

3/1993

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

కంపుటము ౧౬
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ జూలై నెల 6-వ తేది శుక్ర వారము

శ్రీ విభవనామ సంవత్సర ఆమాధమాస బహుళ తృతీయ.

No. 82

నంచిక ౮౨

ఆమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలవేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనోవ్వుల మాన్యును. వాయువు పోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునోవ్వుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెంబకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నోవ్వులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

ఆమృతాంజనము అన్నివిధములకు
నోవ్వులకు నంజీవివంటిది.

వంచభావ చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నవా నీసా 1-8 0-10-0
డబ్బన్ 1-8 రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

ఆమృతాంజనం డిపో

6, 7 రంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు

249, ఫ్రేంకోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి

మైనూరు అగ్రికల్చరల్ డైరీఫారమ్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

జంతుజాలము నష్టపరిహారమునిచ్చు సంఘము.

హెడ్ ఆఫీసు:—బెంగళూరు సిటీ.

సావితం 1924

వ్యవసాయదారులకు కడుపుల వ్యంతకాదులకు వివిధ వ్యాధికరమైనది. ముఖ్యపదుపాదములు
జంతువుల రిజిస్ట్రేషన్ (ప్రీమియం కడుతక్కువ).

పర్తి ఫీకేటుదారులకు, తమనాళ్ళు పొందక పూర్వము వాయదాలవద్దతి మీద చెల్లించునట్లుగా అప్పులు యివ్వబడును.
పర్తి ఫీకేటు వాన్ ఛార్జీ పీటబుల్ పాక్కును వెంటనే చెల్లించబడును.

అర్హతలకు యిక్స్ పెక్టర్లు, నూపర్ వై జన్సు, పబ్లికేషన్లు లేనిచోట్ల పబ్లికేషన్లు.

ఇండియా, బర్మా, సిలోనునం డంతలను కావలెను.

వివరములకు

మేనేజింగ్ డైరెక్టరునకు వ్రాయుడు.

NOTICE.

Applications are invited from qualified persons for the post of Urdu Munshi who can teach translation in the Municipal High School Bezwada so as to reach the Chairman, Municipal Council, Bezwada, before 15-7-28 stating salary required. The post is permanent one Preference will be given to trained Intermediate candidate.

Municipal Office, Bezwada
Dated 27-5-28.

Sd/- A. KALESWARA ROW,
Chairman
4922

కృష్ణాపార్వతి-బెజవాడ

ఇందు దావతు శ్రీచంద్ర కృష్ణమూర్తి కాత్రిగారిచే
పసుస్తాయుక్త్య దావతులు తయారుచేయబడుచున్నది. అతి
చాక కొరవనూ పీ పీ గ పంపబడును. కేటలాగు
ఉచితము 2046 (1౯ నెం 8

దీర్ఘరోగవైద్యశాల

వేటపాలెం "సెక్స్" ఈ మందు మొండి గనేరియా,
చిక్కు పవానేహం, వపుంకర్తృ అత్యుష్ణం స్త్రీల సంతా
నకోకవ్యాధులకు గ్యారంటీ 2-0-0 నిన్నత్రకటన చూడుడు.

ఇంద్రజాలమ హేంద్రజాలము

ఈ గంధములో జర్మనీగారడి, వాస్త్రలూనుము, అంగుళియ
జాలము, మురికాత్రిము, భూకర్షద్యము, యంత్రములు, చీట్ల
శేక రమాషాలు, బిసోదవిద్యలు, మనుష్యుని మాయముచేయుట
మాడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవములో సమగ్ర యగలు, శరీ
రములేని తలచేత నుట్టాడించుట, గాల్లో మనుష్యుని నిలుపుట
మొదలగువిచిత్రములన్ని విధినీ చే జేకో చేయగలరు వెల రూ.4.
2118 చమత్కార గణితము:—(పెక్టులుక్ కణిటి
వారిచే అప్రూవు కాబడినది.) ఇందులో విచిత్రనిద్య,
మనో గణితములు, సమస్యలు, చిక్కుప్రశ్న, యోగ్య, రమాషా
తక్కులు, గణితావధానము గలవు. వెల రూ. 1.12 కి రూ.
పి. ఆర్. జనార్దనరాజయ్య, హింగోల. (గుంటూరుజిల్లా

మేలైన పోర్టులాండు సీమెంట్

(నెమలి మార్కు)

మనిసిపాలిటీలు, రైల్వేలు, ఎంజినీరులు, కంట్రాక్టరులు, ఇతరులు విశేషముగా దీనినే ఉపయోగించి
క్లాఫింతుచున్నారు.

గట్టిగా నుండుటయందు సుప్రసిద్ధమైనది, ధరసరసము. వివరములకు ఈ వివర విలాసమునకు వ్రాయలెను
4899 శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యం అండు కో, 140, ఆదియప్పనాయకనవీధి, మద్రాసు.

బంగారు వైశలు వలరకములు అమ్మటమైన సవరము
బంగారుతో క్రస్తుతకాలమునకు తగిన రకములో
తయారుచేయించియున్నాము యంత్రపహాయముతో పాలీపు
చేయబడుచున్నది. కూలీలు చాలా తక్కువ వ్యాపారగులకు
క్రత్యేక వెలులు యిచ్చెదము. ఈ విషయమై హెచ్చు
వివరములు తెలియగోరువారు తక్షణము వ్రాసినయెడల తప్పక
లాభము పొందెదరు.

నవరం బంగారుకు పూచీ నిచ్చెదము.

ఇండియన్ జ్యూయలరీ మార్ట్,

నగర్తపేట,

పోస్టుబాక్సు నెంబరు 40, బెంగళూరు సిటీ.

కృష్ణా తూర్పు పశ్చిమగోదావరి జిల్లాల రీసెటిల్మెంటు

రెవెన్యూ బోర్డువారి నిర్ణయాలు

రైతుల ఆర్థికస్థితి

కృష్ణా తూర్పు పశ్చిమగోదావరి జిల్లాల రీసెటిల్మెంటును గురించి సెటిల్మెంటు ఆఫీసు నివేదికపై రెవెన్యూ బోర్డు వారు ప్రభుత్వమువారికి గావించిన నిర్ణయాలు (నిన్నటి రిటర్న వాయి)

5 ఆర్థికస్థితి. - పదవర మూడు జిల్లాలలోను రైతుల సంపదించు వ్యవసాయపద్ధతులగురించి, స్వేచ్ఛలు సెటిల్మెంటు ఆఫీసు తన నివేదికలో 18, 19, 20 పేజీలలో వివరించిన ప్రకారం రీసెటిల్మెంటు కాలమున ప్రజలయొక్క ఆర్థికస్థితి సుమారు 21 నుండి 39 పేజీలలో వివరించెను.

ఈ ప్రాంతమున వర్షము అధికభాగము వాయవ్యమేను ములలోకాలలో గుర్తించెను. ఈ కారణము వలన రైతుల వర్షములు, పంట ప్రతి ఫలించునందలి కమ గురియునుగాని, తోటాంతములందలికమ గురియును ప్రకారం రీసెటిల్మెంటు అమలులోనున్న సంవత్సరములో సీతాంతమున మూడు సంధివిభజన కృష్ణా జిల్లా నందిగామ తాలూకా ప్రాంతములలోను, తమ 918-19 పలిన ఆహారవార్షికములు చాలినంత లభింపక మాత్రము కొంతవరకు ప్రజలు తృప్తి పడిరి. డెల్టా ప్రాంతములలో సీతాంతము, మురుగునీరును సాకార్యములు చాలవరకు అభివృద్ధియై రైతులకు కైకలు సీతాలూకాలో కొంతభాగము మాత్రమే పుట్టికీని పరియమయిన పాడు దలసాకార్యములు లేక, బాధపడుచున్నది. మురుగునీరును భూములు మునిగిపోవుచున్నందున, పైకెత్తము కైకలు రిమవ నియంత్రణనున్నందున 1901 నుండి 1921 వలనవరకు కృష్ణా పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలలో జనాభా నూటికి 22 వలన, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో నూటికి 15 వలన పెచ్చెను తూర్పుగోదావరి జిల్లా వాసులలో నూటికి 77 వలన, కృష్ణా పశ్చిమగోదావరి జిల్లా వాసులలో నూటికి 69 వలన, వ్యవసాయములు తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో వ్యవసాయవృద్ధియందున్నవారి నూటికి 34 వలన, ఇతర జిల్లాలలో నూటికి 37 వలన, తమ భూములను తమే స్వయముగా నెవ్వ ములవ్వకొనముచిరి.

ప్రకారం రీసెటిల్మెంటు కాలమున మూడు జిల్లాలలోను, తోటపరిమార్చు చాల పెచ్చెను. డెల్టా ప్రాంతములలో కొద్ది చాల భాగములను ముదిర ను దక్షిణ పశ్చిమ ప్రాంతములలో, కాకినాడ ప్రాంతము, రెజవాడ - బంపర, రెజవాడ, గంబకం, రెజవాడ, వాడి (వైజాపూర్) ప్రాంతము ఈ మూడు జిల్లాలకు ప్రయాణాధికముల నొసగుచున్నవి. వీనిలో, రెజవాడ, ముదిరపల్లిను సెక్సు, రీసెటిల్మెంటునకు దరమిలా సేర్వకములైన కృష్ణాగోదావరి నదుల కనుబంధముగా, నాకా ప్రయాణాధికముల కాలమున దగల కృష్ణానది క్రిందికాలముల పరిమాణము రీసెటిల్మెంటునకు దరిమిలాను 60 మైళ్లు పెచ్చెను ఈ నదులు గూడ నాకా ప్రయాణాధికముల కృష్ణానది నది విస్తారమున రాకపోకల రహదారి సాగుచుండును.

ఈ జిల్లాలలో కొన్ని ముఖ్యముగా వాణిజ్య కేంద్రములుగలవు వాటిలోను సానికిముగ చాల వర్తకస్థానములు గూడ గలవు 1914 నుండియు ఈ జిల్లాలలో వియ్యపు వియ్యపు సంఖ్య చాల పెచ్చెను ఇందులకు రైతుల వినియోగమును పంటలను కలగించి వియ్యపును చాల సాకార్యములు గలిగించి 1908 నుండియు వీ మూడు జిల్లాలలోను ఆహారధాన్యముల ధరలు రెడ రెక్కంటి నధికముగా పెచ్చెను.

ఈ మూడు జిల్లాలలోను ప్రకారం రీసెటిల్మెంటు సంవత్సరములలో రైల్వే ప్రయాణముల సంఖ్యయు, వస్తువుల ఎగుమతి దిగుమతి ను వివిధముగా పెచ్చెనదియును, రైతులు, సెటిల్మెంటు ఆఫీసు తన నివేదికములో 5, 7 ఆహారములలో లెక్కల నువహరించెను. ప్రముఖముగా జరిగిన ఎగుమతి దిగుమతిల వ్యాపారమును దెలుపు లెక్కలు 7 వ ఆహారముల ధరలు నందు రెడ రెక్కంటి నధికముగా పెచ్చెను. అన్నివిధములను వ్యాపారములను చాల పెచ్చెను. బంధు వాణిజ్యము తగ్గిపోయిన విషయము నిజమే. కాని, బంధులలో నాకాలము నానమున ఎండ్లెలిన పంటలు లేక పోవుటయు, ఆ ప్రాంతమున రైల్వే సౌకర్యము అధికముగలయు నీ కిందలకు కారణము.

1888 ఫస్ట్ లో ముగియు 5 వత్సరములలోను, ఏ రైతులైన ఎంతెంత భూమి సాగుచేయబడియును, గత రీసెటిల్మెంటు స్క్రీమును తయారుచేయబడు ముందు 5 వత్సరములలోనే యే ప్రాంతమున ఎంతెంత భూమి సాగుచేయబడినది యును, 5 వ ఆహారమున గలపంటలను, ఈ లెక్కలను

వరింపగా, వరిపంట ఇంకను ప్రధానముగా మాత్రమించుచున్నదియును, కృష్ణా, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలలో సాగుచేయబడిన విస్తీర్ణములో నూటికి 60 వలనను తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో నూటికి 48 వలనను వరి పంట క్రింద నున్నది. రైతుల గల కృష్ణా, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలలో వరిపంట క్రింద సాగుచేయబడిన ప్రదేశము నూటికి 44 వలన పెచ్చెను కాని మొరకపంటలలో ప్రధానమైనదగు, జొన్న సాగు నూటికి 4 వలనను వలనను నూటికి 36 వలనను పెచ్చెను నూటికి 86 వలనను పెచ్చెను. తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో, పెచ్చెను సాగు బడిభూమియందు దధి భాగము, వరిపంట క్రిందనున్నది. తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో వత్సర భాగము పైరుల క్రింద సాగు తప్ప మిగిలిన సాగు పెచ్చెను. జొన్నలు, గంట్ల, తొట్ల క్రింద సాగుచే పెచ్చెను గమనార్హముగ నున్నది. మొత్తముగా అన్ని ప్రాంతముల క్రింద సాగుచే కృష్ణా పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలలో నూటికి 28 వలనను, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో నూటికి 21 వలనను పెచ్చెను.

1309 ఫస్ట్ లో, కృష్ణా పశ్చిమగోదావరి జిల్లాల రైతుల వరి భూములలో 858659 ముల పల్లపు సాగు క్రిందను, 85869767 ముల మొరక సాగు క్రిందను నుండి, 1888 ఫస్ట్ లో సీ వి స్క్రీ ములు ఎరు సగా 874164 ల వరకు నుండి 84866 వరకు పెచ్చెను. అనగా పల్లము సాగు నూటికి 4 వలనను మొరక సాగు నూటికి 12 వలనను పెచ్చెను. నూట తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో, పైన వివరింపబడిన కాలములో లెల్ల సాగు 178164 ల నుండి 189026 కరములను, మొరక సాగు 81884 కరముల నుండి 880329 ములను పెచ్చెను. అనగా లెల్ల సాగు నూటికి 9 వలనను, మొరక సాగు నూటికి 20 వలనను పెచ్చెను. మొరక సాగు చేయబడిన భూమిలో చాల భాగము పల్లపు సాగు క్రింద నున్నది. అందుచే మొరక, పల్లముల క్రింద దెలుపబడిన సంఖ్యల వర్తమానుల కారణమునందు నుండి 188 ఫస్ట్ లో ముగియు 11 వలనను రైతులు వివిధముల పెట్టి భూముల కంటే దరఖాస్తుమీద ప్రజల కొనగడిన భూములు తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో 11 రెట్లు, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో 10 రెట్లు కృష్ణా జిల్లాలో మాత్రము రెండు రెట్లు, కైకలూకా తాలూకాలో చాలవరకు కాలమున వరి పంట క్రిందులు అనుభవముగ పెచ్చెను పుడు భూములను గైకొనెదరు. ప్రతిభూమి గురించిన పంటల వివరములు పెచ్చెను. కృష్ణా జిల్లాలోను గురించిన వ్యవస్థలను క్రింది కొంతవరకు కారణములు తాలూకా లెక్కలను మినహాయించినందుల వివరములను క్రింద భూమి కంటే దరఖాస్తుమీద నొసగబడిన భూమి అందు రెట్లుంటుంది రీసెటిల్మెంటు జరిగిన ప్రదేశ మూడు జిల్లాలలోను, తాలూకా లెక్కలను పల్లపు భూమి విస్తీర్ణము 7000 కరములు. 1988 ఫస్ట్ లో మొత్తము 978 ములకు తగ్గిన తాలూకా

జిల్లా	భూమి	మొరకా పల్లము	ధరలు ఎరుల పెచ్చెనది
తూర్పు పశ్చిమ గోదావరి	డెల్టా	పల్లము	నూటికి 5 6
	డిల్టా	మొరక	" 4 44
	ఎగువ భూములు	పల్లము	" 4 19
కృష్ణా	డిల్టా	మొరక	" 100
	డెల్టా	పల్లము	" 4 80
	డిల్టా	మొరక	" 2 02
పశ్చిమగోదావరి	ఎగువ భూములు	పల్లము	" 2 77
	డిల్టా	మొరక	" 3 81
	డివి	మొరక	" 3 26
ఎగువ భూమి (మొత్తము)		పల్లము	" 5 18

(ప్రాంతము క్రింద)

రీసెటిల్మెంటు చివరి సంవత్సరములలో ధరలు ప్రారంభ సంవత్సరములలో కంటే మూడు రెడ రెక్కంటి పెచ్చెనది దీనినిబట్టి డెల్టా ప్రాంతముల ధరలకంటే, భూముల ధరలు అధికముగా పెచ్చెనది దీనివలన డెల్టా ప్రాంతముల ధరలు రేటుకంటే భూముల ధరల రేటు చాల రెట్లు అధికముగా పెచ్చెనది గురించిన డెల్టా ప్రాంతముల ఎగువ ప్రాంతములలోనుగూడ మొరక భూముల ధరలు వానివలన రేటుకంటే మూడు రెట్లధికముగ నుండును. గోదావరి ఎగువ ప్రాంతములలోనుగూడ తాలూకాలోను దప్ప పల్లపు భూముల ధరలు వస్తుల రేటుకంటే 84 నుండి 90 రెట్లవరకు నుండును. గోదావరి ఎగువ ప్రాంతములలో పల్లపు భూమి ధరలు వాని కంటే రేటుకంటే 64 రెట్లును దివి తాలూకాలో 44 రెట్లును అధికముగ నుండును.

ఈ మూడు జిల్లాలలోను చాల ప్రదేశములందు రీసెట్టెను కవులు కవుల పరిశీలనగా తెలియబడిన వివరములను స్వేచ్ఛలు సెటిల్మెంటు ఆఫీసు తన నివేదికలో 36 వ పేజీలో ప్రతి విధించెను. ఈ నివేదికలను

లేకుండా నిలవియున్న పల్లపు భూములను ఇందులకు డెల్టా ప్రాంతముల పరిశీలనగా తెలియబడిన వివరములను స్వేచ్ఛలు సెటిల్మెంటు ఆఫీసు తన నివేదికలో 36 వ పేజీలో ప్రతి విధించెను. ఈ నివేదికలను

సెటిల్మెంటు ఆఫీసు నివేదిక 12 వ ఆహారమున 1809, 1819, 1824 1229 ఫస్ట్ పల్లపు సంఖ్య గురించి పశువుల గురించిన వివరములు తెలుపబడిన 1829 ఫస్ట్ లో ముగియు 20 సంవత్సరములలో కృష్ణా, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలలో పల్లపు సంఖ్య నూటికి 24 వలనను, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో నూటికి 40 వలనను పెచ్చెను. పశువుల సంఖ్యలను గురించిన లెక్కలపై సాధారణములకు విస్తరించి 1829 ఫస్ట్ లో పశువుల జనాభా లెక్కలపై మానవ జనాభా ను తయారు చేసి, ఆ నెలలో పశువుల చానరకు మేతలూకాను డెల్టా తాలూకాల నుండి ఫస్ట్ ప్రదేశములకును మొదలైనా ప్రాంతములకును మేతలూకా కైకలూకా ముదిరపల్లి అందుచే మేతలూకాను, గోరెలయొక్కయు సంఖ్యలను గురించిన వివరములను ఆర్థిక 1-కి పగులు సాగుచే విస్తీర్ణమునందు మూడు రెట్లు

1888 ఫస్ట్ లో ముగియు 19 వలనను పశువుల పశువుల కొరకు లభించే పంటలను విస్తీర్ణమునకు సంబంధించిన లెక్కలను సెట్టు ఆఫీసు 38 వ పేజీలో వివరించెను. వేలము దరిమిలను పదకొండు రెట్లు చేయబడిన భూములు గూడ ఇందు చేర్చబడియుండెను. అందుచే పశువుల క్రింద భూమి విక్రయములను పశువుల చేయబడిన పశువుల మొత్తము పలినకు పగలు కృష్ణా పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలలో 8825 లు తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో 1097 లు గురించి లక్ష 83 లక్షలు సాగు 29 పశువుల దిమాడుల పైకెల్ల తొక్క ముత్త మూర్ఖ్యకర ముగాను. కృష్ణా జిల్లాలో వేలముల అధిక భాగము కైకలూకా తాలూకాలో నది ఆ తాలూకాలోని ప్రత్యేక స్థితి కిది వరకే వివిధములను దీనినిబట్టి వాచించుటల పన్నులు చాల కలభముగ నే వసూలుచున్నవని డెల్టా ప్రాంతము

పదవ మూడు జిల్లాలలో భూముల క్రింద ధరలను గురించి డెల్టా ప్రాంతములకుగాను, స్వేచ్ఛలు సెటిల్మెంటు ఆఫీసు, చాల క్రింద ప్రదేశముల పరిశీలించి ఈ ప్రదేశముల 289 గ్రామముల సంబంధించి ఈ పరిశీలనల దలిన ఫలితములు అతని నివేదికములో 35 పేజీలో వివరింపబడిన 1901-02 సంవత్సరములలో 1920, 25 వలనను మూడు జిల్లాలలోను భూముల ధరలను చాల పెచ్చెను ఈ పెచ్చె ధరలు ఈ క్రింద తెలుపబడిన.

జిల్లా	భూమి	మొరకా పల్లము	ధరలు ఎరుల పెచ్చెనది
తూర్పు పశ్చిమ గోదావరి	డెల్టా	పల్లము	నూటికి 5 6
	డిల్టా	మొరక	" 4 44
	ఎగువ భూములు	పల్లము	" 4 19
కృష్ణా	డిల్టా	మొరక	" 100
	డెల్టా	పల్లము	" 4 80
	డిల్టా	మొరక	" 2 02
పశ్చిమగోదావరి	ఎగువ భూములు	పల్లము	" 2 77
	డిల్టా	మొరక	" 3 81
	డివి	మొరక	" 3 26
ఎగువ భూమి (మొత్తము)		పల్లము	" 5 18

(ప్రాంతము క్రింద)

చాల ప్రదేశముల పరిశీలనగా తెలియబడిన వివరములను స్వేచ్ఛలు సెటిల్మెంటు ఆఫీసు తన నివేదికలో 36 వ పేజీలో ప్రతి విధించెను. ఈ నివేదికలను

సెటిల్మెంటు ఆఫీసు నివేదిక 12 వ ఆహారమున 1809, 1819, 1824 1229 ఫస్ట్ పల్లపు సంఖ్య గురించి పశువుల గురించిన వివరములు తెలుపబడిన 1829 ఫస్ట్ లో ముగియు 20 సంవత్సరములలో కృష్ణా, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలలో పల్లపు సంఖ్య నూటికి 24 వలనను, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో నూటికి 40 వలనను పెచ్చెను. పశువుల సంఖ్యలను గురించిన లెక్కలపై సాధారణములకు విస్తరించి 1829 ఫస్ట్ లో పశువుల జనాభా లెక్కలపై మానవ జనాభా ను తయారు చేసి, ఆ నెలలో పశువుల చానరకు మేతలూకాను డెల్టా తాలూకాల నుండి ఫస్ట్ ప్రదేశములకును మొదలైనా ప్రాంతములకును మేతలూకా కైకలూకా ముదిరపల్లి అందుచే మేతలూకాను, గోరెలయొక్కయు సంఖ్యలను గురించిన వివరములను ఆర్థిక 1-కి పగులు సాగుచే విస్తీర్ణమునందు మూడు రెట్లు

లోను ఈ క్రి. క్షరకేటించి సా.నై.కీలవంఖ్య ఎటుల అభివృద్ధి చెంది నదియును స్వేచ్ఛలు సెటిల్మెంటు అఫ్ సరక గారు తమని నడికలో నో పేరాయందు చెలిపిరి. ఈసంవత్సరములలో గ్రామపరపరి సాగుముల సంఖ్య క్రమముగా హెచ్చిన ట్లిందులచెలియ గలదు 1923 - 24 సం. న నీ మూడు జిల్లాల లోను మూడు 32 లక్షల మూలధనముతో 984 సహకార సంఘములు వనిచేయుచున్నది.

ఈమూడు జిల్లాలయందును వ్యాపించియున్న ఆర్థిక పరిస్థితుల గురించి ఇచ్చట సంగ్రహముగ చెబుపడదన వివర ములబట్టి ప్రస్తుత ముములలో నున్న రిసెటిల్మెంటు సంవత్సర ములలో వ్యవసాయకుల ఆర్థికస్థితి సంతృప్తికరముగనే యున్న దని స్పష్టపడగలదు. (సశేమము)

కూలనోష్ఠి అతిస్థూరమునకు పూర్వదైన్య నివారణ,
కడుపునోష్ఠి (తథమనివారణ)

శ్రీ శ్రీ మంత్రరాజా అంకినీడు ప్రసాద్ బహద్దరు జమీందారుగారు బి. ఏ (దేవరకొట ఎస్టేటు)

నేటికి వారమురోజులకాదు వివంగతులైన శ్రీరాజాగారికిగూర్చి నేటికే ఆలస్యముగా వ్రాయవలసివచ్చినందుకు దింతిల్లు చున్నాను. నేను వీరికి 4 దినములకు మరణించునగా వీరిదర్శనమునకై తిండియా చేరుకొని వారి బంగళాకు పోయి ఆ వారు అడివారము అచటనున్న గుహస్తా సత్యశాసనముగారినిచూచి శ్రీవారి జీవితానిగూర్చి విచారింపగా జబ్బుగా నుండినయ్యెను. (ప్రస్తుతము దర్శనమునకు కష్టమయ్యెను, దేవస్వస్థత కలుగగలదని యీ దినంపగా సంతసించి వచ్చితిని వారాకనుగూర్చి వీలైనప్పుడు శ్రీవారికి దిలుపలనీడగా తెప్పించితిని ఇంతలో ఏకాదశి గురువారం మరణమైనట్లు, వీడునుండివారై విని బహువిషాదము నందితిని ప్రయత్నించియు, కడసారి దర్శనమైన బలింతక పోయెగాయని మరింత దుఃఖమొందితిని వీరు బందరు హైస్కూలులో చదువుచున్నరోజులలో నేను క్రిందికానులో చదువుచుండెడివాడను తదుపరి 1905వ సం॥లో నాకు ను వారికిని బరిచయము కలిగెను. ఆపస్తటికి వీరు బి. ఏ ప్యానె విద్యనుగొంది చల్లపల్లిలోనుండిరి. నేను పెదకల్లేపల్లిలో వ్యవసాయ, వకులదర్శనము జరుపుచు శ్రీవారిని అధ్యక్షులుగ గౌరవంగీకరించి ద్రవ్యసహాయమొసర్చిరి మంచిపలవలనోపంగిరి వీరు వృత్తశాస్త్రములో బి. ఏ ప్యానెనందున వీరికి వ్యవసాయాభివృద్ధియొడల మొదటినుండియు ఆభిరుచిగలదు ఏదైన చదువులోకిగాని ఆరాముములోనికిగానిబోయిన ఎండినచెట్టెయైన యొప్పుచో గిల్లిచూచి దాని పూర్వోత్తరము తయ్యదియు విచారింపుము 'దేవీవారు కృష్ణా మండల పథకు అధ్యక్షతనపొంపమని జిక్కిరింపదు సాధు గౌరవాలు జమీందారుకు మధ్య భిన్నాభిప్రాయములుండక తప్పదనియు అందుచే అధ్యక్షతన పొంపలేననియు తమ ఆభిప్రాయమును దాచక చెప్పుచుండెడివారు. ఈ ప్రదర్శనము జరిగిన తర్వాతనే వీరి తండ్రిగారికిని వీరికిని కలతలు ప్రారంభమై చిరకాలము ఎడమొగము పెడమొగముగ నుండిరి వీరు చల్లపల్లివలది బందరు క్రతేలించి అచట వీరి బంగళాలోని బావులలో నెవరో విషముకలుపుటచే శ్రీవారును మరికొందరును బాధపడిరి. వీరికి నుమారు 25 వక్సరములు విద్యయందు గడిచెను. 15 వక్సరములు గృహకల్లాంకులయందు గడిచెను. తుదకు 6, 7 సంవత్సరముల కింద మాత్రమే పట్టాభిషేకమయ్యెను వీరు పట్టాభిషిక్తులైన సమయమున 'వేదలతాలాకు, ము' యితరులతాలాకురాని బాకీలన్ని ముఖ్యతే నేను. పట్టాభిషిక్తుడై పాలనచేయునప్పుడు ద్రవ్యసమపాక్షన యందు శ్రద్ధగలవాడైయుండెనేగాని విచ్ఛలవిశిఖర్చుచెట్టి ఎట్టి టినును ఋణములో దింపలేదు వైగా కొన్ని గ్రామములకొని ఎట్టిటుకు తేచ్చెను. సాధ్యమైనవరకు వ్యాజ్యములు లేకనే వ్యవహార రిమోడరును కోరు స్వభావముగలవాడు. కొంచెము విద్యాంతుడని గ్రహించెనా అతని కిక్కరినన గౌరవము యిచ్చెడివాడు ఈయన జన్మకుపార్శ్వలో తేరినను తన వ్యవార్యసాధనకై తేరితిగాని వాకు ప్రాప్త్యాగ ద్యవ ము లేదని చెప్పుచుండెడివాడు క్రియకు ఉద్యోగము లిప్పులయందైనను బ్రాహ్మణులకుచేసిన అవకారముగా బ్రాహ్మణేతికతలకు గావించిన మనోవకారముగాని యేమియునులేదు చల్లపల్లిలో నొక మాన్యుమికపారకాలము, తమ వైద్యకాలకు సాపేదియైండెను ఎనేటును మైసూరురాజ్యము వలె బట్టెలుఅని, ఒకస్థి మనిపెట్టి ఆభివృద్ధిలోకితెచ్చి వీరు గానున్న భూమిలన్నిటిని నేవ్యములోనికితెచ్చి రైతులను బాగుచేయునలెనని చెప్పుచు వచ్చెను గాని రాజ్యాధికారము రాగానే యీ ఊహలన్నియు వెనుకబడినవి. నేను ఎప్పుడయిన కలిసిమట్లాడినప్పుడు ఈ పంగతులన్ని జైప్రీతేయ్యమండెడివాడు కాని వాకి ఆంధ్రప్రదేశ్ నేపలభించుటచే వారి సాన్నిధ్యమున నేననేని వారికి మాసంభాషణలను తర్చుభావకముచేయెను అవకాశము లభించుదియొక్క విద్యాంతుడని, సరకుదని, కావ్యభూమిక ప్రభువి (అమీన్ డోరు) వాకి మహనీయుని యందపాదమున భక్తిగలకు వీరిదర్శనముచేయబోయినవాడు వీరిదర్శనము లభింపక వీరికుమారులైన శివరామ్ ప్రసాద్ గారి దర్శనమైన చేతనుకొంటేవారును ట్యూటోరియల్ కాలేజీకి వెల్లిరనిచెప్పిరి. ఎన్నడూపుట్టుబులు ఆవాడుపుట్టుటకు శివరామ్ ప్రసాదుగారు భావిప్రభువు కానై యుండి వారిదర్శనముచేయమని వామనస్సాక్షి తోకొంచెము వాబోలు, శివరామ్ ప్రసాదుగారు తారగారివలె చిరకాలము ఆయుష్షులకులై చిరకాలము జమీని పాలించి తార తండ్రులన్న విన్నయను భూమినిపొందెను గాక! నామిత్రుడను, నా గౌరవపూర్వుడునగు అంకినీడు క్రసాద్ బహద్దరు శీతేల్ల మెచ్చు నురసాహ్ర్యమునభవించుగాక!

కొడాలి శివరామకృష్ణరావు

నిజామురాష్ట్రము-ఆంధ్ర సభలు (శ్రీ శేషాద్రిమణికవులు)

ఈ సంవత్సరము మే 29, 30 తారీఖు 1 తేదీలలో మార్యాపేటలో జరిగిన ఆంధ్రసభలకు గూర్చి తెలుపవలసిన యంశములు విశేషించికలవు. ఆంధ్రవ్యక్తిత్వము నిలవజేయుకొనుటకు హైదరాబాదులో నిజామురాష్ట్ర ఆంధ్ర కేంద్రసంఘము స్థాపించినప్పటినుండి మూడు సమావేశములు జరిగినవి వాటిలోన సమావేశము మార్యాపేటలో రెండుసంవత్సరముల క్రింద జరుగవలసియైందే దొరతనమువారు అపిరి. చాల నిడుకొనాడుకలిగినను ఆంధ్రుల బారకుండక దొరతనమువారి కార్యస్థానములో అభియోగము తెచ్చి సభలజరుపుట కనుజ్జ పొందిరి. కొందఱు వ్యాధివాదిత్రములు లా తీర్మానముచే విమర్శలుగావించి మార్యాపేట సభలు జరుపవచ్చునను భావము తీర్మానములో లేదనియు సభలు జరుగునను నమ్మకము లేదనియుఁ జెప్పిరి. ఎక్కడ వివక్షియినను మార్యాపేట సభ లావలయునట, అవలయునట, జరుగునట యను నిడుకొనాడుకలిగినను క్రతామఖములకుండి వక్రికల కెకరకాశము. ఆంధ్రవాదులకును మాడపాటి హామయిరావుకునుచురా తప్పటికప్పుడు విచారింపి అట్టి యలబడి కవకాశములేదని వక్రికామఖమున లేఖరూపమున ఆంధ్రసభలకరింగించి సభాసమావేశమునకావ్యసించిరి. సభలు పూర్తిగా ముగియవలకు ఎక్కడెక్కడ వచ్చునో యెట్టి పరిణామములు జరుగవోయని భయపడనివారు లేరు. మార్యాపేటలో కార్యకూతులకు వైశ్యయునకులు గలరు. యునకులలో ఆధునిక విద్యాధికులు కవులు గలరు. క్రతుక్వ నిబంధనలకు జంకరాదను వట్టుదల పొరులయెడ భృథముగా నుంటునే నెవ రెన్నివిధముల తెలిపించినను సభాకార్యములు మానలేదు. మార్యాపేట ప్రయాణభావకార్యములేని మాటుమాత్రామును. ఇటు తాలూకాకచ్చేరిగలదు. హైదరాబాదునందు 80 మైళ్ళు కంధము మెట్టునకు 40 మైళ్ళమరములో సీగ్రామమున్నది. కొందఱు యునకులు సభియింపయెను మార్గమునగల గ్రామములలో దెలుపును పైకిల ప్రయాణముతో మార్యాపేటవేరిరి. స్త్రీలకొకకాదు పురుషులకొకకాదు వీర్వరముగాని హైదరాబాదువాదులకులు మార్యాపేటకు మే 28 రాత్రికే వేరిరి. కంధముమెట్టు వ్యాధివాది త్రములు లాసంగిన ఆతిథ్యములు గైకొని రెండు మూడు కారులలో వంగల్లు ఎట్టుపాలెమునండి ప్రాంతములనుండి వచ్చిన సోదరాంధ్రులు మార్యాపేటవేరిరి. తదియొడ్డు మొదలు నలువదియొడ్డువలకు వయస్సు గల యునకులు కాలభిలక్షేపములు ధరించి అగంతుకుల సమ స్రుకుల గౌరవించిరి. బాలభటు తోనరించిన నేన ముఖున రానిది.

జరిగినసభలు ఎనిమిది కాలపరిమితి మూడుదినములు మాత్రమే. ఉదయభూపారములు, మధ్యాహ్నభోజనము రాత్రిభోజనము తోనగు నిత్యవ్యక్తిత్వములకై విశ్రాంతియొసంగబడినది. మిగిలినసమయముందు ఎక్కడునుసభ లే. విమయనిర్ణయ సభయోకార్యక్రమ నిరూపణయొ సభాసమావేశములో జరుగనితరుణము లేదు. సభామండరము నగరమధ్యమున నేర్పలుకలబడుటచే బ్రజలందఱును. బాలుగొన సవకాశముగ నుండెను. జరిగినసభలలో కేంద్రసంఘసభ, రాష్ట్రీయగ్రంథాలయసభ, యునకుసంఘసభ, సంస్కారసభ చాల ముఖ్యమైనవి కేంద్రసంఘసభలో ముఖ్యముగా జరిగిన కార్యవిధానము గతసంవత్సర నిజాం అంగీకరించునట ముందుజరుగనలిన ఆవాదువ్యయకక్రిక ఆమోదించునట ముఖ్యతీర్మానములు గూడఁ గొంచెము గొప్పగనో లేకపోలేదు.

కేంద్రసంఘమువారి తీర్మానములలో ముఖ్యమైనది ఓరియంటల్ కాలెజ్రీలోని లోకలభికాదులు కాపనసంపుటలనుండి నిజాము రాష్ట్రాంధ్రదేశమునకు సంబంధించిన చరిత్రాంశములను వ్రాయించి తెప్పించుట. ఈవ్యయములు కేంద్రసంఘము ధరించి కార్యక్రమములు కానుండి రక్షుటకైసంతోషముగ నున్నది. రాష్ట్రీయ గ్రంథాలయ ప్రతినిధుల సభకు గ్రంథాలయ ప్రతినిధులు మార్యపేటనుండి వచ్చిరి. శ్రీధర్మపీఠవామన వాయుకుగారు అధ్యక్షతనపొందియు దేశకరము ఉలేజకమునకు నుప వ్యాసముల పొందిభూకలలో నొసంగి సభాకార్యక్రమము మాత్రము తెనుగున జరిగిరి. శ్రీరామనవాదుగారు మహారాష్ట్రీయ. వీరికాంధ్రులకులు ఆంధ్రోద్యమము వయ క్రత్యేకాభిమానముగలరు. గాన గ్రంథాలయోద్యమభివృద్ధికి నెలకు రు 25-1 సంవత్సరము నొసంగ వాజ్ఞాపిరి. ఈసంవత్సరములో సక్రమాభివృద్ధి గలుపించినచో శ్రీరామనవాదుగారికి రింకను క్రోత్సానము నొసంగగలరని యాంశ సవకాశముగలవు. యునకుల సమావేశమునందు అధ్యక్షులకు కేంద్రకారాణిగ్యా యున వ్యాసము భావగంభీరముగ మనోహరముగ నున్నది వీరు ప్రాయమున ఇరువది రెండేడ్లయవకులు వీరికార్యకాలము ఉత్సాహకై నిర్భయమైన సభ క్రత్యేకకరసాహిత్రములు. నాడేచ్చ మార్యక్రతాకారపు ఎం.ఎ.ఎల్ ట్రీగారు సంస్కరణ

సభ కధ్యక్షతనపొందిరి. అది సభాధికముల తుదిదినముగానను విశ్రాంతి గంటపూర్వము యొసంగబడినందునను కార్యక్రమమువారి యునకున గడచినది తీర్మానములన్నియు నిరాశ్చయముగ నెగ్గినవి. స్థానికగ్రంథాలయసభ రాత్రిభోజనానంతరము జరిగినది. అగ్రాసభాధికారి గోలకొండ వక్రికాసంపాదకులు ముద్రసిద్ధభామయ్యగారు నురపురపు క్రతాకరెడ్డి బి.వి.ఎల్. గారొంది గ్రంథాలయోద్యమము దానిచరిత్రమునుగూర్చి అదర్శ ప్రాయము గు ను క వ్యాస మొ సంగిరి. గ్రంథాలయోద్యమభిమానులు వీరి యునకు వ్యాసము తరించిరేవలయును. సక్ర సంఘసభను యాదగిరి. అంజయ్య వై. ఏ గారు. భజనసంఘసభను ఆదిపూడి సోమనాథరావుగారు, స్త్రీలసభను చాటూరి లక్ష్మీవరసమ్యుగారు, క్రత్యేకసభను పులిగిళ్ళ అంజయ్యగారు, కేంద్రసంఘసభను కొండా వెంకటరంగారెడ్డిగారు తమతమ అధ్యక్షతలతో జయప్రదముగ నిర్వహించిరి.

సభాకార్యక్రమమును రయ్యకోవక్రికాధికారిగారు, నిజాము నిజయవక్రికాధికారిగారు అభిమానభావముతో నాడరించిరి. వామనవాదుగారు కృష్ణస్వామి మునిరాజుగారు పొందిలో సుతవ్యసించిరి వక్రికల రామచంద్రరావుగారు ఉరుడు నువనసించిరి. మిగిలినవారందఱు సభాకార్యక్రమములో ఆంధ్రముననే ఉపవ్యసించిరి. మొత్తమునాడ మార్యాపేట సమావేశములు నిజామురాష్ట్రీయ జాతీయోద్యమమునకు ప్రాణభిక్ష పెట్టినవి చెప్పువచ్చును. ఉత్సాహియులగు యునకులెందఱో విక్రలగ నేనకులగు బాలభటులగు ప్రేక్షకులగునచ్చి సభ జయప్రదమొనరించుటలో సహృదయుల బాల్సానిరి సాయధులగు రక్షకభటులగులుగాని అధికారవ్యవహార లేవరింపులుగాని ఆంధ్రుల యునకులచేతకుఁ గొంచెమే భంగముగలిగింపలేదనుట సత్యము. మార్యాపేట వక్ర సంఘమువారు ప్రత్యక్షులకు భోజనవసతులు గలిపించి సహజముగ తమ యాచార్యభావము క్రతటించిరి. సీరీక్షితోఁ బాటుపడి మార్యాపేట సభ లావలబడినవాడుండి రాజకీయవ్యవహారములోనికి జిగి సభల జరుప ననుజ్ఞ నొంది తలుచులు మార్యాపేటకువచ్చి కార్యవిధానము నెట్టిది సభలు జయప్రదముగా జరుగుటకు ఆంధ్రులు నిజాము రాష్ట్రీయననుండియుఁ బ్రత్యేకవ్యక్తిత్వముగడించుటకు ఆధార భూతులగు శ్రీశ్రీమాడపాటి హామయిరావుగారు క్రత్యేక క్రతసాహిత్రులు. వారికార్యదీక్షయే సభలను నెరవేర్చగలది మొనది. రాబోవుసమావేశమును హామయిరావుగారు జరుపుటకు మాదిరాజు రామకృష్ణరాయగారు రాహ్మసించిరి సభ్యుల మూడించిరి. సమావేశములకు జిగినమున ప్రేక్షకులు క్రతనిధులు శ్రీరామనవాదుకాది ప్రముఖులు ప్రాణకాలమున పిల్లలమట్టి దేవరములు పందర్పించిచ్చిరి ఈ పిల్లల ముక్రి మార్యాపేటకు మూడు మైళ్ళమరములోనున్నది. మహాకవియొ వాణిశారాణియన్న జెగజెట్టియొగగు పినపిరభద్ర మహాకవికి పిల్లలమట్టి జన్మస్థానము ఈ గ్రామమునగల మనోహర కొన్నిరామములగు రెండు దేవరములు ఆంధ్రసోదరులు దర్పించి యటగల కాపకాదుల తరించి చరిత్రాంశముల గ్రహించిరి. కాకతీయ కుడ్రదేవుని కాలమునందును గలపతిదేవుని కాలమునందును నేనా వాయకులుగా నున్న రేచెర్ల నామిరెడ్డి, ఎర్రకృష్ణసానమ్య మున్నగువారు సాపేదిన యా యాలయములు కల్పవిశ్వాసములో హామయిరావు, రామకృష్ణులను బోలి యున్నవి. ఈ కాపన ప్రత్యంతరములు వెలుగొటివారి వంశ చరిత్ర గాంచనగును. భోజనాధికములలో యునకులు కొందఱు బ్రాహ్మణేతరులతో గలసి సంస్కారపదవిగ భుజించిరి. తుది దినమున శ్రీరామన వాయకుగారిను శ్రీనివాసు విజయ వక్రికాధికారిగారు ప్రతినిధులతో గలసి భోజనముగావించివామన వాయకు జె మునుయండ బిడ్డని చనిరి ఈసభలలో బాల్సాన్నవారిలో బ్రిటిషు ఆంధ్ర ప్రాంతములనుండి యామిసిపూర్వ తిలకమ్మగారు ఆదిపూడిసోమనాథరావుగారు కొంకంచి చక్రధరరావుపంతులువారు మాత్రమే ఈ వాటగన కేంద్ర సంఘ సమావేశమున ఆంధ్రులలో వక్ర వ్యక్తిత్వమునందును వ్యాపాభిమానములందును మంచి యభివృద్ధి కనిపించినది

శ్రీకృష్ణవతార తత్త్వము

ఇది పురాణరాజములన్నింటినుండియు మహాభారతవారి వంశములనుండియు శ్రీకృష్ణకథల సంగ్రహించి వరుసగా నులు తెలిసి వచనరూపమున వ్రాయబడును. సంకయములు లొలగు నట్లు కాస్త్రీయసమాధానములు వ్రాయబడును. స్తోత్రము లట్లే ముద్రించబడును. 350 పుటలకు దక్కువ గాకుండ జక్కని టైండుచేయించి 8 నెలల కొకరూరి 1-8-0 అకు చందాపాద అకు పీపీగాఁ జంపబడును. 12-0-0 లు వంపినవారు పోషకులుగాఁ బ్రకటింపబడుదురు. 1 నుండి 7 వలకు సంపుటములు సిద్ధముగా నున్నవి. చా-1228 2208-
జనమంచి శేషాద్రికర్మ
ప్రధానవండితులు; మునిసికల్ హైస్కూలుల కడను

మదరాసువార్తలు

చెన్నైలో అన్నదాన సమాజము:— ఈ సమాజము వారి యాజమాన్యమున గతకాలము నుండి 4,921 మంది బీదల కన్నదానము చేయబడినది.

శ్రీకృష్ణ బ్రహ్మసభ:— శ్రీకృష్ణ బ్రహ్మసభయన శ్రీపు సాయంత్రము 5-30 గంటలకు 180 రు తలబెట్టి పి థియందు శ్రీకృష్ణవాద కృత్రిగాదు (మాయవరం) గానమునలి పెదరు. ఇంద్ర గోపాలచెట్టిగారు పీఠా, కంకరమోసకగారు మృదంగమును వాయింపెదరు.

కృష్ణగానసభ:— ఈ సభవారి యాజమాన్యమున ఈ నెల 8 లేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4-15 గంటలకు పంజీవరావుగారు (పల్లెడం) కీలుగానమును సలిపెదరు. శారాయణస్వామి అయ్యగారు పీఠా, పాల్లాట్ గారు మృదంగ మును, పార్థసారథిగారు కంకరాయము వాయింపెదరు.

రైల్వే ప్రమాదము:— డంగోలు రైల్వేస్టేషనునంద రెవెంల క్రాసింగునందు ఒక పోతులబండి అడ్డముగ జనుమంద నింతలో రైలుబండి వచ్చి దీనితో డీకొనను బండివాడుచుక్రము దెబ్బలు తగులకుండ తప్పిపోయెను పోతులకు గాయములు తగి లెను. ఇండి ముక్కలయ్యెను.

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము:— యొక్క ఇ స్పెక్టర్ కు కమిషనరుకు ఈనెల 18 లేదీ మదరాసు విదవి చిదంబ రం, మున్నార్లు డి, తిరుమనాకల్లి, మధుర, తిరునల్వేలి, పుదుకోట్ట తంభికోణము కాలేజీలను పరీక్షించి తిరిగి మదరాసునకు ఈనెల 31 లేదీక వచ్చెదరు.

విశాఖపట్టణ "స్వసంఘము":— ఉపసంఘమువారు విశాఖపట్టణమునందు ఆగస్టునెల మొదటివారమున అఖిలభారతి చతురంగపంచమందు పాల్గొనువారు ఒకరూపాయి ప్రనే కేటమును చెల్లించునలెన దరఖాస్తులు ఈనెల 20 లేదీలోగా యాదినవవారికి చేరవలయును. వి. జె. గుప్తగారు కార్యదర్శి స్వసంఘము, విశాఖపట్టణము అని వ్రాయవలెను.

ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే నాటకసంఘము - "ప్ర హ్లాద" నాటక ప్రదర్శనము — 8-7-28 లేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో ఎం ఎస్. ఎం. రైల్వే యేజంటు ఎఫ్ బి వాథెగారిపరమక్షమున, వై సంగమువారు "ప్రహ్లాద" నాటకమును తెలుగుభాషలో ప్రదర్శించుదురు.

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము:— 18-వ సంవత్సర ము ప్రారంభమయినది ప్రతి నెల రెండవ, కడపటి ఆదివారము లయందు పెరంబూరులో ప్రార్థన సభలు సమావేశమగుచుండు ను. ఈ నెల 8 లేదీ ఆదివారము ఈ 8 గంటలకు పెరంబూరి లో రాధావాచారీబిధి 19 నంబి భవనమున ఈ సూతన సంవత్స రపు మొదటి ప్రార్థనసభ జరుగును.

సత్కథాప్రపంగసభ:— వై సభవారి యాజమాన్య మున శ్రీపు ఆదివారము 8-7-28 లేదీవాటి సాయంత్రము 4 ఘంటలకు పార్కుటవుక్ వాట్టాక్కుగోడ్డులోనున్న మ-రా రా-శ్రీ పరమానందదాసు ఛోటాదాసుగారి భర్తసక్రతునం దు ప్రహ్లాద్రీ చెటుకూరు పార్థసారథి భాగవతులువారు శ్రీ మద్రామాంధ్రములోని సులోచనాపతి అను పారికథాకాల షేతమును జరుపుదురు.

రాకపోకలు — గతరాత్రి పోస్ట్ డి సిక్లేరుగా రు బొంబాయి కేగిరి పీఠ అచ్చటనుండి ఇంగ్లండు పోయెద రు. విరిసానే ఎ డెబిల్వ్యా పార్కుస్సుగారు ఎం ఎస్. ఎం. రైల్వే జనరలు ట్రాఫిక్ మేనేజరుగ నియమింపబడుచుంని తెలి యుచున్నది.

గో. జి. ఎ వలేశను, డా|| బి సుందరరాజు గార్లు నేటిఉదయమునకు మదరాసువచ్చిరి. ఇ టి పోస్ట్. స్టీవెన్సు ను పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగారు తిరుమనాపల్లి కిని గో. బి రామదాసుపంతులుగారు బెజవాడకును, కొల్లం గోడు రాజుగారు ఉలహోడునకును గతరాత్రియేగిరి.

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు నిన్న ఉదయమునకు మదరాసు వచ్చిరి.

దక్షిణయిండియా రైల్వేసమై

రాబోవువారమునుండి రైల్వే డువపు

దక్షిణయిండియా రై గమార్గములకును పనివాండ్లు ఉద్యోగులు అందఱు సమ్మేలో జే ర ను న్నారు

తిరుమనాపల్లి, కాలై రి:— కేంద్రకార్యక సంఘము యొక్క కమిటీ అధ్యక్షుడు యాక్రిండి రీతిగా తం తి వార్త నంపిరి—

జూన్ 24 లేదీని కార్యక సం ఘ ము యొక్క సెంట్రలు కమిటీవారు దక్షిణ యిండియా రైల్వేకంపెనీ ఏజంటునకు నివేదించుకొనిన తమ కవ్వములను ఏజంటుగారు యంతవరకును నివారించుటకు పూనుకొనలేదు. గనుక దక్షిణ యిండియా రైల్వేకార్య సంకటను ఏకమాఖముగా సమ్మే కొన పాగించుటకు ఏర్పాట్లు చేయబడుచున్నవి రాబోవు వారము నుండియు యా పెద్ద రైల్వే సమ్మే ప్రారంభము కాగలను. పరియైన వారము లేది, గంం మాన్యుగారు తెలియజే జబకును. క్రయ జీతలు తమ క్రయగమమును మానుకొనవలసి యుండు ననియు, సర్తకలు తమ పరుకులను రవాణాచేయుట మానివే యవలసివచ్చుననియు మేము తెలియజేయుటకు చింతియు న్నాము. సమ్మేదారుల కమిటీ సభ ఆదివారమునాడు తిరిగి సమావేశమగును. అప్పుడు సెంట్రలు క మి టీ ప్రధానకార్య దర్శికుని జోజరగును. (ప్రీ ప్రెసు)

తిరుమనాపల్లిలో హక్రాల్లము

తిరుమనాపల్లి, కాలై రి:— రైల్వేకార్యకులకు సమ్మే దాడలకు సానుభూతిని తెలియజేయుటకై తిరుమనాపల్లి పట్టణ మందంతటను ప్రజలుపాల్గొనుచువీరి. పెద్దబజార్ బిల్డింగును గొల్లబజారులోను దుకానులన్నియు మూయుబడినవి. మోటా రు బుక్కు లే వి యు ను న డువ లేదు ఒక గో ప్త యూరేగింపు బ యలు జేరిన గ ర మం ద లి ముఖ్యమైన చోట్ల తిరిగను రిజర్వ కనిస్టేబిల్స్ అల్లురులు జరుగకుండుటకై నగరమంతటను గిస్తీరిగిరి ఊరేగింపు అతిశాంతముగా జరిగెన ఎర్రజండాలు ఎగురవేయబడినవి. (ప్రీ ప్రెసు)

అద్భుతమైన దొంగ

శేడు ఉదయము మాంటుగోడ్డునుండి తిరువళ్ళిక్కణి కే గు చు న్ను యొక మోటారు బుక్కు లో నుండి పి. ఆర్ అందు పన్ను కంపెనీకి ఎదుట నోకడు బుక్కులో నుండి గెంతి ప్రక్కపండులలోకి పరువెత్తి పోవుచుండెను బుక్కులోనున్న తక్కినవారు కూడ కొందరు కానిని ఇంబడిం చిరి. బుక్కులో క్రయగోంచుచున్న నోక యాంధ్రుని రెండు వేల రూపాయలు కరెన్సీనోటులు గల ఒక పంపిరి యాతడు దొంగిలించి పారిపోవుచుండెనని తెలియుచున్నది. ఇంతలో నవకవారు యా దొ గను సమీపింపుపరికి ఆతడు నోట్లపం చిని జోడ్డురూప పార్లెచి పరుగెత్తుచుండెనట. ఇంతలో నోక పోలీసు పోడ్ కాన్స్టేబిలు ఈతని కడుదగ వచ్చి పట్టుకొని పోలీసు స్టేషనునకు తీసికొనిపోయెను. ఈతని నామధేయము కృష్ణక అని చెప్పబడినది. ఈతడు యామధ్యనే జైలులులో నుండి విడుదల కాబడెనట ఇంకను దర్యాప్తు జరుగుచున్నది (అ. ప్రె.)

పెరంబూరు అరుంధతీయ గురుభక్తులు

అనిమానం పార్వమిపూజ 1-7-28 యా తారీకునందు పెరంబూరు అరుంధతీయ గురుభక్తులను అనగా అరుంధతీ మహాసభ సెక్రటరీ యెం. బిరాస్వామిగారున్న అరుంధతీ కేవలసభ సెక్రటరీ పి ఆర్ గోవిందస్వామిగారున్న యింగా అనేక భక్తులెల్లరిచే మాత్రం దేవాాయం చెరువుమధ్యందు జగత్ ప్రఖ్యాతి కె దిన గడ్డల కంద్రయోగుల పరాధియందు వై తారీకున అభిధక్తితో వ-రా-శ్రీ బల్లాల గోపాలగారును లేదపుడి నెంకలేకుగారు న్ను అనిమానం పూజ బహుళెలవులతో జరిపించిరి. అనంత మున నిజగురుభక్తిపల్లె శ్రీమతి సందిపట్టి రాధుసమ్మగారు రా బోవు ఆదివారంపూజ జరిపించేటట్లు ఆనంపిరి. రాత్రి 1 గంటవరకు భక్తుభక్తితో పూజజరిగినది. పి. ఆర్. గోవిందుస్వామిగారు అరుంధతీ కేవలసభ కారకులు

వాతావరణస్థితి

జూన్ 28 నంబి జూలై నెల రెవ లేదీ శుక్రవారము

మొత్తపువర్షము	అత్యధికపువర్షము	అత్యల్పపువర్షము	వర్షము	సగటు వర్షము	అత్యధికపువర్షము
గోపాల్ పూర్	87	80	...	7.6	+ 0.2
విశాఖపట్టణం	80	90	...	8.6	- 2.0
రాకాడ	96	76	0.8	2.1	- 4.0
మదిరేపట్టణము	91	77	0.2	1.4	- 4.2
కర్నూలు	91	75	0.2	5.9	+ 2.1
బళ్లారి	94	73	0.6	1.6	- 0.6
అనంతపురం	...	...	1.5	8.6	+ 0.9
కడప	97	76	0.1	2.5	- 1.1
నెల్లూరు	101	82	...	1.1	- 0.8
చుక్కూరు	92	81	...	0.8	- 2.4
కడపూరు	98	77	0.1	2.4	+ 0.3
నెంప	99	72	0.1	3.4	- 0.2
కొంజంపట్టణము	92	72	0.1	0.5	- 1.4
తిరుమనాపల్లి	101	78	0.5	1.8	+ 0.1
నాగపట్టణము	95	78	2.6	8.0	+ 1.8
మధుర	101	78	0.7	0.0	- 1.0
పొంబి	92	76	1.1	1.1	+ 0.9
తిరునల్వేలి	...	...	...	0	- 0.6
తిరువేండ్రము	85	78	...	14.8	+ 6.5
కొచ్చి	84	77	...	25.1	- 1.15
కాలికట్టు	88	78	...	30.7	- 1.17
మంగళూరు	80	78	0.5	82.1	- 12.6
కెంకనూరు	90	67	1.4	4.7	+ 3.3
మేరకా	69	69	0.8	23.5	- 12.5
కొడవూరు	65	51	1.2	4.0	- 6.2
మామూర్	70	57	0.4	1.8	- 6.2

సర్కారులు — కాకినాడలో 0.8" మదిరేపట్టణములో 0.2" వర్షించెను మబ్బు విస్తారముగ నున్నది పగటివేడిమి 2 మొదల 8 డిగ్రీలు తక్కువ రాత్రివేడిమి ఇంబట 2 మొదలు 4 డిగ్రీలు తక్కువ

డక్కన్ — వర్షము సాధారణముగ బడినది అనంతపు రంలో 1.5" బల్లారిలో 0.6" కర్నూలులో 0.2" కడపలో 0.1" వర్షించెను ముఖ్య విస్తారముగ నున్నది. బల్లారిలో పగటి వేడిమి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కడపలో రాత్రివేడిమి 8 డిగ్రీలు తక్కువ

కర్నాటకము. — కడలూరు లో 0.1" వర్షించెను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి నెల్లూరులో పగటివేడిమి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. ఇతరచోట్ల 4 డిగ్రీలు తక్కువ నెల్లూరు లో 101 డిగ్రీలు ఎండగా నను, మద్రాసులో 92 డిగ్రీలు ఎండ గానెను.

ఏ. ఏ. నారాయణ అయ్యరు, సహాయ వాతావరణకాస్త్రజ్ఞుడు.

జెడ్డూర్ వైద్యశాల

వసూలుచేయబడిన మొత్తము ఇతరవిధముల వ్యయపరచుటకు హైకోర్టువారు అంగీకరించుట

బొంబాయి, కాలై రి:— జెడ్డూరులోవు భారత మహా ముద్రీయలకారకు జెడ్డూర్ ఒక వైద్యశాలను నిర్మించునై 1922 సంవత్సరమున 46 వేల రూ ప్యముల విరాళములు ప్రాప్త చెయ్యబడిన జెడ్డూరుందలి ప సచాలు వివరీతముగ నుండుట చేతను సీరముగ ప్రభుత్వము లెందునను ఇంతవరకు వైద్య శాలను నిర్మించుటకు విలు లేకపోయెను ఇకనైన వైద్యశాల నిర్మించుట అనుకూలావకాశములు లేవు అందుచే ఈ మెత్త మును యాత్రకుల నిధియందు చేర్చుక అనుమతి ఇవ్వవలెనని నిధి ధర్మకర్తలు కోరుతు హైకోర్టులో ఒక పేటివకు దాఖలుచేసిరి హైకోర్టువారు ఈదావనను అంగీకరించుచు ఉత్తరువులను ప్రకటించిరి. (అ. ప్రె.)

కార్యరేషను ఎన్నికలు

కార్యకపక్ష ప్రచారము

శ్రీ. బి. శివరావు, ఏ. రంగనాథముదలియారు
గార్ల ప్రసంగములు

చెన్నపురి కార్యరేషను ఎన్నికలందు 18 వ దివిజనుకు కార్యక పంపుము తరపున అభ్యర్థిగ నిలిచిన శ్రీ యస్ ఆర్ వరదరాజులాయుడుగారి అభ్యర్థిత్వమున బలపరచుటకై చెన్నపురి కార్యక పంపుముతరపున నిన్నటి సాయంత్రము శ్రీ ఏ. రంగనాథ ముదలియారుగారి అధ్యక్షత క్రింద నొకసభ జరుగ బడెను.

శ్రీ బి. శివరావుగారు ప్రధమముందు మాట్లాడుచు 18 వ దివిజను పెరంబూరు దివిజనులకై కార్యకలకు ప్రధానస్థానమై యున్నదనియు, కార్యకల రీ దివిజనులో అధిక సంఖ్యాకులుగ నివసించుచున్నారనియు అందుచే ఈ దివిజనులో కార్యక ప్రతినిధియగు శ్రీ వరదరాజులాయుడుగారు అభ్యర్థిగనిలచుట వాంఛనీయమనియు పలికిరి. దివిజనులోని ప్రజలయొక్క కష్టముఖములను కార్యరేషను సభయందు నివేదించుటకు కార్యక ప్రతినిధుల కర్తవ్యము కార్యరేషను సభ్యులుగాని, పాఠకులుగాని పట్టా పొందినవారయినచో ఆ ఆశీర్వాదములకు శ్రద్ధ వహించకండుటయే చన్నవగర మహాశుద్ధమైయుండుటకు కారణము. కార్యక సభ్యులు కార్యరేషను సభలో ప్రవేశించిన గత కార్యరేషను సమావేశము కొంఠము లేక జరుగక పోయినట్లు సందేహింపబోదు. కార్యక సభ్యులు తమ కీర్తినంతయు విని యాగించి ప్రజాసేవయే పాటుపడెదరు. పెరంబూరు దివిజనుకు శ్రీ శైలవతి శెట్టిగారిని అభ్యర్థిగ నిలబెట్టినపుడు గూడ ఎంతయో ప్రాతికూల్యముండెను కాని శైలవతి శెట్టి గారు కార్యరేషను సభయందు ఒక్క సూచనకే ముడిపడి, అప్పటికే పెరంబూరునందొక శివు సంరక్షణ కేంద్రమును, పేదవారి కొకపైద్యాలయమును ఏర్పాటుచేయగలిగిరి అందుచేత అదృష్టవశము సంతృప్తి పొందించుచున్నాడు. శ్రీ శైలవతి శెట్టిగారు తృప్తికరముగ తమ కర్తవ్య నిర్వహించుటచేసియు, పెరంబూరు దివిజను పౌరులు వారికి జయమును గొనివచ్చింప దునను శ్రీ వరదరాజులాయుడుగారిని ఈ 18 వ దివిజను అభ్యర్థిగనిలప నిశ్చయించితిమి. కార్యక పంపు ముఖ్యుడు తృప్తికరముగ పనిచేయుటకు శ్రీ వరదరాజులాయుడుగారి అవసర నిశ్చలకృషియే చాలవలెను కారణము

శ్రీ వరదరాజులాయుడుగారు పేదవారి కష్టములను చక్కగా తెలిసినవారు కార్యరేషనులో పేదలక్షమున అధికారమును, తదితర సభ్యులను వారివారి శారంతలను బాగుగ నివేదించగలరు. కావున దివిజను పౌరులందఱు కార్యక అభ్యర్థి నే బలపరచు పవలెను. కార్యరేషనులో నేడు వివిధరాజకీయపక్షములవారు భిన్న దృక్పథగానూలై, ప్రధాన లక్ష్యమును విడిచిపెట్టినవారు గూడగినంతమేలను గావింపజాలకున్నారని అందువలన రాజకీయములను కార్యరేషను వ్యవహారములను చొప్పించుట యుక్తముగాదు కావున తప్పక శ్రీ వరదరాజులాయుడుగారికి నీ ఎన్నికొనవలసినదిగ ప్రజలను ప్రబోధించుచు ప్రసంగమును ముగించిరి.

శ్రీ ఏ. రంగనాథ ముదలియారుగారు

అధ్యక్షులు ఏ. రంగనాథ ముదలియారుగారు మాట్లాడుచు ప్రజలు కార్యరేషనుకు తమ ప్రతినిధిని ఎన్నుకొనుటలో విక్రిమి వివేకము గలిగి, జాగరూకతతో వర్తింపవలెనని పలికిరి తమయందీ విడిచియున్న బాధ్యతను బాగుగా గమనించి తమ వోటు అధికారమును సద్వినియోగము గావింపవలెను తమ కష్టములను గమనించి, తమకు యథార్థముగ సేవచేయుగల అభ్యర్థిని ఎన్నుకొనుటవలన ఈ దివిజనులోని వోటులు దివిజనులో గల 29,000 ల ప్రజలకును గొప్ప మేలొనర్పినవారయ్యెదరు. కార్యరేషనువలన ఆ దివిజనుకు సభించిడి మేజీడరు కార్యరేషను ప్రతినిధియే బాధ్యుడుగనుండగలడు. కార్యరేషను అసగా ప్రజల నిత్యవ్యవహారముల సేవకముగ నిర్వహించి, వారికి సర్వసౌఖ్యముల నొడగూర్చునే యు సభ్యుల అట్టి సంఘ పరిపాలించుటయందుకు, ప్రజలకోర్కెలను సాక్షాత్తుటయందును, సమర్థులును, పరిహితాభిలాషులును నగు ప్రజాసేవకు లుండవలెను, కావున ప్రకృతముందు పాఠకులందఱు, వారి

కష్టములను తమవిగ భావించి, వారి యావరణిని తలచుకొని సేవచేయ నింకింపులై యుండువారు తప్ప వ్యూహకరులు ఈ స్థానముల వహించవలెననిగారు కార్యరేషను అభ్యర్థిగనిలిచిన శ్రీ వరదరాజులాయుడుగారు అట్టి ప్రజా సేవకులలో నొకరు వారు కార్యరేషనుకు ఎన్నుకొనబడెదరని తాము ఆశించుచున్నామని వలెను అధ్యక్షులు ఉపన్యాసమును ముగించిరి.

శ్రీ యస్. ఆర్. వి. శైలవతి శెట్టిగారు కార్యరేషను పరిపాలనా వ్యవహారములను వివరించుచు కార్యక పక్ష సభ్యులు కార్యరేషనులో చేసే ప్రజల కౌశిక శేషులు బాలురుతో, ఎన్ని సౌకర్యముల కూర్చుంటుంటే తెలియజేసిరి తుదకు కార్యక అభ్యర్థి నెన్నుకొనుటచే ప్రజలనుగోరిరి. శ్రీ వరదరాజులాయుడుగారుగూడ మాట్లాడిన పిమ్మట సభ ముగింపబడెను.

శ్రీ శ్రీ కోవెలయూడి గోపాలకృష్ణయ్యచౌదరిగారు

శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్య చౌదరిగారు నువ్వనీడ (బ్రాహ్మ) శేతర వాయుకు . . కృష్ణాల్లాల్ బ్రాహ్మశ్రోత్రవ్యమునకు ఉత్తేజము గలగతే వనారిలో ప్రజలును, వీరు మాడు సమర్థులు మదరాసు కాసనసభలో ప్రాప్తరినిధిగా జన్మింపవలెనని తుదకిని పది తండ్రియంపంత్వముల వరసగా బెజవాడ తాలూకాలో అధ్యక్షులుగానుండి తాలూకాలో ప్రాధమికంధును మార్గ సౌకర్యములను పెంపొందించి ప్రజలన్నలకు సౌకర్యములుగాను బెజవాడలో నిర్మింపబడిన కమ్యునికేషన్ వ. తిరుపాముకు శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్య చౌదరిగారు వలెబి యెబడివేయవలెను కన్యసంఘమునుండి వినియోచేసి నిర్మించగలగిరి

గోపాలకృష్ణయ్యగారు నివృత్త పాఠశాలధికిని పార్టీ కమిటీకును పెంపవలెనని.

నేయేల కన్యసంఘములో విద్యాని తులగువా రెందను లేనితరుగమున తొంపుములోని బాలర విద్యాభివృద్ధికి వారంతయు పాటుపడి అసంఖ్యము నెంతయో ముందుకు తేగలిగిరి అట్టివీరు కీర్తి శేఖరులొక కృష్ణాజిల్లాయొక్క దురదృష్టముని చెప్పక తీరదు వారి మరణమునకు విచారతమనున్న కన్యసంఘములకు వారి విశ్రులకు క్షమలుండుమనము మా సామర్థ్యాని తెలుపుచు వారి ఆశ్చర్య కాంతికలుగనాక యిది భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాము

యువజనసాహిత్యసంఘము,
కపిలేశ్వరపురం, కృష్ణా.

వర్గీయులు, ఆంధ్రరత్న రామదాసు దగ్గిరాల గోపాలకృష్ణుని కుటుంబ సోపానార్థము రామదాసు నాటక ప్రదర్శనము

వర్గీయులు, ఆంధ్రరత్న రామదాసు, దగ్గిరాల గోపాలకృష్ణుని యశశామరణమునకు, నింతింపని, యాంధ్రుడులేను. నిజముగా భారతభూవిభాగోదయ సమయమున ఇట్టి ప్రతిభాసంభుత, త్యాగశీలన పరమపదమునందుట, మిక్కిలి దురదృష్టము. దేశాభిమానతోనే తన సర్వస్వము తుదకు తపస్రాగామును, ధైర్యపూరిత, ఇబ్బతు, వీరి కుటుంబము తివరించి, కట్టగడ్డ నిలుపజేసిన రాధారామదాసునామ.

గోపాలకృష్ణుని కుటుంబసోపానార్థము ఎన్నో సంవత్సరములను పాటుచుచేయుచున్న పిల్లల కృష్ణవీరాస సభవారు యీ నెల 21 దివసవారము, రామదాసు నాటకమును ప్రదర్శించు, దయతో నిర్వహించియున్నాడు రామభక్తుడై, రామదాసు నాయకుడై గోపాలకృష్ణుని కుటుంబమునకు, 'రామదాసు' నాటకమునాడి సాయమొనర్చుటకు తయరై తినియున్నది. గోపాలకృష్ణుని ప్రేయ విమలకుమారుడు, బాల్యచార్యు యడవల్లి మూగ వారాయగారు, 'రామదాసు' పాత్రకు ఆంధ్రలోకమునంతను నిరుపమాన ఖ్యాతినిగాంచిన శ్రీమంతులు, వర్తమానము రామచంద్రారాజుగారు, 'కళ్యాణ' పాత్రకు, శ్రీమంతులు, రంగరత్న పాత్రకు శుభా రావుగారు, కమలపాత్రకు, ధర్మయ్యకు సంగీకరించియున్నాడు. శిక్షింపవలెను, శుభవీరులు.

నెల్లూరు మండలవాసులకు ఆంధ్రరత్నము శాస్త్రవారు కారు. వాయుకు శాస్త్రపాత్రము రుచిగాచినవారు మన మండలమున జరిగిన ఆంధ్రమహాసభలో హిరన్మయసాయ మింతింపరాదు. అసభలో ఆంధ్ర ముఖ్యులైన మొనర్పినవారి మధురగానము, మంగళహారతికీర్తనలు ఆ నిత్య మూర్తయై నేటికిని మలయమధురగా ప్రత్యక్షమగుచున్నది. అట్టి త్యాగి, సేవాపరుని, రామదాసుని, కుటుంబసోపానార్థము ప్రదర్శించు, రామదాసు నాటకమునకు నెల్లూరు మండలియాల ఎక్కువగా దయచేసి సాయపడ విక్రిమి పొగిరి ఖలు.

(దేశ సేవకుడు.)

వంగరాష్ట్ర పరిపాలనము

ప్రభుత్వమువారి రిపోర్టు

కలకత్తా, జూలై 4 — 1926-27 సం॥ వంగరాష్ట్రమునందలి పరిపాలనా వివేచికయందు రాజకీయపరిస్థితులు తదితరవిషయములు విమర్శింపబడినవి రాజకీయపరిస్థితులు గూర్చి యిట్లుగలదు "సాంఘికాభిమానము మతాభిమాన రూపము చాటుచున్నందున మంచి చేయగలదు ఈవత్సరము వికమత్వము చేయబడెనట్టి పరిస్థితులు తాత్కాలికములే అయినను విధే దత్తునూచనలు అడుగంటినవి చివర నెలలలో దౌర్భాగ్యముతమను కొట్లాట్టు కొద్దిగజరిగెను కాని రాజీ మనమలే యొక్కడుగ నుండెను "

"వంగరాష్ట్రమునందు స్వరాజ్యపక్షము మంచికట్టు బాటులుగల బలవత్తరమును రాజకీయపక్షము 1926 సం॥ ఎన్నికలవలన తెలిసినది. 46 స్థానములలో 85 స్థానములు వీరు గెల్చుకొనిరి. చక్రవర్తి ఘట్టాచి మంత్రివర్గము, మదర ఇండియా గ్రంథము, మును కవిమకు యా మూడింటి ప్రతికూల ప్రచార గుఱంను పొందుతులు మహమ్మదీయులు అందరుకలసి వికమత్వముతోనుండిరి. కాని సాంఘిక తగవులకూర్చి రాజకీయములు విఫలమైన పిదప మరల విడబడిరి "

సాలీకు వాకచక్రములమెప్పుకొనిరి ప్రభుత్వ చక్రముల పెద్దాగ్రముల దెన్నదేశములకై న గాచి నే యు యెత్తుములు నూచింపబడెను అట్టి ప్రతిక అచర్య సహింపరానిదని దెవబడెను

పాలీసుపరిపాలన

కల తా సాలీకు పరిపాలన రిపోర్టుపై ప్రభుత్వమువారి యిట్లు వ్రాసిరి "ఈవత్సరము ఆమానుషములగు ఘోరకృత్యము లేమియు జరుగకుండుట పాలీసువారి చాకచక్యములనే అయినను, రాజకీయందోషమునందు విప్లవతత్వము విపరీతము జరిగినట్లుకు వీరులేదు కార్యకల యిచ్చించిన యదనుగాని, ఆరి హక్కు రాజకీయదోషములనే యొక్కరగ నెంచి విదేశీస్థానంపల సహాయమును బొందుచు అందోషన పలుపువారిని బాగ్రంగీకరించుచుండవలెను ఈ వత్సరము సా ఘి కొట్లాటులు లేకుండెను కాని ఆత్మంత్రేద్రగ అధికారము పనిచేయుటచేతనే కాంక్షి నెలకొల్పబడెను "

(శ్రీ వెం)

కలకత్తా కాంగ్రెసు ఏర్పాటులు

సలహార్లు మగుట

కలకత్తా, జూలై 4 — కలకత్తాలో కాంగ్రెసు జరుగుటకు అవ్యసంఘమువాళ్ళు చాలయెత్తులు జేయుచున్నాడు. కలకత్తాకు ఆగ్నేయములనున్న పాక్ల సర్దుకనందు 75 బి గాల (భూమి కొలత) స్థలము కాంగ్రెసునకు యేర్పాటు జేసినట్లు తెలియుచున్నది 2000 వేల మందికి సరిపోయెడి కాంగ్రెసుపరి నిర్మించబడును ప్రవర్తనమునకై 40 బిగ్గాలు యేర్పాటు జేయబడును ప్రతినిధులకు నివాసయోగ్యముల పాకలు జేయించి వివిధరాష్ట్రములవారు సమావేశమై సర్పించు కొనుటకు ప్రత్యేకకాలలు అన్నియగల కాంగ్రెసు నగరము నిర్మింపబడుచున్నది. తరువేత రాష్ట్రములకు ప్రత్యేకముగ వంటగదులు నిర్మించి వంటమకముల తెప్పించుటకు తన ఏర్పాటులు జరుగుచున్నది గోపాలిలోవలె వర్త మువచ్చి ఎవో యిబ్బంది పడకండుటకై పాకలు దిట్టముగా కట్టించుచున్నాడు

ప్రదర్శనశాలలు

500 ప్రదర్శనశాలలు నిర్మించెదను. అనేక రకముల వస్తువులు ప్రదర్శించబడును. కు సీహాటిలు కూడ జరుగును విదేశీపు వల్లు వీరలకు ఆవశ్యకము లెనిసి, కు సీహాటికేగాక విదేశీద ప్రదర్శనము (కార్మికాలు) జరుగదలంచి ఉపన్యాసములు బాగుగ వినబడుటకు శబ్దాంతియకరణయంత్రము లమర్చబడును జాతీయగీత గానము యాసారి ప్రత్యేకఘనత వహించును.

(శ్రీ ప్ర)

శాసనసభ కాలపరిమితి

హెచ్చించబడదు

హిందూపత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది ప్రస్తుత శాసనసభయొక్క కాలపరిమితి హెచ్చింపబడదని దృఢముగా తెలిసినదని మా ఉదకమండల విలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు. ఇటువంటి గాలివాగ్ధి లేమధ్య వ్యాప్తి జెందనని, ముందు సంచిత్యరమున జనరల్ ఎలక్షనుల లేకుండజేయుటకు యిట్లు గావించిన గాని చుటకు అసాధ్యముగలదు. ఏది ఎట్లున్నను ఇట్టి ఉద్దేశ్యమే ప్రభుత్వమువారికి లేకుండుటకు మాకు సంకోచము. ఇటువంటి నూచన నికమిద గావించినను గవర్నరుగారు దాని కంగీకరింపరని మేము నమ్ముచున్నాము.

బార్ లీ సత్యాగ్రహము

స్వతంత్రవిచారణసంఘ మేర్పడినగాని సంధికుదుర చేరదు

వల్లభ బాయిగారి యుద్ధోద్ధ

బొంబాయి, జూలై 5.—బొంబాయి యువకుల పథక నువ్వకించుచు బార్ లీ సత్యాగ్రహ నాయకడు వల్లభ బాయి పరీలుగారు స్వతంత్ర విచారణసంఘ మేర్పడినగాని సంధికుదుర చేరదని చెప్పెను. ఈ పంథులు బార్ లీ రహిత ప్రతినిధుల జండువలెను ప్రభుత్వమువారిక అధికారిని నియమించుట యెవ్వరికిని యిష్టములేదు. (ఆ. ప్రెస్)

జిన్ వాలాగారు తిరిగి ఎన్నుకొనబడట

బొంబాయి, జూలై 5.—బార్ లీలో ప్రభుత్వనిరం కళమున కనమ్మిజాపురు కాసనభాసభ్యత్వమునకు రాజీ నామానిచ్చిన జిన్ వాలాగారు తిరిగి లై ఎలక్షన్ లో ఏకగ్రీవ ముగా ఆసనమునకు నియమించబడిరి

బార్ లీ నిధి

నిన్న పథలో బార్ లీ సత్యాగ్రహానికి 17000 రూ పాయలకుపైగా ప్రస్థము వసూలయ్యెను (ప్రీ. ప్రెస్.)

మున్నీగారు మంత్రిపదవి కాశించుచున్నారా?

బొంబాయి, జూలై 5.—తాను మంత్రిపదవి కాశించి బార్ లీ ప్రజలపక్షమున వహించుచున్నాడని ప్రెస్ మంత్రిక వ్రాసినదానిని ఖండించుచు మున్నీగారిక వ్రాసినచేసివారు ప్రస్తుత రాజ్యాంగవిధానములో మంత్రిలు బానిసలే యని యూ, గౌరవముగలవా డెవ్వడు ఈసనము వాశించడనియు, అతడు వ్రాయుచున్నాడు. తాను బార్ లీ ప్రజల పక్షము వహించుట ప్రభుత్వమువారి అన్యాయ అనకతనక అన్యకర మగు విధానమున బయలుపరచి పర్యాయు చాటుటకై యున్నా డి. బార్ లీ రహితలకు వ్యతిరేకముగా జరుగుచున్న ప్రచార ము న్యాయబద్ధమగు సత్యాగ్రహోద్యమ మన్యాయమని, నిరం కుశవిధానములను ద్రోశి రహితల నడగద్రోశుటకై యున్నా రని కూడ వారు వ్రాయుచున్నారు (ప్రీ. ప్రెస్)

మద్రాస్ శాసన సభ్యులు రాజీనామా నివ్వవలెను

గణేశన్ గారి ప్రతిపాదన

మద్రాస్, జూలై 5.—జూలై 5 తారీఖున జరుగుచున్న తమిళనాడు కాంగ్రెస్ సంఘ సభలో తా నీక్రిందికి ర్యానయ ను ప్రతిపాదింప దలంచిరిని ఎన్. గణేశన్ గారు వ్రాయు చున్నారు

మద్రాసు శాసనసభలో కాంగ్రెస్ సభ్యులందరు బార్ లీ సత్యాగ్రహమునకు సానుభూతి జూపుచు తమ సభ్యత్వము రాజీనామా నివ్వవలెను. (ప్రీ. ప్రెస్.)

సహాయనిరాకరణములో చేరితిరా పెన్సనులు

రద్దుచేయబడును-ప్రభుత్వ ప్రకటన

బొంబాయి, జూలై 5.—ప్రభుత్వమునండి పెన్సనులు పుచ్చుకొన్నవారు సహాయనిరాకరణములో చేరిన పెన్సనులు కక్కువని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటనగావించిరినియు అందుమీ ద కొందరు పెన్సనుదార్లు సిక్కుముట్టివేసిననియు ప్రభుత్వము వారు ప్రకటనగావించుచున్నార తాము యిట్లు ప్రకటన చేయుట అపవరమనియు, లేకపోయక పెన్సనుదార్లువారి కనుల ఫలితమును గ్రహించలేక సత్యాగ్రహములో చేరియుండురనియు వ్రాయుచున్నార. ఇంతవరకు ఒక పెన్సనయి. ను రద్దుచేయబడ లేదు తనవిచారణలేక పెన్సనులు రద్దుచేయబడవు. పెన్సనులను పుచ్చుకొనువారు కన్నులనిరాకరణోద్యమమున చేరిరిని తేలివ యిడల తనచర్యపుచ్చుకొనుట యపవరమని వారు వ్రాసివారు (ఆ. ప్రెస్)

నైమనుకమిషనుపని నిలుపుజేయవలెను

స్టేటు కొన్నింటునందు తీర్మానము

బొంబాయి, జూలై 5.—ఏడుగురు భారతీయులను క మిషనునందు చేర్చి భారతీయుల సంకుష్టిపరచునంతవరకు నైమ ను కమిషనువారి కొప్పగించినపని నిలుపుజేయవలెనని స్టేటు కొన్నింటునందు సర్ ఫోర్జ్ సెత్తాగారు తీర్మానము ప్రతి పాదించ నోటిసుతేసిరిని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రెస్.)

సోప్రా కాల్పులు

ప్రభుత్వాధికారి విచారణ

కాల్పు పోయిన గ్రామము కొల్లగొట్టబడితిని సిన్హ, జూలై 5.—సోప్రా కాల్పులవిషయమై విచారణ పలుకుప్రభుత్వమువారిచే నియమించబడిన నివేదికయుదానిపై ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయములను వంబాజ్ ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించివారు పోలీసులు ఆసమయమున కాల్పుకపో యినయెడల తమకు ప్రమాదము సంభవించుటయేగాక గ్రామ మంతయు కొల్లగొట్ట బడితిని విచారణాధికారి మార్తె గారు వ్రాయుచున్నార (ప్రీ. ప్రెస్)

ఇ. సి. మార్ టిక్ గారి నివేదిక

పోలీసులే తగాదాకు కారణము

మార్ టిక్ గారు 50 సాక్షులను విచారించిరి యిట్లు ప్రక్క గ్రామముల బాట్ల భూములలో మేయుచుండిన గోవు వధింప బడునని తెలిసినందున తగాదా బయలుపడినను. ఇదివరకు సోప్రాలో గోవధయ్యుండెను కాని జహీరంగముగామాత్రము లేదు. తగాదావలన హిందువులు సోప్రాలో గోవధ లేనేలే దని చెప్పిరి హిందువులకు బాట్లకు జరిగిన రెండు సంధి పమానేములలో పోలీసులు ఇరు కక్షల వా రిరికత్తు త్రోవల నడిపిరినియు, వంబాజ్ ఆప్తు ప్రయోగింపబ డియుండిన తగదాతే రాకుండెడివనియు, గ్రామములో గోవధ జరుగుచుండినట్లు సాక్షులనున్నయెడల పబ్ డివిజన్ ఆఫీసుకు అజ్ఞలవలన నవి ఆగియుండెడివనియు వ్రాయుచున్నాడు. ఈ రెండుసభలలో పోలీసులు ప్రజలను తప్పకొనిలడిచుకపోయి న తరువాతనైనను పంధిజరుగెడితే పోలీసులు కాల్పుటను ప మరించుచు జనము దాదాపు 800-1000 ఉండిరినియు, అప్పు డు కాల్పుకపోయిన గొప్ప దొంగుజరిగెడిదనియు, దాని నాపు డి విక్రీలి దుర్గుటమయ్యెదనియు అతడు వ్రాయుచున్నాడు సూపరీం టెండెంట్, తహసీల్ దారు యెంతచెప్పినను ప్రజలు చెల్లిపాలేదు ఆ గోవువధింపబడినది వారెంతచెప్పినను జనక ఆ ఆవుకు తమవకము చేయవలసినదని పట్టుకట్టిరి. గ్రామమునకును తమకును ప్రమాద మగుట నిర్భయ మని అధికారులకు గోచి న ప్పుడు పోలీసులు కాల్పురి ఇట్లు కాల్పుకపోయిన గ్రామము కొల్లగొట్టబడితిని పోలీసులు యాపునానిపోయెడివారే అప్పుడు మొదలగు దుండ గములను యెన్నికొజులు పోలీసులు ఆపినను ఆగియుండెడిని కావు. ఇతరదేశములయందునలే దొబ్బిల నాపుటకు ఒక విధ మైన వాయువును పోలీసులు ప్రయోగింపగలిగినచో దొబ్బి ఆగియుండెడిదిగాని జనవ్యయం డెడిది కాదు హిందూమహ మ్మదీయ తగాదాలు యితర ప్రదేశములకు వ్యాపింపకుండ జిల్లా అధికారులు చేసిన ప్రయత్నములకును దెబ్బలుతిగినవారికి సహాయము చేసినందుకును వారిని మార్టిక్ ప్రకటించుచు న్నాడు ఈ కాల్పులలో చచ్చినవారు 14, దెబ్బుతిగినవారు 2, దెబ్బులతిగినవారిలో 9 మందిమాత్రము బాట్లు. 8 పోలీసులకు చిన్నగాయములు తిగినవి. లంబార్ దారుగారి కుమారుడు ను మర్దుర చ మారులును బాట్లచే దెబ్బలుతిగిరి.

ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము

పోలీసులు సోప్రా ప్రజలను తప్పకొనిలడిచిన నడవీరను ని మయములో విచారణ జరుపబడుననియు, వంబాజ్ లా ఆప్తు ప్రదేశ పెట్టబడినను దుండగము లాగెడిది గాననియు, వారియభి ప్రాయము మరియు గోవధను గురించి తన సాక్ష్యము పుచ్చు కొనుట జిల్లా అధికారుల పని కులభిము చేయునగాని, తీసికొ నునప్పుడనేక తగాదాలు పుట్టియుండెడిని, ఇతరదేశములలోప లే వాయుప్రయోగమును గురించి ప్రభుత్వమునా రాలోచిం చుచున్నారగాని దాని సుపయోగించుట చాలకష్టమనియు, తెలిసినవారు ప్రస్తుతము లేరనియు వ్రాయుచున్నార. (ఆ. ప్రెస్.)

ఆర్యవైశ్యముహాసభ

చిత్తూరుజిల్లా వాయల్ పొడుగున జూలై నెలలో 14వ తేదీలనాయులు జరుగవోపు ఆర్యవైశ్యముహాసభకు రాజసుహేం ద్రవరవా ప్రవృత్తుల మహారాజశ్రీ సాలస బావనయ్య బి యే. డి. ఎల్ గారిని అధ్యక్షులగా నెన్నుకొనగలందులకు కోరుచు న్నాను తరు ఉత్తరఖండ ఆర్యవైశ్యముహాసభకు కార్యదర్శిగా నుండి పనిచేసిన అనుభవజ్ఞులు బహుసంఖ్యులవారు. యేపంధ ర్యమునందును తొందరపడి మాటలాడు స్వభావమువాడుకాదు బాగుగానిదానించి కార్యరంగమున నిగదరు. కావున ఆర్యవైశ్య సంఘములవారు యావస్యంబిన్ని సాలసబావనయ్యగారిని అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనగోరుచున్నాను.

గ్రంధికృష్ణమూర్తి.

కార్తికస్తంభనము

హాకివాండ్లనమ్మే ముగిసినది

కలకత్తా, జూలై 5.—కలకత్తాలోని హాకివాండ్ల సమ్మే సేకు ముగిసినది

బొంబాయిలోని కెంపుకంపెనీ నమ్మే

బొంబాయి, జూలై 5.—బొంబాయిలోనున్న కెంపు అండు కో ఆను మందుతకంపెనీలో పనిచేయుచున్న, 850 మంది పనివాండ్లు నేటి ఉదయం సమ్మేచేసిరి. కంపెనీలోని 4 గురు పనివాండ్లు బర్తరపుచేయబడుటవల్ల మిగిలిన పనివాండ్లు సమ్మేచేసిరి.

బొంబాయి బట్టలమిల్లుల నమ్మే

బొంబాయి, జూలై 5.—బొంబాయి బట్టలమిల్లుల సమ్మే యథాక్రమముగా నున్నది. మిల్లుదారులు సమ్మేకరి మ్మారమునుగూర్చి ఆలోచించుటకై క్రొత్తగా ప్రయత్నములు చేయుచు ఈసమ్మేదారుల కమిటీ ప్రతినిధులకు ఆహ్వానములంప బడలేదు

దక్షిణయిండియా రైల్వేసమ్మే

తిరుచనాపల్లి, జూలై 5.—సమ్మేదారుల కమిటీ స భ్యులు సభ చేసి యాక్రింకి తీర్మానమును రైల్వే కంపెనీ ఏజంటునకు పంపిరి.

“ఏజంటుగారు పంపిన రెండవ ఉత్తరువు చూచిరిమి. రైల్వే మార్గము వెంటనున్న స్టేషనుల పనివాండ్లుకూడ నూ సమ్మేతో చేరదలచియున్నార నెలసరి జీతగాండ్లుకూడ మాతో ఏకీభవించ నున్నార.

నిన్న సాయంకాలము గోల్డెన్ రాక్ పద్ద మైదానములో సమ్మేదారులు సభ చేయగా పోలీసువారు ఆటంక పరచిరి. ఇచట ప్రజాకాంతి యుండవలెనన్నచో శేషాద్రికేంద్రయను పోలీసు పలుషనస్వేదకగారిని ఈ గోల్డెన్ రాక్ మండి బహుయింపు చేయవలయునని కార్మికులందరును నోక్కిచెప్పుచున్నార.

దక్షిణయిండియా రైలుమార్గ మంతటను

సమ్మేవర్షాట్లు

కూనూరు, జూలై 5.—నిన్న సాయంకాలము 5 గంటలకు రైల్వే కార్మికులందరును సభచేసి మునిసామిస్టిక్ గా రధ్యక్షత నిహించిరి ఇంజనీరింగు కాళు ప్రాఫీకకాళు వర్కుమెపు కాళులలోని పనివాండ్లు హాజరైరి. జనాల్ మేకుసర్వక (కులీ లాటు సంపాదకులు) విలియమ్సు మున్నగువారు సభలో నువ్వనించిరి.

దక్షిణయిండియా రైల్వే సమ్మేదారుల నెంట్లంకమిటీ వారు యాదక్షిణయిండియా రైల్వే మార్గమంతటనుకూడ ఒక్క ముడిగా సమ్మే సాగించవలయునని ఉత్తరువును జారీచేయు చో అందులకై సంసిద్ధమగుటకు ఎదురుచూచుచున్నావని సభ లోని యువశాస్త్రములవల వెలడించబడెను.

శాగవట్టుము గోల్డెన్ రాక్, తిరుచనాపల్లి కర్మాగారములందలి పనివాండ్లు ఆచరించుచున్న సత్యాగ్రహమును యా సభవారు ఆమోదించుచు తీర్మానము చేసిరి

కూనూరు రైల్వే పనివాండ్లందరిని హెచ్చరించి దక్షిణ యిండియా రైల్వేమార్గ మంతటను పెద్దసమ్మేకు ఏర్పాటు చేయుటకై ఆడికలాసామి గరుకుమారస్వామి పేకు మెర్వర ఇస్సాయిలుఖానుగార్లు కూనూరువచ్చి ప్రచారము చేయు చున్నార (ప్రీ. ప్రెస్.)

నోటీసు

గుంటూరు డి|| ము|| కోర్టులో

S C 209/1927

వాది—దివి శీతారామాచార్యులు.

అండు

ప్రతివాది—కొలచలమల సుబ్రహ్మణ్య పాప య్య దీక్షితులు.

యా నంబరు ప్రతివాదిపైన వాది ప్రామిశిరి నోటునుబట్టి దావా వేళిపున్నాడు. సదరుదావా ఆక్షేపణనిమిత్తం 12-7-28 తేదికి వాయిదా వేళి నారు. ఆక్షేపణ లున్నయెడల ఆరోజ్నా పగలు 11 గంటలకు హాజరై తెలుపుకొనవలెను.

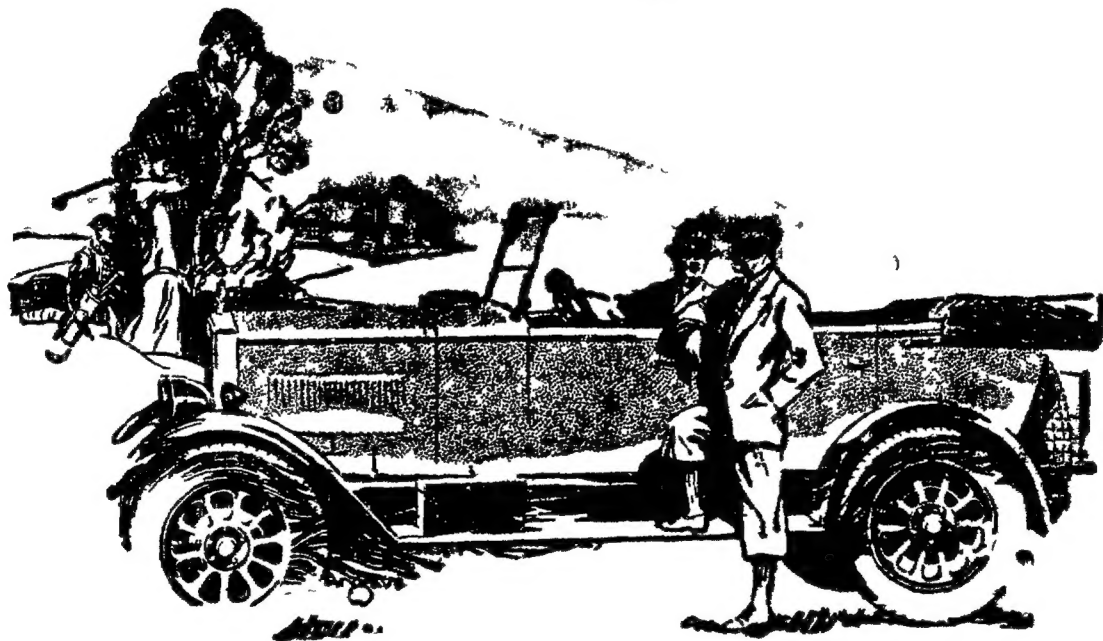
గుంటూరు, } మున్నవ వెంకట్రామయ్య, 18-8-28, } 4928 జిల్లాకోర్టు ప్రిడరు

మోరిసు మోటారు కారులతో ప్రయాణము చేయుట.

మోరిసు మోటారుకారుల ప్రయాణపద్ధతికిని తక్కిన కారులపద్ధతికి చాల భేదమున్నది. నడపుటలో నత్యల్పమగు మార్పు గలిగిననుగూడ తక్షణమే మెరుపువేగముతో యంత్రము మార్పునకు తగినట్లు నడకను మార్పుచుండును. మంచి నునువుగల యంత్ర భాగము (గియర్సు) మార్పులను చేయుటలో చాల ఘనతయున్నది. మీ ఆడుగుక్రిందకు సాగుచున్న కొలదియు వేగమునందుగల నిదానమగు నారోహణమువలన నూతనోత్సాహము కలుగు చుండును.

కడసారి తయారైనట్టి రకములు రూ 2750 లు ధర గలిగినది, అంతకు హెచ్చుధరలు గలవి మాంటురోడ్డు నందుగల అడిసన్ కంపెనీవారి ప్రదర్శనగడలందు చూపబడుచున్నవి. ఈ మోరిసుకారులందు గల స్వల్పపరిష్కారములు, సంపూర్ణమైన ప్రధానాంశములు, పూర్తిగాగల సంపూర్ణత మొదలగు విషయములను వారు మీకుచూపి, మోరిసుకారులో ప్రయాణ మొనర్చుకొనున మితవ్యము, ప్రయోజకత్వము, నమ్మిక గలదని వారు మీకు విశదముగా తెలుపబడు.

అడిసన్ అండు కో, లిమిటెడ్, మద్రాసు.
అస్సినాల్ అండు కో, లిమిటెడ్, కాలికట్.

కమ్యూనిస్టుల కపారనష్టము

(పర్వచూరు నందరవరదులుగారు)

సాధారణముగ కమ్యూనిస్టులలో, దేశసేవకేసి పెరుగుదలలను సంపాదించినవా అరుదు. కమ్యూనిస్టులనుం దుద్బుధించి, తిక్కెఱుమునకే గాక ఆంధ్రదేశమునకు, అందుమాల అభివృద్ధిచేయునకును అమాల్కమును సేవనొనర్చి కీర్తిని గడించినవారిలో కీర్తికేసులగు శ్రీమతి మాగంటి అన్నపూర్ణాదేవి, చల్లపల్లి రాజా, కోమలమూడి గోపాలకృష్ణయ్య, డి.వి. మాఖ్యులని చెప్పవచ్చును. మొనమొన్నగే, అభిలభారతవారీసులు కౌదర్మ ప్రాయముగ నుండిన అన్నపూర్ణాదేవి తనసోదరులను దుర్భరదుఃఖివారిని నుంచి విడిచినది. ప్రజలించు ఆమె నిర్వాణమువలన గలిగిన దుఃఖివారినుండి తెప్పిరిలేదు ఇంతలో, కమ్యూనిస్టులను స్థాపించి, తద్వారా సంఘముందు విశేషవిద్యావ్యాప్తిని గావించిన శ్రీయ్యత కోమలమూడి గోపాలకృష్ణయ్యచేదరిగా రకాలమరణము నొందిన వినుటకు దుర్భరసంతాపము గలుగుచున్నది. వారు మొదటికాననపథలో కృష్ణానందలను తరపున పర్యవేక్షించునవహించియుండిరి. వీరి పర్యవేక్షకాలములో వారిక నిమిషమైనను వ్యధబుచ్చియుండలేదు ప్రజాసామాన్యముకొఱకును తెలులయభివృద్ధికొఱకును నిరంతరము పాటుబడుచుండెడివారు. ఎట్టిటుల్యాండు అక్షును నడించునా కాళ్ళకే పెట్టిల్లుపద్ధతిని గుఱించియు విశేష

ముగ కృషిపల్పియుండిరి. వీరు పండ్లెంచువత్సరములకాలము బెజవాడ తాలూకాలో దుప్ప, ఏకచ్చ, త్రాధి కత్తయను నహించి తాలూకాయందలి ప్రజలకేకములగు నుపకారములనొనరించెను పురపాలకసంఘముందుగూడ వీరు పర్యవేక్షమునునహించియుండిరి. వీరు జన్మిగు కరుణానకు చెందినవారైనను ఇతరవత్తువులతో చాలమైత్రితో వర్తించెడివారని ప్రతీతి. వీరిచేదినల యాత్మములను నమూనచేసి గండికోటభవనమును పేర కమ్యూనిస్టులపరిగృహమును స్థాపించిరిని చెప్పవచ్చు. వీరియధారపృథుయమును గూర్చి వ్రాయనసరముండదు. కమ్యూనిస్టుమందు విద్యావ్యాప్తిని గావించుటకు వీరుచేసినకృషి యల్పముగాదు వీరికివనివాపు నప్పటికే 40 ఏండ్లవన నిండలేదు.

వీరియకాలమరణమున భారతదేశ మొక ముపుత్రుని గోల్పోయినది కమ్యూనిస్టుల యధారకునిపోగొట్టకొన్నది. శ్వాసవాదవత్తు మొక నిపుణుడగు సోదరుని ఎడకానినది. కమ్యూనిస్టులొందమొక యఖండపహాయని వీడినది. వీరిమరణమువలన వ్రాహ్మణేతర సంఘమునకు వీరినిష్ఠ మువాటిగిన్నదని చెప్పకలేవదు. వీరి కార్యకారవమందలికేయమున్నది.

ఇట్టి వీరిమరణమునకు చింతిలించునవత్తుడే ముక్తియొక దేశసేవకుడగు శ్రీయ్యతులు చల్లపల్లి రాజా గారు గూడ దివంగతులైన విని యత్యంతవిషాదమును బొందిరిమి. ఈ తర సర్కారుల జమీందారులలో వీరుమొట్టమొదట వట్టర్లర్రులు మొదటి రెండుచట్టపథలందును వీరుపర్యవేక్షమును నహించి యుండిరి. వీరు 1919 సంవత్సరమున ముద్రాను నడు

జరిగిన వ్రాహ్మణేతర మహాసభ కధ్యక్షత వహించి యమాల్క మగునవశ్యాసము నిచ్చియుండిరి. ఎనిమిది మాసము లైనను గడువక మునుపే కమ్యూనిస్టులు ముపుత్రులను గోల్పోయి విక్కుటమగు సంతాపమున బారియు చున్నది. వీరిసేవకు వారియెడ కృతజ్ఞత జూపక దలచినచో కమ్యూనిస్టులు వారి యాశయములను నెరవేర్చవలయును వీరిమరణమున వై దురక్షిల్లుచు దుఃఖిసముద్రమునఁబడి దరిగానవున్న వారిబంధుమిత్రాదులకును సానుభూతిని దెల్పుచున్నారము దేశమిత్రకాళిలముల స్వార్థరహితముతో మానవసేవ సన్నివ వారి యాత్మలకు కాంతిప్రసాదించుగారమని, పృష్ఠిసిలియకారుడును స్వయంప్రకాశుడు నగు యభగవంతుని పవనయముగ ప్రార్థించుచున్నారము.

ఆర్య వైశ్యసభ

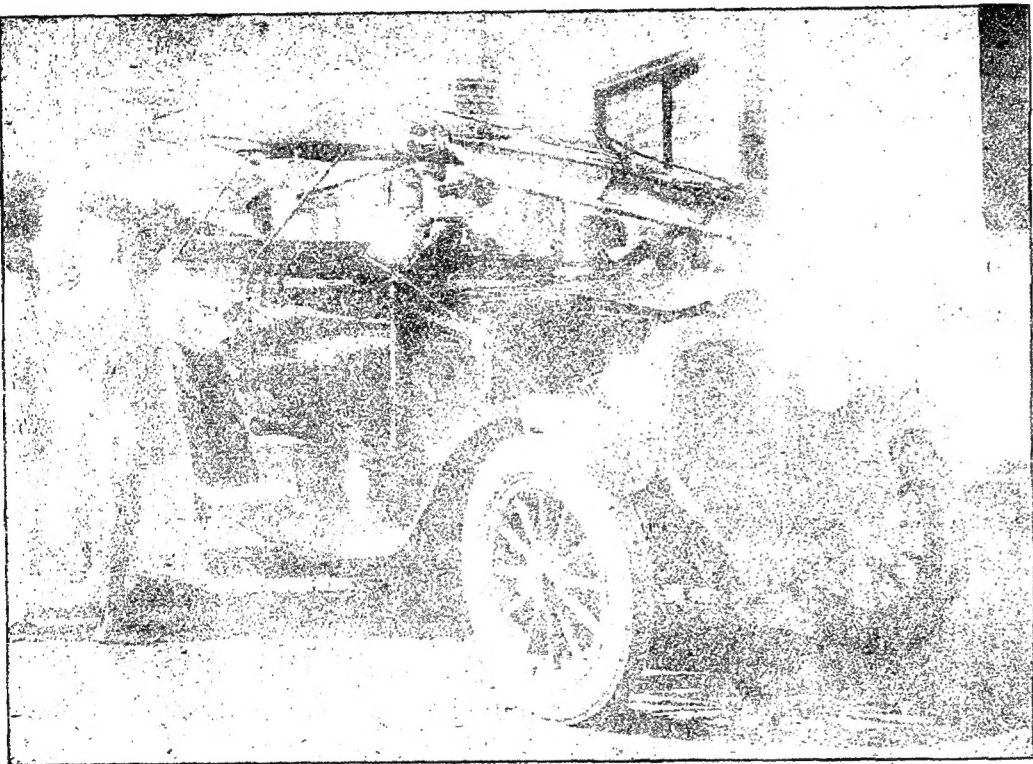
వాయిట్ పాడులో జరుగవన్న వదుగాలుగవ ఆర్యవైశ్య మహాసభకు గుంటూరు వాస్తవ్యులను సకల జనానురంజకం దును, వైశ్య రత్న చిరుదాంకితులను అగు శ్రీయ్యత కేనగపల్లి రామస్వామి గుప్తగారున్నా, యువజన మహాసభకు శ్రీయ్యత పోలి పెట్టి ఆదివారాయణ గుప్తగారున్నా అధ్యక్షులుగ నుండుటకు ఎంతయు తగియుండురని మా గ్రామవైఖ్యల దృఢతక పదిగివ్రాయును.

కనగాల పొట్టి భుజంగరావు

లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలకుగారి 8 వ వార్షికోత్సవము మహారాష్ట్రమంజలివారు బుధ వారమునాడు జరిపిరి. [ఎన్. పి. బి.]

వండలూరులో జరిగిన మోటారుప్రమాదము. ఒక ప్రయాణికుడు మరణించెను. ఇతరులకు గాయములు కలెను. ప్రమాదము 2 వ తేదీన జరిగెను. [[వె. ఛో. బి.]

మౌల్వీరఫి ఉద్దీను అహమ్మదు

బొంబాయి క్రొత్తమంత్రి. వీరిని మంత్రిగ నియమించుట బ్రాహ్మణేతరపక్షమువారికి ఆశాభంగము కలిగించెను.

కీ॥ శే॥ లెఫ్. కర్నల్ చౌదరిగారు

ఐ. ఎం. ఎస్.

మదరాసులో తాత్కాలికముగ సర్జను జనరలుపని చేసిన వీరు జూను 30 వ తేదీన చనిపోయిరి. 1926 నం॥ వీరు ఉద్యోగమునుండి విరమించిరి.

ఇక్కాచ అమ్మ, బి. ఎ. ఆనర్సు

తిరువాంకూరు రాజవంశములోని శ్రీ. త్రిపునితురయందు రాజకుమార్తెల హైస్కూలునందు ఉపాధ్యాయినిగ నియమింపబడెను. రాజవంశము వారు ఉద్యోగముచేయుట కిదియే ప్రథమము. (ఎన్. పి. బి.)

జీడి మామిడిపండు

శ్రీయుత పసుమర్తి కామయ్యగారు చోడవరము నుండి యిటులు వ్రాసిరి

దీనిగింజలలో వుండేచుండు పూసిన కష్టు, స్వర్ణజ్ఞానము లేనికష్టు, మచ్చలు, పొడలు, పులిపిరికాయలు, బొటిమలు, ఆడికాయలు, ప్రాములు వారిండును, దానిని దేహముపైన బూసిన యర్రపడును; పుండగున; కంతులు, గడ్డలు, వాపు వాటివైన పూసిన నవి హరించును; ఆయోగ్యుడయిన చేసినవని నే యాచమరుగూడజేయును. విత్తు పెట్టును పూటుసారాయి లో శానజేసి తీసినచుండుపూసిన కళ్ళ క్షగళ్ళు, సాధారణ కురుపులు, పొక్కులు, పుండ్లుమానును.

జీడిమామిడిపండ్లు తియ్యగ, వగరుగనుండును; వాటిని తినిన కాక చేరును; క్రిమిని, వాతమును, పేహవాత నొప్పులను అంధవాతమును, అడవాండ్లకవచ్చెడు రోగమును, కఫమును, కృష్ణును, ఉబ్బునుపోగొట్టును; అగ్నిదీపిని, దేహాత్మప్తిని యిచ్చును; వంటిజబ్బునీరు తీయును. వాటితోచేసిన సారాయి దీపనకారి; ఉబ్బురోగమును పోగొట్టును. పచ్చివితినిన గొంతు కడుగు, దగ్గు గలుగును. దీనికీవికగళ్ళు 1 బాదంపప్పు, 2 వేడి నీళ్ళు, 8 వేపగింజలు.

జీడిమామిడిపప్పు, రుచిగా, మనోహరముగానుండును పిర్కవృద్ధినిచ్చును, విక్లిరి పెక్కియ్యచేయును. దానికి విరుగుళ్ళు 1 వేడినీళ్ళు, 2 జెల్లము, 3 నేతిలో వేయించడము.

కోవూరుతాలూకా రైతులనభి

రైతుసంఘ స్థాపన

జూలై 15 తేదీ ఆదివారము ఉదయము 11 గంటలకు గండవరములో కోవూరుతాలూకా రైతుల సభ జరుగును.

ఇన్స్పెక్టర్ కాన్స్టేబుల్ రైతుల నీటిపారుదల యిబ్బందులు, పీనాల్టీరూల్సు సవరణవిషయాల విషయములు ఇందు ముఖ్యముగా చర్చింపబడును. ఈ తాలూకా రైతు సంఘమును యేర్పాటుచేయబడును కాన రైతు తెల్లరును దళుచేయ పోరితులు

పర్యవరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డి.

తేబూరు సుబ్బరామరెడ్డి.

తూమాటి మల్లారెడ్డి.

అల్లంపాటి రవణారెడ్డి.

జక్కా పట్టాభిరామిరెడ్డి.

నూకలపాటి వెంకటేశురెడ్డి.

బొమ్మా శేషురెడ్డి.

బయల్పడుట

శ్రీమతి కృష్ణ

హిందూ దేశముపట్ల బ్రిటీషు లేబరు పక్షము వారి కెంతయభిమానము గలదో బయల్పడినది. ఇతర సమయములందు వీరెట్టి ప్రగల్భముల బలికినను, సందిగ్ధ సమయమునందు వీరు వెనుదగ్గుట పరిపాటి యయినది. సైమను కమిషను నియామకమును నిరసించుచు, అయ్యది ప్రజల కోర్కెలకు విరుద్ధమును తీర్మానమును భారతీయ ప్రతినిధి యగు చమలాల్ గారు సామ్రాజ్య లేబరు సమావేశము నందు ప్రతిపాదింప నెంచగ, సభికులలో హాహా కారములు చెలరేగెను. హిందూ దేశమిత్రుల మని నటించుచున్న హోడరునను, లాన్సుబరీ మున్నగు లేబరు ప్రముఖులు మండిపడిరి. వీరిదివరకు నలిసిన యనుచిత కార్యముల కీ తీర్మానము అడ్డువచ్చును గద. వీరి గుట్టు బయల్పడును. అందుచే తీర్మాన మెటుల నయినను చర్చకు రాకుండ జేయవలయునని, లేబరు పక్ష నాయకులు పట్టుబట్టిరి. ఎట్టి తీర్మానమును జేయ వీలులేదని చెప్పి, చర్చను నిలుపుదల జేసిరి. ఇట్టి నియమము సైమను కమిషను తీర్మానమునకు మూత్రమే వర్తించెను. మిగిలిన తీర్మానముల నెన్నిటితో లేబరు సమావేశమువారు గావించిరి. భారతీయు లిట్టి తీర్మానమును జెట్టినందువలన శ్వేత కార్మికు లడ్డుపడిరి. కార్మికులు రంగుభేదమునుగాని ఎచ్చుతగ్గులనుగాని పాటింప రనియు, కార్మికోద్యమము అంతర్జాతీయోద్యమ మనియు చెప్పటయే గాని, బ్రిటీషు లేబరు పక్షము ఇంపీరియల్ భావము లతో నిండియున్నది.

లేనియెడల హిందూ దేశ ప్రజాభిప్రాయము నకు విరుద్ధముగను, స్వయంనిర్ణయ సూత్రమునకు భంగకరముగను నున్న సైమను కమిషనును లేబరు పక్షమువారు రామోదించురా? భారతీయ కార్మికులు సైమను కమిషను నామోదించిరను అసత్యములను బ్రిటీషు లేబరు నాయకులు వ్యాపింపజేయసాగిరి. నిజ మిప్పుడు వెల్లడియైనది. ఇకముందు బ్రిటీషు లేబరు పక్షముపై, శ్రీ హైందవ లేబరు పక్ష మెంతవర కాధారపడియుండ వీలగునో, సులభముగ నిర్ణయింప వచ్చును. భారతీయులనుధ్య వర్ణభేదములును, తర గతిభేదములును, వృత్తిభేదములును ఎన్నియున్నను, అందరును ఏకమై మాతృ దేశరక్షణకు బూనవలసిన యవసర మెంతేని గలదు. బ్రిటీషు లేబరు పక్షము వారు ఇంగ్లండు అధికారము చెడకుండుటకు ఎంత పట్టుదల చూపుచున్నారో, ఇండియా హక్కుల నెటుల త్యజింపచుచున్నారో చూడవచ్చును. బ్రిటీషువారి మధ్య ఆంతరంగిక భేదము లేన్నియున్నను, సమయము వచ్చినప్పుడు వీరెల్లరును ఏకమై బ్రిటీషు సామ్రాజ్య ప్రాబల్యమును కాపా

డుటకు చేతుల గలిపెదరని తేలినది. బ్రిటీషువారు పరుల హక్కులకు భంగము కలిగించుచుండ, భారతీయులు కేవల ఆత్మరక్షణను మాత్రము గోరు చున్నారు. హిందూ దేశము తన కాళ్లపై తాను నిలుపబడిన వీరికి చాలును. హిందూ దేశోద్యమము, ధర్మముపై నాధారపడియుండుటచే, భారతీయులందరును దీనిని చేపట్టి చరితార్థ లగుట భావ్యము.

తమతీర్మానము అక్రమమని త్రొసివేయబడినను, నిరుత్సాహము జెందక, చమలాల్ గారు బ్రిటీషు లేబరు పక్ష దృక్పథమును ఆమూల్యగ్రముగ ఖండించిరి. బెంగాలు ఆర్డి నెన్సు పట్లను, సైమను కమిషనుపట్లను వీరు చూపిన వైఖరిని తీవ్రముగ నిరసించిరి. అంతట తమయనమృతిని జెలుపుటకు, సభనుండి లేచిపోయిరి. చమలాల్ గారి చర్య వలన, లేబరు పక్షపు రహస్యము ప్రపంచమునకంత కును బయల్పడెను. భారతీయులు వీరిపై నమ్మకముంచజాలరని, చమలాల్ గారు తెలుపగలిగిరి. రాండు పేబిలు సమావేశమునకు లేబరు పక్షము వారు సుముఖులుగారని తేలినది. దీనియర్థ మేమి? స్వయంనిర్ణయ సూత్రమును వీరు మనఃస్ఫూర్తిగ నంగీకరింప రనియేగద. భారతీయ ప్రతినిధుల కన్యాయము నలిపి, మీదుమిక్కిలి తమను భారతీయ ప్రతినిధులు నిందించినటుల, లాన్సుబరీగారు పలికిరి. భారతీయులు తమ స్నేహమును అంగీకరింపలేదనియు, తమసహాయమును నిరాకరించినందున, లాన్సుబరీగారు పలికిన నుడువులు అసత్యము లనుటకు సందియములేదు. హిందూ దేశమునకు లాన్సుబరీ ప్రభృతులు అపకార మొనర్చుచున్నపుడు గూడ, భారతీయులు వారిని క్లాఫింప వలయునా? వీరు నలుపుచున్నది సహకారమా?

హిందూ దేశ పరాధీనతకు తోడ్పడుచు, తమకు భారతీయులు కృతజ్ఞత జూపుటలేదని, లేబరు పక్ష నాయకులు నిందించుట, చమత్కారము దప్ప వేరు గాదు. ఇప్పటికిని, లేబరు ప్రముఖుల దర్పములకు కొదవ లేకున్నది. కొలదిమానములలోనే హిందూ దేశమునకు అధినివేశరాజ్యస్వాతంత్ర్యము లభించునని, మాక్స్ నాల్డుగారు పలుకుచున్నారు. న్యూ ఇండియా పత్రికకు చేరిన తంతివార్త ప్రకారము, లేబరు పక్ష కార్యక్రమమునం దీక్రింది వాక్యములు గల వని తెలియుచున్నది.

“హిందూ దేశ ప్రజలకు స్వపరిపాలనపు హక్కులదని, లేబరు పక్షము సమ్మతించున్నది. హిందూ దేశమున సాధ్యమగునంతవరలో స్వపరిపాలనము స్థాపిత మగుటకై భారతీయులకు సంతతము తోడ్పడుటయే, లేబరు ప్రభుత్వమువారి సంకల్పముగ నుండును. హిందూ దేశపు నమ్మతితో, అయ్యది బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందు ఇతరసభ్యులతోపాటు సమానభాగస్వామి యగుటకు, లేబరు ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడుదురు.”

ఎన్నికలు సమాపించుచున్న సమయమున, నిట్టి ప్రకటనల నెన్నిటినియిన గావింపవచ్చును. ఇవి కార్య రూపము దాల్చినంతవరకు, చిత్తు కాగితపు తునుకలక్రింద పరిణమించును. వీనిని గాంచి భారతీయులు సంతసించు దినములు గడచిపోయినవి. 1925 సంవత్సరమున, లేబరు సమావేశమువారు హిందూ దేశమునకు

స్వపరిపాలన మీయవలెనని కోరిరి. ఇట్టి తీర్మానము నీమారు కావింపవలయునని చమలాల్ గారు కోరిరి గాని, వారి ప్రయత్నము సఫలము గాలేదు. బ్రిటీషు లేబరు ప్రముఖు లవలంబించుచున్న కుటిల పద్ధతులను చమలాల్ గారు ఖండించినందులకు, హోడరుననుగారు అడ్డుపడి, వారితో వాగ్యుద్ధము నలిపిరి. భారతీయ కార్మికులు సైమను కమిషను కనుకూలురని, హోర్టుమార్క గారు చెప్పిన సంగతి తప్పని, చమలాల్ గారు నృప్తపరుపగ, వ్యక్తులను నిందింపగూడదని, హోడరుననుగారు గంధగోళము జేసిరి. ఇట్టి అసహనమువలన, లేబరు పక్షమువారు తమక్రొల్లును కప్పిపుచ్చుకొనుట కెంత తంటాలు పడుచున్నారో తెలియగలదు.

సంస్థానాధీశుల ఎత్తు

స్టేట్సు మెను ప్రతికకు జేరినవార్త గాంచిన, సంస్థానాధీశులు ఇంగ్లండులో బన్నుచున్న పూహమును గ్రహింపవచ్చును. కాని, ఇందు కొత్త ఏమియులేదు. అందరకును తెలిసినసంగతులే బయల్పడుచున్నవి. స్టేట్సు కౌన్సిలును నిర్మింపవలయునట. దీనియందు, రాజ ప్రతినిధి అధ్యక్షులుగనుండురు. సంస్థానముల ప్రతినిధులు మువ్వరు సభ్యులుగ నుండురు. వీరుగాక ఇరువురు ఆంగ్లేయులును, పోలిటికల్ శాఖాధ్యక్షుడును సభ్యులుగనుండురు. అవసరము గలిగినపుడు, బ్రిటీషు ప్రతినిధు లేకమై సంస్థానముల ప్రతినిధుల నోడింగగల్గుదురు. యూనియను కౌన్సిలను మరియొక సంఘ మేర్పడవలయునట. దీనియందు స్టేట్సు కౌన్సిలు సభ్యులును, ఇండియా ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యులును సభ్యులుగనుండురు. హిందూ దేశమున కంతకును ఇదియే కార్యనిర్వాహకవర్గముగ నుండునట. ఇదిగాక, యూనియను స్పీం కౌన్సిలు అను సభ యొకటుండునట. ఇది ప్రధాన న్యాయస్థానముగ నుండును. దీనియందు ఇంగ్లండు నియమించు న్యాయాధిపతులు మువ్వరుండురు. సంస్థానాధీశులకును ఇంగ్లండుకును మధ్య గలుగు తగాదాల నీసభవారు పరిష్కరించెదరు. ఈ సంఘముల మధ్య ప్రతిష్టంభన జరుగుచో, రాజ ప్రతినిధిగారు తమ నర్టిఫికేట్లు అధికారమును వినియోగించి నిర్ణయించెదరట. ఇట్టి ఏర్పాటులను సూచించుటకు కారణ మేమియో తెలిసియేయున్నది. హిందూ దేశమున గల రాజకీయ అతివాదుల బారినండి సంస్థానములను తప్పించుటకు వీరు కట్టుదిట్టముల జేయనెంచిరి. ఇంతియగాక వీరు సరాసరి బ్రిటీషు ప్రభుత్వముతో సంబంధము పెట్టుకొనదలచిరి. హిందూ దేశమునకు స్వపరిపాలనము లభించుచో, తాము స్వరాజ్య ప్రభుత్వమునకు బాధ్యులు గావలసినచ్చు నేమోయని వీరికి భయమట. దీనియర్థ మేమి? సంస్థాన ప్రజలకు స్వపరిపాలనమిచ్చుట వీరికి గిట్టదనియే గద. సంస్థానాధీశు లెటుల మెలగినను, సంస్థాన ప్రజలు మాత్రము బ్రిటీషు ఇండియాతో బాటు స్వపరిపాలనము ననుభవంపవలెనని కోరుచున్నారు. బ్రిటీషు ఇండియా ప్రజలతో సన్నిహిత సంబంధము నేర్పరుచుకొనవలయు నని చూచుచున్నారు. హిందూ దేశభావి భాగ్యోదయము, ఉభయభాగముల యభ్యుదయముపై నాధారపడియుండును. బ్రిటీషు ఇండియా

వ్యవసాయము ననుభవించుచుండ, స్వదేశసంస్థానములు నిరంకుశ పరిపాలనమును సాగింపజేయు. సంస్థాన ప్రజలు తమకోర్కెలను ప్రపంచమున కెరుక పరుచుట యవసర మగుచున్నది.

ఆఫ్రికా తెల్లవారు

తెల్లవారు ఆఫ్రికాలో అవలంబించుచున్న అక్రమపద్ధతులను ఆలివియరు ప్రభువుగారు తరచుగ ఖండించుచున్నారు. న్యూయార్కు "నేషను" పత్రికలో వ్రాయుచు, మూరపియనులు ట్రస్టీలుగ నుండుటకు ఆఫ్రికావాసులు సమ్మతించరని, వీరు స్వప్రపంచమున్నారు. ట్రస్టీసీద్ధాంతము గాంచి, వారు లోలోన నవ్వుకొందురట. వీరికి న హజముగ జెందవలసిన భూములను తెల్లవారికి కట్టిపెట్టుట, ట్రస్టీలధర్మమని వీరెటుల భావింపగలుగుదురు? ఇంతకన్నను, తెల్లవారి కీభూములుకావలయునని లాగుకొనిన మేలుగ నుండునని, ఆలివియరుగారి తలంపు. స్వార్థచింతలను పారమార్థికపు ఆశంబరముల మధ్య కప్పియుంచుట, మరింత అనవ్యము. బలమే న్యాయమనునంగిని ఆఫ్రికావాసు లంగీకరింపకుండుట, వింతగాదు. ఆఫ్రికావాసులను వారియిండ్లనుండియు, భూములనుండియు వెడలగొట్టుట, ఉపకారమని ఎంచుట, మానవ న్యభావము గాదు. కెనియాప్రభుత్వమువారు సాంబూరు జాతివారిని, ఇప్పుడున్న స్థలమునుండి పంపించి, దానిని యూరపియనుల కిచ్చుటకు దలపెట్టిరట. ఈ విషయమై ఆలివియరు ప్రభువుగారు ప్రభువుల సభలో ప్రశ్నింపగ, సాంబూరు జాతివారి కిచ్చిన స్థలము విశాలమయినదనియు, అందుచే వారి కెట్టియిబబ్బందిగలుగదనియు, లెమ్మప్రభువుగారు జవాబిచ్చిరి. కాని, యూరపియనులకే మరియొక స్థల మీయగూడదా? అదివరకున్న జాతివారిని, వెడలగొట్టుట కేమికారణము గలిగినది? ఆలివియరు ప్రభువుగారు మరల ప్రశ్నించుటకు మారుగ, ప్రభుత్వమువారి సమాధానముపట్ల సంతృప్తిని దెలిపిరి. ఆలివియరు ప్రభువుగారు గంభీర న్యాయములను గావించెదరు. దీర్ఘవ్యాసములను వ్రాసెదరు. కాని, ప్రభుత్వమువారే విధిమగు జవాబిచ్చినను, అది ఏ మాత్రము తృప్తికరముగ లేకబోయినను, వీరు సంతృప్తి దెలుపుట మామూలయినది. ఆఫ్రికావాసుల విషయమునను, వీరిటులునే మెలగుచున్నారు. తుదివరకు పోరాడుటకు వీరెప్పుడును వెనుదీయచునే యుందురు.

హిందూ వితంతువులు

భర్తను కోల్పోయి, ఆమరణాంతము వైధవ్య దుఃఖము ననుభవించుటయ గాక, హిందూ వితంతువు తనభర్త ఆస్తిని గూడ స్వతంత్రముగ ననుభవించు వీలులేకున్నది. ఈమె చనిపోగనే, యీయాగ్రాస్తి ఏవారనులకో జెందుచున్నది. మిత్రక్షురక్షిలదకన్న, దాయభాగముక్రింద, వితంతువులకు కొంచెము ఎక్కుడుహక్కులుగలవు. న్యాయాధిపతులనేకులు వితంతువుల దుర్గతిపట్ల సానుభూతి జూపినను, ప్రస్తుతపు హిందూలా క్రింద తా మేమియు జేయజాలమని తెలుపుచుండిరి. జాయింటు కుటుంబపద్ధతి వెనుకటివలె సాగుటలేదు. పూర్వపు కుటుంబ బంధములు క్రమక్రమేణా తీరించుచున్నవి. వ్యక్తులప్రాబల్య మధికమయినది.

ఇటీవలిలో వితంతువులబాధలు మరింత అతిశయము జూపుచున్నవి. వితంతువులకు భర్త ఆస్తిపై సంపూర్ణమగుహక్కు నిచ్చుట యవసరమగుచున్నది. ఇందుకొరకై హరహింసశారదాగా రొక చట్టమును ప్రవేశపెట్టబోవుచున్నారు. వీరి ప్రయత్నములు సఫలమగుగాక యని కోరెదము.

దురుద్దేశ్యములు

తైము ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక భారతీయ నాయకులకు దురుద్దేశ్యముల నాలోపించుటలో పేర్కొనుచున్నది. పటేలు ప్రభువులు బాల్మీవినమును ప్రవేశపెట్టుచున్నారని, యాపత్రిక యిదివరకు తెలిపెను. మున్సిగారు విచారణనలుపుటకు కారణము, మంత్రిపదవిపై గలయాశయే యని, తైముపత్రిక దెలుపుచున్నది. ప్రస్తుతస్థితిలో ఆత్మగౌరవముగల వారెవరును మంత్రిపదవులను స్వీకరింపరని, మున్సిగారు స్వప్రపంచమున్నారు. అధికారు లవలంబించిన నిర్బంధపద్ధతులయొక్క సత్యమును కనుగొనుటకే, మున్సిగారిట్టి విచారణను ప్రారంభించిరి. మున్సిగారు దెలిపినటుల, తైము ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక ప్రజలపై తీవ్రనిర్బంధములను పురికొల్పుటకే, యిట్టి వ్రాతలను వ్రాయుచున్నది. కాని, నిర్బంధప్రయోగమువలన బడ్డోలీ సమన్వయణిపోవుటకు మారుగ, మరింత వ్యాప్తి గాంచగలదు.

టిల్దెనుగారి యోటలు

వివిధములైన పంచెములలో, అమెరికా నిపుణులగు టిల్దెనుగారు, ఫ్రెంచి నిపుణులగు లాకస్టీగారి చేతులలో మరల నోడిపోయిరి. డేవిసుకప్ప పంచెముల పర్యవసాన మెటులుండునో చూడవలయును. టిల్దెనుగారిమారుగలిచెదరని, పలువురు తలచియుండిరి. ఏలన, వీరు తమ పూర్వప్రతిభను జూపసాగిరి. బరోట్రా అను ఫ్రెంచి నిపుణుని, టిల్దెనుగారు అవలీలగ నోడించుటచే, అంత్యనిజయము వీరిచే యని యనుకొనుట కవకాశము గలిగెను. డబుల్సు పంచెములో లాకస్టీ, బరోట్రాగార్లు ఓడిపోవుటచే, ఫ్రెంచివారి ప్రతిభ యస్తమించెనని తలచుట కవకాశమేర్పడెను. టిల్దెనుగారిమారుగూడ నోడిపోవుటచే, వీరికిమీద వెనుకటి యుచ్చస్థానము నాక్రమింపజాలరని యాశియగుచున్నది. టెన్నిసు సైపుయ్యము అమెరికానుండి ప్రాన్సుకు బోయెనని చెప్పట కెట్టిసందియము లేదు.

మద్యపాననిషేధము

చీనాకు స్వేచ్ఛ లభించినందుకు ఫలముగ, ఇరువది సంవత్సరముల లోపలివారు మద్యమును త్రాగగూడదనియు, చుట్టత్రాగగూడదనియు, ప్రభుత్వమువారు నిషేధపు టుత్తరువుగావించిరి. త్రాగినవారిలోబాటు, తలిదండ్రులును సారాయిని పొగుకును అమ్మినవారునుగూడ శిక్షార్హులే యగుదురు. ఈచట్టము అనుకూలఫలము నిచ్చినవిమ్మట, నిషేధము అన్ని వయస్సులవారికిని పర్తింపజేయబడునని నమ్మవచ్చును. స్వతంత్ర దేశములు ప్రజల కెట్టిమేలు నయినను నలుపగలవు. డాక్టరు సుబ్బరాయకాగారింకను, నిషేధచట్టమును గావించుటకు సాధ్యపడదనియు, ప్రజలే యిక్కార్యమును సఫలపరుపవలెననియు, నలహానిచ్చుచున్నారు. హిందూదేశపు నిస్సహాయస్థితి నిందుమూలమున గ్రహింపవచ్చును.

లజపతిరాయిగారు : వ్యవసాయసంఘపు రిపోర్టు
వ్యవసాయసంఘపు రిపోర్టు సూచనలు, దన వ్యయముతో గూడుకొనుటచే, అమలులోకివచ్చుట కష్టమనియు, మీదు మిక్కిలి యూరపియను యుద్యోగుల సంఖ్య బెరుగుట మాత్రము జరుగుననియు, ఇదివరకు సూచించియుంటిమి. లజపతిరాయిగారుగూడ ఇటులనే భావించుచున్నారు. లక్షలకొలదిద్రవ్యమును ఇతరమార్గములలో వ్యయపరుచుండ, రయితులస్థితిని చక్కబఱచుట కుపయోగించుచో లాభముండుననియు పెద్దజీతముల గొను ఉన్నతోద్యోగులను నియమించుట వలన, రయితుల కిసుమంతయు లాభము గలుగదనియు, రిపోర్టు అంతయు శుష్కసిద్ధాంతములతో నిండియున్నదనియు, లజపతిరాయిగారు చెప్పినసంగతి అతిశయోక్తి గాదు.

లండను విద్యార్థుల కుపన్యసింప అయ్యంగారు
అంగీకరింపకుండుట

కలకత్తా, జూలై 5:—లండనునది భారత విద్యార్థిసంఘమువారు తమ సంఘము యాజమాన్యమున ఒక ఉపన్యాస మివ్వవలయునని శ్రీనివాసయ్యంగారిని కోరిరి. సంఘపునిబంధనల సనుసరించి రాజకీయవిషయములపై ఉపన్యసింపగూడదు. రాజకీయములనువదలి ఉపన్యసించుటకు వీలులేదని చెప్పుచు సంఘమువారి ఆహ్వానమును అయ్యంగారు నిరాకరించిరి. ఫార్వర్డుపత్రిక విశేషము తంలివార్త పంపుచున్నది. (క్రీ. పే.)

కోయంబుత్తూరులో కాంగ్రెసుప్రచారము

కోయంబుత్తూరు, జూలై 4:—నేటిదినము సాయంత్రము సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారి అధ్యక్షతన పురమంధిరమున ఒక పౌరసభ జరిగెను. సైనుబహదూరముగరించియు, బాన్దోలి సత్యాగ్రహమునుగురించియు కందస్వామికెట్టి ఆదివారాయనకెట్టి బషీరు అహమదుగార్లుపన్యసించిరి. సైనుబహదూరమును ఆహ్వానించినట్లుగ అచ్చుపారములపై సభికుల సంతకములు తీసికొనబడెను. బాన్దోలివిధికి విరాళములు ప్రోగుచేయబడెను. (ఆ. పే.)

ప్రధానమంత్రిగారి పర్యటనము

మధుర, జూలై 4:—ప్రధానమంత్రియగు డాక్టరు నుబ్బరాయనుగారు నెన్నటిదినము సిలోనుబోల్మెయిలు లో మధురచేరికి, స్టేషనునంద నీరికి స్వాగతమివ్వబడెను. వీరు పి. టి. రాజనుగారి ఆధిగమ్యమున నున్నారు. సాయంత్రము మంత్రిగారు ఎలెక్ట్రికలువిద్యుద్దీపనమును బహిరంగపరచిరి. రాత్రి ముగిసినపలు అధ్యక్షుడు ఆర్. యస్. నాయుడుగారు మంత్రిగారికి వింధోసగిరి. (ఆ. పే.)

కొండను త్రవ్వ ఎలుకను పట్టుట

వ్యవసాయ విచారణసంఘమువారి సూచనలపై
లజపతిరాయిగారి అభిప్రాయములు

పూన, జూలై 5:—వ్యవసాయపు రాయలకవిమనువారి నివేదికపై లాభాలపతిరాయిగారు ఈ క్రింది అభిప్రాయములను తెలిపిరి:—వ్యవసాయ విచారణసంఘపునాతికృషి కొండనుత్రవ్వ ఎలుకనుపట్టినట్లుచూపబడున్నది. సంఘసభ్యుల పర్యటనమునకు గాను లక్షలకొలదిరూపాయలు వ్యయపరచబడినవి. ఈమొత్తము రైతులభివృద్ధికై వినియోగించబడిన ఎంతో లాభముకలిగియుండవచ్చును ఈ సంఘమువారిసూచనల ఫలితముగ కొత్త డిపార్టుమెంటు ఏర్పడవచ్చును. కొంతమంది ఆంగ్లేయులకు సుంచితములుగల పెద్దఉద్యోగాలు లభించవచ్చును. రైతులకుమాత్రము లాభముకలుగుట దుర్లభము. (ఆ. పే.)

రంగూను, జూలై 5:—బర్మా శాసనసభ అగష్టు 6 వ తేదీ సమావేశమగును. ఆసమావేశమున గౌ. బి. జి. వట్టెలుగారు రంగూనున దుండెదరనియు సభకువచ్చి మాంచెదరనియు తెలియుచున్నది. (ఆ. పే.)

యోగి అరవింద ఘోషం

రవీంద్రనాథ టాగోరుగారు సందర్శించుట

సందర్శనమునుగూర్చి రవీంద్రబాబు వ్రాసిన వ్యాసము

ఘోషగారిని కలుసుకొనవలెనని నేను చిరకాలమునుండి కోరుచుంటిని. ఇటీవలనే కాళీకి సిద్ధించినది. కావున నా మనసులో కలిగిన భావములను వ్రాయవలెనని నేను నిశ్చయించితిని.

“మొదట శబ్దమే యుండెను” అని బైబిలులోనున్నది. శబ్దమే సృష్టిలో ఆకారమును దాల్చును. నూతన శక్తియను కలిగించునది శబ్దమేగాని వచనంగము కాదు. శబ్దమే మానవునికి ఘనతర సత్యమును ఉన్నత ప్రత్యక్షమును కలిగించుచుండును.

హిందూమత గ్రంథములలో మహావాక్యముల కన్నిటికిని ఆద్యంతములందు ఓం అను పవిత్రముగ ప్రణవాక్షరము విధిగా నుండును. అది భగవద్స్వరూపము. సత్యమును స్వయముగా నంగీకరించుట యను పరమ దానికికలదు.

ఒక ఆశ్రయ మహాసముద్రమునుండి భయదగర్భవలతో గూడిన జలప్రళయము నిజరంగాగ్రములపై పరాసునిపవనమును ధరించి విరోహింపబడుచు బడెను. అది నూతన శక్తిమేగాని ఆ కాలమున పరాసు దేవుడునందు పీడితులగు ప్రజలు ప్రజాపీడితుల నెదిరించుటచే నది నూతనశక్తియను కాలేదు. మానవ శ్రమచేయున కంతకును ఘనముగు నైతిక ముక్తిని బోధించిన శబ్దమే శారంగధరున నుండటవలననే అది నూతనశక్తి మైనది.

ఇట్లనేదేశమున మజిలీగారి బాల్మీక నూతనశక్తియను కలిగించిరిగాని ఆ దేశమున రాజకీయములందు మార్పుకలుగుట చే నది నూతనశక్తియను కాలేదు. కేవలము బాహ్యక్రియను విధించుట మాత్రమే గాక ఆంతరంగిక నిర్మాణ ప్రద సత్యమును గూడ ప్రోత్సహించిన శబ్దమును వారు రుచికించుటవలననే అది నూతనశక్తిమైనది. చీకటిలో నొక మానవుడు చెంతకున్న కదారములను యొక్కేజలన గ్రహింపగలుగుచున్నాడో అట్టి స్ఫూర్తిజ్ఞానము ప్రత్యేకము వానికిమాత్రమే చెందుచుగాని సూర్యకాంతి విశ్వమునకంతకు సుస్ఫూర్తిజ్ఞానప్రదమై యున్నది. అది ప్రత్యక్షము అనశ్చయముగ గూడ నుచుండును. అందరు వ్యక్తుల ఆవశ్యకతలనుగూడ నది మించియుండును. ఈ జ్ఞానమే శబ్దమునకు సత్యమును చిన్నము.

ఒక నాడు శాస్త్రులు (సయ్యమ్మ) పాశ్చాత్యములందు నూతనశక్తియను ప్రకటింపెనని. దాదాపుగా శరీరపీడన మరణమునుగూడ ధిక్కంపగలుగునంతటి దృఢభక్తిని సత్యముపట్ల శాశ్వతముకలిగించినది గావునను సకలవ్యక్తి విషయములకుగూడ నెయ్యది శాశ్వతమును శాధారణమై అట్టి సత్యసత్య విశ్వరూపము శాశ్వతము పాశ్చాత్యులకు వెల్లడించినది గావునను అది నూతన శక్తిమైనదిగాని ప్రకృతిసామ్యముల సక్రేపించుటకు మనుష్యులకు తోడ్పడిన కారణమున నది నూతనశక్తియను కాలేదు.

శాస్త్రము మనలను వస్తుపరంపరలను దాటించి అనాది యగు సృష్టికల్ప మెచట మ్రోయుచుండునో అట్టి అగ్రాహ్యము గు జ్యోతిరాలయమునకు గొనిపోవుచుండుటచే అది మనలను మరియొక నూతనశారంగధరునకు నిజముగా గొనివచ్చిన దని శాస్త్రమునందు కలిగిన నవినవరసము ననుసరించుచున్న వారందరుగూడ గ్రహింపగలుగుదురు.

భారతదేశమునందును ప్రాచీనకాలమున యెప్పుడుకర్మ కాండ, జ్ఞానకాండగా మారునో అపుడే సృష్టికము ప్రారంభమైనది. పరిపూర్ణము గల తన శక్తి నుండి యే సృష్టి నొనరించు నాత్మకది సందేశము నంపినది. అపుడు మానవులు ప్రబోధితులైరి. శాశ్వతమైన శరీరమునందు జీవించగలవారే నిజముగా జీవించగలవారు అని వారనిరి. “సత్యమును సందర్శించిన వారే ముక్తిని సందర్శించెదరు” అను వాక్యమే తదీయ శక్తి వ్యాప్తయమునందే వెలువడిన శబ్దము.

నిరవమానత్వగము, అమితప్రేమ అను సందేశము తోనే బౌద్ధశక్తియందుగూడ శబ్దము వెలువడినది. దానివలన మానవుని నైతికస్వభావమునందు సమగ్రత యను నాశయ ముండుచినది. మానవులకు విమక్త భావయుతముగు ప్రపంచమున స్వజించుటలో నాశబ్దము తీవ్రముగు కృపిని సలిపినది.

మానవునియందు ఆవికసితముగు శక్తి అపారముగ నున్నది. దానిని త్రవ్వకు మొనరించుటకు తోడ్పడునట్టిదే శబ్దము. ఒకదినమునకు జీవించుటకు కావలసిన వేతనమును గడించుటకు కావలసినంత ప్రయత్నమునేగాని అంతకంటె ఎక్కువగు ప్రయత్నమును చేయుచుండునటులు జంతువులను ప్రకృతి నిరోధించుచుండును. సంకుచిత జీవనోపాయ ఆవరణమునందే మానవుని కాపాడి విశాలజీవన స్వాతంత్ర్యమునకు గొనిపోయినదిగూడ శబ్దమే. భౌతికస్వరూప ప్రధానముగు ప్రపంచమునందలి మందప్రకాశముగల దీపిక నితాప్రపంచ సంబంధమే. మానవులు నితాచరలు కారు.

మానవునకు తనయందుగల మహాస్ఫూర్తిగూర్చిన సంపూర్ణజ్ఞానమే వానికి బంధవిమోచనమును శాశ్వతముక్తిని కలిగించును. గాన.అవిశ్వాసమును దృఢపరచగల నూతన నిదర్శనములను మానవుడు తడవతడవకును కనిపెట్టుచునే యుండవలెను. సమగ్ర జీవనసంబంధముగు ప్రకాశ భేద్యవాతావరణమునం దెవనియత దివ్యలేజముతో గోచరించుచుండునో అట్టి మహనీయుని దర్శించునపుడెల్ల యావిశ్వాసము మరల గ్రాహ్యమగుచుండును. సహజకముగ వాచింపగలమేధాశక్తిని అంగనిర్మాణము గావించగల శరీరశక్తిని కలవారట్టి మహనీయులు కావాలగు. ఎవరి జీవితము శబ్దమునందు లయముగనో అని యను శాశ్వత వాక్యమునకు ప్రతినివాదమును నోంకారమెని నుండి విశ్వసితమగుచుండునో అకడే అట్టి మహనీయుడు.

మన చుట్టునుండు తోడిమానవులలో హెచ్చుమండి అధ్వాత్మిక శూన్యతయనదగిన ఆత్మవిషయక అవిశ్వాసము తో నిండియున్నవో మానవుడు యజ్ఞజ్ఞీయము మార్పుచెందిం పవలెనని సత్యమునే కలిగియుండుననియును దుకాణములలో వస్తువుల ధరను నిర్ణయించు రీతినే మన ఆశ్రయముల విలువనుగూడ నిర్ణయించ వలెననియును అతినిచును గర్హముతో

పుదుచ్చేరిలో తపోనివృత్తయందున్న బాబు అరవింద ఘోషగారు. ఇటీవలనే రవీంద్రనాథ టాగోరుగారు రచన అరవింద ఘోషగారిని సందర్శించిరి. దానిని గూర్చియే యీ వ్యాసమును వ్రాసిరి.

విరధముగా ప్రగల్భము లాడుచుండుడు. అట్టి వారి మధ్యనుండుట తలపించినపుడే పెనికేర్పొనబడినట్టి మహనీయుల సందర్శనాభిలాష మరింత తీవ్రరూపమును దాల్చుచుండును

సన్నిహితములగు నవకాశములను బడయుటకు జరుగుచున్న ఉన్నత ప్రాయముగు సంఘరణమునందు ఆకురతతో బలవంతముగా వశపరచుకొనబడిన విజయమే ముఖ్యాధ్యక్షముగాగల పనులకొరకు నిరంతరము సత్యము నడగద్రొక్కుచున్నపుడే మనదురాశ మనకు అవశ్యమగుచుండును. ప్రస్తుతస్థితి యిటులనే యున్నది. శార్య సిద్ధికి సహజముగు శాంతిభావమునందు సహజముగ కలుగు గమన వైఖరి ననుసరించుటకు ఉద్దేశితమగు దురాశ నిరాకరించును ప్రాంతియుతముగు ప్రచారమును దాదాపు శేషముతోకూడిన పకలసాధనములను గూడ నది స్వార్థపరత్వముతోననలించును. దురాశా ఫలితము దానిమార్గమునకు చివరనేకలదుగాన దానిని బడయుటకు దురాశ తనమార్గమునగూడ ఖండిత మొనరించుకొనును. సత్యమున్నవో నిత్యముతో మిలితమై తానును నిత్యస్వరూపమే యగుచుండు కలయగోరువువులతోనే నిత్యము నందులయింపగోరుచుండునాని సత్యముయొక్క ప్రేమపూర్వకముగు నభిలాషమును పొంది పవ్వప్రయోజనార్థమైక సాధనముగా దానినుపయోగించినవో ఉపయోగకరమును ప్రాంతిని కలిగింపగల తన అభావ స్వరూపమును మాత్రమే వదిలి తాను నిర్ణయించును.

అయోధ్యానగరమునుండి పిత్తరీయోగమున కాంతార వాసమునకు సతీసోదర పహిత్యుడై వెదలిన శ్రీరాము చంద్ర మూర్తి దీర్ఘ కాలము ఘోరారణ్యములందు పం

చరించుటవలనను నిరంతరమును కష్టములకును అపదలకును గురి యగుట; అనను వనవాసమునందుగూడ తన్నుడబోయని తనధర్మ పర్యాయగు సీతాదేవికి తనపట్లగల భక్తివిశేషమును బాగుగా గ్రహింప గలిగెనను శ్రీమద్రామాయణ మహాకావ్యమునకు కథానాయకుడగు శ్రీరామచంద్రుడు, సత్యమునందు నిజజీవని బడయుటకు దినదిశాభివృద్ధి నొందుచున్న అనుభవమును తీక్షణమును పరిచితమునగు మార్గమే ఉత్తమమార్గమని నిశ్చయించెను. శ్రీరామచంద్రుడు మరల అయోధ్యానగరమునకు వచ్చినసమయము అత్యవసరమును సన్నిహితమును రాజకీయావశ్యకతచే, వెంటనే యొక కఠినపరీక్షనిచ్చి ఆమె పాతివ్రత్యమును శీఘ్రమున్న జనసమూహమునకు కలిగినసంశయమును తొలగింపవలెనని సీతాదేవికోరాడు. అట్టి పరీక్ష దాక్షిణ్య విరహితముగు నవత్యమునటచే అందువలన సత్యమునకు అపచారముచేసిన దాన పగుడునని తలచి సీతాదేవి అట్టిపరీక్షనిచ్చుటకు నిరాకరించి శాశ్వతముగనే భూలోకమును పరిత్యజించి వెదలిపోయెను.

“ఓ కఠినవృద్ధయడవగు మానవుడా! అత్యవసరములగు నీ ఆవశ్యకతలకొరకు నీకుగల ఆతని రతవలన అవికసిత కిసలయప్రాయ మగు మానవమును నీ వగ్గిపాలు చేయవలసినదేనా?”

అనువాక్యము శాశ్వతవలన స్మరణకువచ్చినది. నామిశ్రుడగు ఓరిమోహననేను వ్రాసిన అమూల్య వాక్యరత్నములనుండి యీ వాక్యము నాకు వినిపించెను. అతడువ్రాసిన యొక పాట కిది మొదటిచరణము.

పరిపక్వము కావలసిన మనమనందడిగియున్న సమగ్రభావమును ప్రవచనములకు కొంతకాలము పట్టును. మరలమగు అనశ్చిత శీఘ్రమార్గముగు నిర్బంధవిచారణ నవలంబించును. అట్టివో హిమరజనలు విశ్రాంతిలగుటకు సన్నాహపటాల్లోపయ్యెను మాత్రము శిగిరివిచి మనకుతిరోహితమును. ఎల్లకడుగుదురాశ సంబంధమును శాశ్వత తన శీట చక్రములకు సత్యమును బంధించి యాద్యుకాని పోవుటయే మనశీక్రుతు గోచరించుచుండుటచే కేవలము యుక్తియుక్తములగుకారణములతోబోధించుట నిష్ఫలమనియే మనకు దృఢముగా తోచుచుండును. అనశ్చితకత యను దురాత్మక మనుజులమును గోచరించుచుండినను కొల్లకాలది ప్రజల ఆహ్వానమును సమ్మోహిని భ్రమింపజేయుచుండినను గాఢ విశ్వాసజాతియగు ఓరిమోని విడువకుండుటకు సార్థక నాముడగు మానవశ్రేష్ఠుడొకడుండును ముఖ్యావసరముగనే యున్నది.

మన మానవగౌరవమును అనుభవమునకు తెచ్చుటకు తాను పరిపూర్ణమై మానవుని గౌరవింపవలెనని బోధించగల యొకవ్యక్తి నేను చాల ముఖ్యముగా కావలసియున్నాడు. మనుష్యులవ్యక్తిత్వ సంపుటియందు మనలను విశ్రాంతిల నొనరింపదగిన విశ్రాంతిని భేదములతోగూడిన అసంఖ్యాకములగు ప్రవృత్తియు కౌమార్యములచే యొకపదార్థమనియు మనుష్యవ్యక్తి నులభమనియు తెలపవలెను. కృపణుడైన సాధ్యవ్యవస్థ, జీవనమునకు ఒకవిధి కలుభముగా నర్హతను కలిగింపగల కేవల నిరాడంబడి నితిలోని కొకనిని గొనివచ్చుటకు చాల వ్యక్తిసంబంధముగ సంపదను పొందుట కవశ్యకము కలదు. మానవవ్యక్తియందు బహుళప్రవృత్తియు మిలితమై యుండుటచే అది సంక్లిష్టమైనదిగాను. మానవసంబంధ మగు సమస్యలను పరిష్కరించుటకు సకన్యసాధనమునే అవలంబింపవలెనుగాని వానితోనున్న భిన్నతత్వముల నడచివేయుట వాని అభివృద్ధి అవకాశమును తగ్గించుట మున్నగు పద్ధతుల నవలంబించగూడదు. మన ప్రాధ్మిక నిత్యకృత పునరుత్థియగుటకు తగినట్లు దానిని సంకుచిత మొనరించుట వలనను దాని యందున్న గ్రహణశీలగు మనమును భక్తిదీక్షను తొలగించుటవలనను జీవలువారు చేసినటులు దానినోక ప్రాప్త్యాచక్ర భ్రామత యంత్రసదృశముగ నొనరించుటవలనను మన ప్రార్థన మరి మరి యింకను సరళముగా నుండునట్లు మనము కేయిలగుదుము. పదతి ఆరాధకునియందుండు మౌనపదార్థమును తగ్గించుటవలన ఆరాధనయందుగల శ్రమను తొలగించుటకు పనికివచ్చును. పతనీయవిషయములను శ్రద్ధించు సస్వభావముగల మనకు నిద్రమునుగునట్లు దాని నడచివేయుటవలనను విద్యనేర్పు పదతి చాల సుకరముగాగలదను విషయము ప్రతినత్యరమును వందలకొలది విద్యార్థు లిట్టి పద్ధతులవలన పరీక్షలతో, కృతార్థులగునట్లు చేయుటలో పేరుమోసిన యుపాధ్యాయులకు బాగుగా తెలిసియుండును. ఈ పదతి విద్యార్థ్యాసమును కఠినతరముగ తగ్గించివేయునుగాని పరీక్షలలో మాత్రము విజయమును కలిగించుచుండును. ప్రస్తుతసమయమున రాజకీయమును స్వరూపమునందీయు విధానమునందీయు నీతినివేయుమును పూరిగాతొలగించుటవలన ప్రస్తుత రాజకీయములు ప్రపంచమునకు చాల హానికరములుగా పరిణమించినవి. వానికి కిరాతకసాధిధ్యము ప్రాప్తించినది. పరిశ్రామికత్వమునందు సాంప్రద్యయుతములనుపేక్షించి దాని బాధ్యతను తగ్గింపజాలిన విరాగజనసహజ కృపణ సిద్ధాంత మొకటికలదు. శాస్త్రములు నిష్ఫలమగునట్లు వానిని పరిత్యజించుటవలనను అందును తగినంతవరకు మానుమకృతులను సరిగా వినియోగింపక పోవుటవలనను అదియు నిర్మాణ

విదేశవార్తలు

ముఖ్యమగు సవరణ:— 5 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ విదేశవార్తలలో 12 వ పుటయందు మూడవకాలంలో చనిపోయిన జార్జి చక్రవర్తికూతురు కన్యించెనని అచ్చు పాఠబాటుబడినది. చనిపోయిన జారు చక్రవర్తికూతురు కన్యించెనని యొడవలేనది. ఈ అచ్చుపాఠబాటును పాఠకులు గుర్తించెదరుగాక, జారు అనుబిందను రషియా చక్రవర్తి యుండెడిది.

దివాను చమనులూలు

ఆర్థరు హెండర్సన్ గార్ల వాగ్వివాదము

(బీము నర్సిసు)

లండన్, జూలై 5:— ఆర్థరు హెండర్సన్, దివాను చామకొలాలగు వాగ్వివాదములాడిరి. తుద కలి భారతీయ నిధుల అంతర్జాతీయ కార్మికపథి నుండి వెడలిపోవునటుల పరిణామించెను. సైమన్ కమిషనును కార్మికతక్షణువారా మోడించుటయే మోపకృత్యమని చామకొలాలగారనిరి. తమ విమర్శనలను తమపక్షమువారి తద్యతులును అసహ్యముగ నున్న పనుటలో కార్మిక పక్షమువారి అసహనము గన్పించుచున్నదనిరి. కార్మికపక్షమువారి తద్యతులు ఉత్త అశ్వాసమునియు ధర్మవిరుద్ధమునియు నుడిచిరి. సామ్రాజ్య కార్మికపథిలో భారతీయులు పలుకు, పలదనుచుండ సైమన్ కమిషనును బంపిన విషయమును ప్రస్తావించెదనని తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టెదనని తెప్పిన నాటినుండియు తీర్మానమును తీసికొనవలదని ఆతనిని హెచ్చరించుచునే యున్నాడు.

చామనులూలుగారు లొంగలేదు. తీర్మానమును ప్రవేశ పెట్టి తీరవలెననిరి. పథివారి యభిప్రాయమును కనుగొనవలెననిరి. తన తీర్మానము నెద్దదని తెలిసియు, కొంతవరకు చచ్చు జరుగుచో చాలవరకు భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము చేకూరుటకు మార్గమేర్పడుననిరి. కార్మికపక్షవాదులు సానుభూతి ఉత్త మోపమని అయిన ప్రపంచమునకు దెలియననిరి. 1925 సామ్రాజ్య కార్మికపథిలో భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనను నీయవలెనని తీర్మానించిరి.

ఈ వర్షాయముగూడ అట్టి తీర్మానమును గావించవలెననిరి. కార్మికపక్ష వాదులు చామకొలాలగారు తమ మాటను వెడచెదని తెట్టిరిని చెలిసి కొత్తపత్తు నెత్తిరి. ఆ తీర్మానమును తేగూడదని అభ్యర్థించుచే జెప్పించిరి. ఆ పథిలో విషయములను చర్చించుటయేగాని తీర్మానములను జేయరాదను విషయము గల్పించిరి. సైమన్ కమిషనును భారతీయుల యభిప్రాయమునకు భిన్నముగ ప్రవేశపెట్టిరినియు స్వపరిపాలనము నిచ్చెదమను అభ్యయము సప్తముగ లేదనియు సమాన ప్రతిపత్తిని ఇవ్వలేదనియు చామకొలాలగారనిరి. తన తీర్మానమును తేకుండ కార్మికపక్షమువారు నీవముగ, అశ్వాసముగ ప్రవర్తించిరినిరి. ఈ పదములు అసభ్యములని హెండర్సనుగారనిరి. విమర్శనలేకుండ జేయుటకీ ఎత్తును కార్మికపక్షమువారి తెట్టిరినిరి. ఇద్దరికిని వాగ్వివాదములు జరిగెను.

ఇండియాలో కార్మికతరగతివారు సైమన్ కమిషనును అనుకూలముగనే యున్నారని హర్షహారకాగా రన్నమాటలు తప్పనిరి. కుద్రాబద్ధమునది. వ్యక్తులు లేనిపనుయమున వారినిగూర్చి నింజించుట పొడిగాదని మరల హెండర్సన్ గారిని కోరముతో చెలిపిరి. చామకొలాలగారు ఊరకొనక మరల ఆ మాటలనే వ్యక్తీకరించిరి. ఇట్లు భారత ప్రేక్షి యూనియను కాంగ్రెసువారు సైమన్ కమిషనును బహిష్కరించెదనిరి. ఇవట కలకలముదయించగా భారతదేశభ్యులు పథినుండి లేచిపోయిరి.

యుద్ధబహిష్కరణము

ఇంగ్లండు వైఖరి

లండన్, జూలై 4:— యుద్ధ లేడీ స్టేట్సువారు నూచించిన యుద్ధబహిష్కరణ ఏర్పాటులను బ్రిటిషు ప్రభుత్వము అంగీకరించిరా యని కా మున్ను ప థి లో న డు గ ఆవిషయమై బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సానుభూతితో జాగ్రత్త ఆలోచించుచున్నారనియు జొమినియనులు, ఇండియా ప్రభుత్వములతో ఉత్తరప్రభుత్వ తరములను జరుపుచున్నారనియు అంతరంగంపై ఇప్పుడేమియు జెప్పవలెదనియు చాంబర్లెనుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

సామ్రాజ్య కార్మికపథి

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జూలై 6:— ల్యాంపుబరీగారు సామ్రాజ్య కార్మికపథి కన్యకాను విహించుచు భారతీయనిధులు వెడలిపోయి ర ని రి. బిటిషు కార్మికపక్ష సైమన్ కమిషనునట్లు నవలించిన వైఖరియు, కార్మికపథివారి తద్యతులను భారతీయనిధులకు నచ్చకపోవుటయే వారు వెడలిపోయి రనిరి.

“వారు, (భారతీయులు) మన స్నేహము నంగీకరించలేదు. మన సహకారమును నిరాకరించిరి.

కార్మికపక్షమువారు ప్రకృమతద్యతులకు లోబడినవారు సైమన్ కమిషనులో కార్మికపథ్యులున్నారట. వారందరిచే భారతీయుల ఆశయములకు భంగముండదను యుద్ధేత్యముతో వారిని నియమించిరి. ఇండియాలో మన భారతీయీయులు ఏమనుకొన్నను పరే, మనల నెట్లు కార్యభావముతో జూచినను మనము మన తనని పోగించుచునేయుండుము. భారతదేశము తనంతటతానే స్వతరిపాలనము గల దేశముగను, గొప్పగను కామస్వేలు జాతులలో జేరువరకు మేము చూపని చేయుచునే యుండుమనిరి. అసాధ్యమును కార్యములను జేయలేకపోతి మని భారతీయులు మనలను ఎట్లు భావించినను భావించనిండు. బ్రిటిషు కార్మికపక్షములోను వారి పద్ధత్యములలోను తమ కెంతమాత్రము ఇకమీద విశ్వాసములేదని భారత ప్రతినిధులు వల్లిరి. బ్రిటిషు కార్మికపక్షమువారి పలలో బదువారముగా మనిరి.

ఎస్సం ఎన్నికలు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జూలై 6:— సర్ లోలండు ప్లేడ్జుగారికి విరుదము నిచ్చుటచే ఆతనిపాతే కన్యకేటిపు యభ్యర్థి నేత్తీ నే నానిని ఎన్నుకొనిరి.

సామ్రాజ్య శిశుపోషక ప్రదర్శనము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

బహుమతులు

పెనుకొండ రీవారిపట్నములకు వచ్చుట
లండన్, జూలై 6:— సామ్రాజ్య శిశుపోషక ప్రదర్శనములో మొదటి బహుమతి లినోటు ((లాన్సువాలు) రెండవ బహుమతి పెనుకొండకును (ఇండియా) మూడవ బహుమతి రీవారికి (ఇండియాకు) ఇచ్చిరి. బొంబయి చెంగల్పుటు థిల్లీ గుజరాత్ హోసంగాబాద్ ట్యూటికేరీను సంఘములకు గూడ ప్రశంసా పాత్రముగ పట్టములనిచ్చిరి. ఉన్న 7 వేలకు ములలోను ఈ 6 సంఘములు ఇండియాలోనివే.

లండన్ పోలీసు యధికారి

లింగుగారు కూడదనుట

కార్మికపక్షమువారి ఖండనము
లండన్, జూలై 4:— కామన్సువర్గలో లింగు ప్రభువును లండన్ పోలీసు యధికారిగ నెంతమాత్రము నియమించరాదని కార్మికపక్షమువారు తీవ్రముగ ఆక్షేపించిరి. పూర్వపు యధికారి తగడని లింగుగారిని నియమించలేదనియు, 20,000 పోలీసువారిని చింగుగారు స్వాధీనము జేసికొనగలడనియు 80,00,000 మందికి జేమముగ నుండుననియు నియమించిరినని జోయిన్స్ హిత్తుగారనిరి.

వచ్చేవారము ఈ విషయమై పూర్తిగ చర్చించుటకు ద్వేకించుటచే ఇప్పుడావిషయమై ప్రస్తావించదలంపలేదని హిత్తుగారనిరి.

తలపనలో బాల్బురుగారి నేకును గుర్తించుచు వారి గౌరవాగ్ధము 800,000 చెల్లుతో గూడుకొన్న అడవి నేర్పాటుజేసిరి. బాల్బురు గారు యూ డు ల కు వసతి గృహము నేర్పాటుజేయుటకు పనుకట్టినది చాలగొప్పవిషయమని బర్మిక్ హెడ్ ప్రభువునను.

యుద్ధము లేకుండుట

జాతినమితి సంఘము

జనీవా, జూలై 6:— శత్రువులు వైబదురాజ్యములకు ఆరికసాయము జేయవలెనన్న తీర్మానమును సెన్యారిటీ, ఆప్రప్రవాసమునుగూర్చి ఆలోచించు జాతినమితిసంఘమువారు అమోడించిరి. అంతర్జాతీయతగవులను కాంతియుతముగ పరిష్కరించుట కంగీకరించిరి.

యుద్ధము: శాంతి

లండన్, జూలై 4:— కామన్సు కార్మికపథిలో శాంతి, యుద్ధమునుగూర్చి ఆలోచించిరి. సంధియుద్ధము, మున్నగువిషయములను జాతినమితి ఆలోచించుట మంచిదని ఆలినియకుప్రభువునను. యుద్ధముగాని సంధిగాని వచ్చినపుడు జొమినియనులు స్వతంత్రముగ ప్రవర్తించవలెననిరి.

ఆఫ్రికాలో వేర్యర ప్రభుత్వములున్నవి. విశ్రమజాతులుగలవు. ఏదైన యుద్ధము గల్గుచో ఆఫ్రికాకు విషమించుననియు అచట తగాదాలు అంతఃకలనములుగ పరిణమించునని ఆండ్రూసు గారనిరి.

గ్రేటు బ్రిటనుతో యుద్ధమునకు దిగుచో జొమినియనులు తొముగూడ తగవలసినది లేదని కనడా ప్రతినిధి మూరుగారు చెలిపిరి.

ఆలివియరు ప్రభువు

జాతీయ్యమును గూర్చి ఇట్లు సిలోను వలసైన పెంజీను రాజ్యాంగ పనువ్యలను చర్చించెను. రంగుభేదపు చట్టము దక్షిణ ఆఫ్రికా విశాకరమనిరి. దానినిలన తక్కువ వేతనము లీయవలసి వచ్చును. నిపులులను కార్మికులు దొరకరు. విభేదము లేర్పడుననిరి. దేశీయ కార్మికులు వారిప్రముఖులైనటుల ఏర్పడుటకు స్వాతంత్ర్య ముండవలెననిరి. ప్రభుత్వమువారి పాక్షిక భావముచే భారత ప్రేక్షి యూనియనులు ప్రాప్తు లేకున్నవి. అందుచే భారతీయులకు ప్రేమయునియనులు తోడ్పడవలెనని ఆండ్రూసు గారనిరి.

గ్రీసుఎన్నికలు - జరుగుతేది

ఏథెన్సు, జూలై 6:— ఆగస్టు 19 తేదీని గ్రీసులో ఎన్నికలు జరుగవచ్చు ననుచున్నారట.

బార్ని ఆల్లిన్సుగారి మొల

లండన్, జూలై 16:— (మొలలు) బార్ని ఆల్లిన్సుగారి పేరే క్యాంబెలు. ఇకను ఇండియాలో పాస్పోర్టు ఆక్రమణలంఘించెనని 18 నెలలు శిక్షను విధించిరి. తాను చెరసాల యందున్నపుడు మూడు కోజులకు విడుదలయగునని మూలసశ్వాసవాదిని గలిసికొని మాట్లాడ నీయలేదనియు, తన దుస్తుల నీయవలెనని యడుగ ఇవ్వక ఏవో రెండుచొక్కాల నిచ్చిరినియు బలవంతముగ నా నాకులను భంగకరముగ ఇండియా నుండి వెడలిగొట్టిరినియు తన ఖర్చులకు రెండు పానులు నిచ్చిరినియు నూయజాకెకాలుదగ్గర ఈజిప్టు పోలీసువారు తీవ్రముగ పరిశోధించిబాధించిరినియు ఇంగ్లండులో తిగగానే ఇంగ్లండు పోలీసువారు బాధించిరినియు మొరచెట్టుచున్నారట.

చీనాలో మద్యపాననిషేధము

శ్యాంకింగు, జూలై 4:— చీనాలో 20 సంవత్సరములకు లోపున్న పురుషులు ఆల్కహోలును త్రాగరాదనియు చుట్టలక త్రాగరాదనిరి. వీటి నులంఘించినవారు 18 సంవత్సరములు లోపుగ నున్నవారికి 5 దోలరుల జరిమానాను విధించెదరు. మొనరులకు ఆల్కహోలును, పొగాకును విక్రయించిన వారికిగూడ జరిమానాను విధించెదరు.

తంజీరు ప్రతిపత్తి

బుగ్బీ, జూలై 4:— వచ్చేవారారంభములో తంజీరు భావిప్రతిపత్తినిగూర్చి చెలపగలాడనని చాంబర్లెనుగారు చెలిపిరి. ఈ విషయమై ప్యారిసులో ప్రత్యేకినపులులు ఆలోచించుచునేయున్నారట.

ఇటీవల బల్గేరియాలో భూకంపముగల్గుటచే పరిసరముల నీయ నీలులేకుండెను. అద్దానంజేసి పరిసరము నిచ్చుటకు ఆరు శిలలు గడుజిచ్చిరి.

సర్ జేవిశుయ్యారాజు ఆస్తి 20,000,000 పాముల
కొడినములుగారు ఆమె నామం దక్కనది. ఇంగ్లండులో
ఈమెకంటే కోట్లకొలులాలు లేదు.

స్వాగతీకర్యము, సర్ వియోచీనామనీగార్లు బట్టుకొ
న్న ఇద్దరు కాన్వెన్యూను క్షింపదలచుకొనలేదట.

ప్రెంచి ప్రతిపక్షము విదేశాపాదీ లేకుండా బాగుండు
నని దొవర్తూగారని.

పరిశ్రమలందు తగాదాలు లేకుండా సహకారముతో ప్ర
వర్తించువిషయములను సామ్రాజ్యకాంక్షక పథలో ఆహ్వానించిరి.

కేప్రమ ఆల్ఫ్రెడ్ లోవింగ్స్ట్రీను అనువాదము దెబ్బయ్యె
లో శ్రీమంతుడు. విమానములోబోవును విమానమున ఒకరలు
పును తెరచుటకు బదులింకొకరలుపును తెరచుటచే సమస్య
నబడి చనిపోయెను.

బస్రా కరాచీ వైమానిక మార్గము ప్రారంభించుటకు
పెరిషియాతో ఏర్పాటుగ నున్నదనియు, దానిని త్వరలోనే ర్పా
టుచేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారనియు సర్ క్యామ్యూ
జుహోదగారు తెలిపిరి.

కవాలక్ష్మి

జాత్ర విషయములు.
శ్రీమంతుడు బహిష్కరము
సంగీతము. — కర్నూటాదకలు
తీల. — ఆర్. కుబ్జమృగాల
ద్రాపదికి బదులుగా భర్తలండిరా!
— కొణిగిండి చక్రధరరావుగారు
భౌండాక్షేప కాశ్యే. — లలిత
స్వయంవరము. — కంచి మంగళాంబగారు
మీ పాదముల సాక్షిగా — కనక
వరలక్ష్మమ్మగారు!
ఎడ-దాని కదలిక. — "సుర్యుల" నుండి
అన్నామిదేశీశ్రీలు;
ప్రేమ-దాని ప్రభావము — "కయ్యగృహ
రహస్యము" లనుండి
బర్మారాష్ట్రము— "శ్రీవిద్య"
స్వర్ణలత. — సాంభికనవల
పుష్పచయము.
శ్రీశ్రీయము.
వంతలు-విశేషములు.

వార్తలు; పత్రికలు; పరిమాతలు; అలోచన; పటములు.
సం॥ చందా. రు. 4. విడి పత్రిక ఆ. 6.
సంపాదకుడు-డాక్టర్ కే ఎన్. కేసరి

గృహలక్ష్మి కార్యాలయము
4686 బోమ్మ బామ్మ 752 ఎన్నూరు, మదరాసు.

బరంపురం తెల్లసిల్లు

నాణ్యమునందు యితర సిల్లులన్నిటిని మించ
గలదు. నిత్యము వాడిన 10 సంవత్సరములు మ
న్నును. చూచుటకు సొంపుగానుండును. కనీసము
శాంపిల్ ముక్క 1 కి పొడుగు 2 గజములు, వెడ
ల్పు 48 అం. ముక్కగర 1-కి రు 13 కోటునకు
గాని వర్తనకుగాని సరిపోవును. మద్రాసు కాంగ్రెస్
విగ్నిలిషక వారిచే మార్కెటునందున్న వాటిలో
శ్రేష్ఠమైనదిగ సర్టిఫై చేయబడినది. స్వరాజ్యవాదు
లందరిచే ధరింపదగినది. నచ్చనియెడల పూర్తిమైకం
వాణసుయివ్వబడును. చిత్రవిచిత్రమైన అంచులతో
చీరలు, పంచెలు, చాపులు, కండువాలు కోరినవం
గులలో గ్యారంటీపైని ఆర్డర్లకు సంప్లయి చేయ
గలము.

బి. కె. గుప్త అండు కో.

బరంపురం సిటీ, గంజాంజిల్లా.

అంతర్జాతీయ సహకార వార్షికోత్సవము

ఈ యుత్సవము అంతర్జాతీయ సహకార మాచకమగ
ప్రతి సంవత్సరమున జాత్ర నెలలో మొదటి కనివారమున జరు
గుట ఆచారమైనది. ఇది 1926, 27 సం॥ లలో రాజమహేంద్ర
వరమున జరిగెను.

ఆంధ్రరాష్ట్ర సహకార సమైక్యతము పక్షమున యీ
యుత్సవము తిరిగి యీ సంవత్సరము యీ నెల 7 వ తేదీ కని
వారమునాడు బెజవాడలో శ్రీరామమోహన పుస్తక భాండా
గార మంజరమున జరుగును. ఆంధ్రప్రదేశ్ముఖులు చాలమంది అం
దు పాల్గొందురు. శ్రీతియూనియట్, ఫెడరేషన్, సెంట్రల్
బ్యాంకు, ఆఫ్ఫ్ బ్యాంకు, గృహనిర్మాణాది ప్రత్యేక సంఘ
ములనుండి అధ్యక్షము ఒక్కొక్క ప్రతినిధియైనను ఆ యుత్సవ
మునకు వచ్చి, అందు పాల్గొని సహకార సువార్త ఆంధ్రదేశ
మునం దంతటను బెడబల్ల వేడెడము అట్టి యుత్సవములు ఆ
యా ప్రాంతముల జరుపునట్లు పై సంవత్సర అనుబంధములగ
చేరియున్న ఆ యా ప్రాధమికసంఘముల నన్నిటిని హెచ్చరిం
ప చేయుచున్నాము.

పై జెప్పిన ఆ యాసంస్థ లన్నియునూడ వారివారి
ప్రాంతములలో వగరవంకీ ద్రులని జరిపియు, పథలు చేసి ప్రజ
లకు సహకారాదర్శములను, భావములను ఉద్బోధింప గోరెద
ము. ఆ జనపు ఉత్సవముల నివేదికను ఆ యా పత్రికలకును
మన సహకారపత్రికకును ప్రచురణమిత్తము వంపగోరెదము.
ఈయుత్సవమునకు కా మెల్లమకూడ దయచేయ ప్రార్థింతులు.
మహాం పాలకోడేటి గురుమూర్తి
గుంటూరు, అధ్యక్షుడు.
తేది నరసింహ దేవర వత్సనారాయణ
4-7-28 గూడూరి రామచంద్రుడు
కార్యదర్శి.

బెజవాడ

మాత్రమున 2-7-28 తేదీ సాయంత్రము 6-80 గంట
లకుండి మైలవరంపాళలో మా సబుకలెక్టరుగారి యాధిపత్యము
క్రింద భారత మహిళాసభ చహాయకము హెచ్. హెచ్.
యస్. పథ్ హిందూముఖిత శాటకసమాజము వారిచే శ్రీ
కృష్ణలీలనాటకము ప్రదర్శింపబడినది.

ఈనాటకమును బ్రవర్ణించినవారు అందఱు శ్రీశ్రీ.
అయినను వారు యేయేపాత్రల నేయేవిధముగ బోషించుకొన
నలయునో ఆయావిధముల తమ యభినయ చాకచక్యముచేతను
సంగీతమాధుర్యముచేతను బోషించుకొనఁజాలి ప్రేక్షకుల యా
నందాభి నోలలాడించిరి.

అత్తరి మాత్రమునందున్న శ్రీకృష్ణవిలాస పథవాద
కంప, యశోదపాత్రలకు రజితపాత్రలకు, గుంటూరు బాలవిశ్ర
పథవాద యశోదవేషధారిణికి నొక నువ్వుపతకమును శ్రీయంత
దాసు కేశవరావువంతులుగారు తిబబిట్టుకు నొక నువ్వుపతకము
ను శ్రీయంతులగు మా సబ్ కలెక్టరుగారు ప్రభు కృష్ణపాత్రకు
నొక నువ్వుపతకమును బహుమతులుగ సమర్పించి వారి సంతో
షమును నెల్లడించిరి. ఈనాటకము 9-80 గంటలకు సమాప్తి
కావలసియున్నను శ్రీబ్రహ్మసననవారి 11-30 గంట వరకు
జరిగియుండుట నటలకు గా నాభియోగ ప్రాప్తికైతలకు సాక్షి
యని చెప్పవచ్చును.

భారత మహిళాసభ సహకారము శ్రీమతికినివిన
శ్రీయంత దాసు ప్రతిభకు ప్రశంసలు, యశో. యశో. వి.
బాబిష్టరుగారికి శ్రీరామ గృహణి వింశ శ్రీశ్రీరరావు
వంతులు బెజ్జరు గారికి మాత్రమున బొందిన యు. విభాగ
తిగాంచిన నాటకసమాజముల వాచేతనే స్వర్ణపతకాది సత్కా
రములను మిక్కిలము బడసిన యాచార్య సంగజువారిని
పొలిహతులు నిరంతరము రక్షింతురగా!

(ఒక విశేషం)

ఏలూరు గోసంరక్షణ సమితి

వార్షికోత్సవమునకు నాగేశ్వరరావు వంతులుగారు
అధ్యక్షత వహింతురు

మోతే గంగరాజుగారు నేడిట్లు తంతివార్త సంపుట
శ్వాతు: ఏలూరు గోసంరక్షణ సమితి రెండవ వార్షికోత్సవ
ము జూలై 9 వ తేదీన సమితి వృద్ధిరమున జరుగును. కళా
ధారక కాశీశాధుని నాగేశ్వరరావు వంతులుగారు అధ్యక్షత
వహింప సంగీకరించిరి. ఎల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థింతులు.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 నం॥ జూలై 6-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

దియ్యముబస్తాలు		
కుము తెనాలి	క 42 కలవి	ర 18 0 0 14 0 0
నెల్లూరి	,, డిల్	,, 14 4 0 15 0 0
ధిల్లి	,, డిల్	,, 15 0 0 17 0 0
రాగులు	రి. 164 బస్తాల్	,, 11 0 0 12 0 0
శువులు	,,	,, 18 0 0 22 0 0

2. ధాన్యముపప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి క 205	,,	15 0 0 16 0 0
సెనగలు	,, డిల్	,, 12 14 0 13 8 0
సెనగా	,, డిల్	,, 14 0 0 16 8 0
వినుములు	,, డిల్	,, 14 0 0 17 0 0
ఉజులు	,, ర 195	,, 11 0 0 11 8 0

3. నూనెపప్పులు

శువులునూనె కా 1-కి	,,	145 0 0 150 0 0
నెయ్యము 1-కి	,,	14 0 0 21 0 0
విమకా తనసెనగపప్పు కా 1-కి	,,	50 0 0 52 0 0
చేరికోకాట్టిన	,,	48 0 0 46 0 0
తనసెనగనూనెగానుక కా 1-కి ర 110-0	విమకా నూనె	108
అముదము కా 1-కి		107 0 0 109 0 0

4. చిల్లరపప్పులు

చాయకశువు కా 1-కి	120 0 0	125 0 0
మారకశువు	75 0 0	80 0 0
విరకకాయలు(గుంటూరు) కా 1-కి	77 0 0	84 0 0
దనియాల	,, కా 1-కి	91 0 0 105 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మునుగు 1-కి	ర	40,45
కాళవా నీపాయకట్టు	,,	50,55
తెల్లము కా 1-కి	ర	28 0 0 50 0 0
అస్కాచక్కర బస్తా 1-కి	,,	27 10 0 27 14 0
చింతమందు కా 1-కి	,,	28 0 0 50 0 0

5. ఇనుము

వట్టారకం కా 1-కి	,,	82 0 0 88 0 0
చదరం	,,	29 0 0 81 0 0
రవుడు	,,	27 0 0 88 0 0

6. నూలు

సెం 20 తెన్ని సీంహం యాటి	ర	7 14 0
సెం 6 ,, కట్టార	,,	5 4 0
సెం 24 ,, లాకి	,,	6 0 0
సెం 20 1/2 రెట్టెశ్రీలు	,,	7 4 0
సెం 40 జమ్మరు 10 పా	,,	11 10 0
సెం 44 సాండ్	,,	5 14 0
సెం 40 రాకి	,,	10 4 0
సెం 4 తెన్నిమనీడు	,,	4 8 0

7. దూది

కోండావట్టు బాదన 1-కి	ర	420 0 0
----------------------	---	---------

8. లోహములు

నండి 100 కులం 1-కి	ర	64 0 0 64 8 0
అంగారు కులము 1-కి	,,	21 0 0 21 2 0
సవరకు 1-కి		18 8 8
ఇత్తడి కా 1-కి	,,	280 0 0 284 0 0
కాగి కా 1-కి	,,	270 0 0 275 0 0

గులు

తేలు స్వెట్టులొందు అలివరయిక్ సింహం		
సీమా 1-గ్రేడి 20 కి	ర	62 0 0
,, సీరివ 1 కి		1 12 0
,, 14 కతులు		1 11 6
,, 28 కతులు		1 11 0
,, 56 కతులు		1 10 6
,, 1 అందరు		1 10 0
కీర్తిలు పాట్టుపాట్లలో తేల్ అనగా (టర్నిరెడ్డు)		8 8 0
కాంగో కి		1 0 6
1 కు 4 కి		1 2 0

అభివృద్ధి నమోదించిన ప్రభుత్వోద్యోగి

800 రూపాయల జరిమానా 3 నెలలు కఠినశిక్ష
భాంబాయి, జూలై 5:—భాంబాయి అకౌంటెంటు డివీజన్ లోని కార్యాలయ ప్రభుత్వోద్యోగి అభివృద్ధి నమోదించిన 800 రూపాయల జరిమానా విధించింది.

గజదరు కంపెనీపై నమక ద్రోహపు కేసు

కలకత్తా, జూలై 5:—గజదరు కంపెనీపై ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం దుర్భేదన నివారణకు తీర్మానం చేసింది. ప్రభుత్వం వారు దుర్భేదన నివారణకు తీర్మానం చేసింది. ప్రభుత్వం వారు దుర్భేదన నివారణకు తీర్మానం చేసింది.

మధ్యరాష్ట్రముల మంత్రులు

నైమనుకమిషను విషయమున యేకగ్రీవముగ నున్నారు

కమిటీనియోమకము జరుగ నేరదు

కాకతూర్, జూలై 5:—మధ్యరాష్ట్రముల మంత్రులు నైమనుకమిషను గుర్తించి, వీరిని కలసునని ప్రకటించారు. వారు నైమనుకమిషను గుర్తించి, వీరిని కలసునని ప్రకటించారు.

నైమనుకమిషను సహజముగా ఉత్పన్నమును నియమించు యత్నము లెవ్వరికీయు జరుగుచున్నది కాదని ప్రకటించారు.

గవర్నరు గారు కాకతూరును తిరిగిరాగానే నైమనుకమిషనుకట్ట మంత్రుల వైఖరిని గూర్చి చర్చించెదనని తెలియుచున్నది.

నైమనుగారి సంతసము

శ్రీకృష్ణ

పంజాబు ఉపసంఘమునకు ఎరింగించుట

దీన్నా, జూలై 4:—పంజాబు నైమనుగారు పంజాబు కాపన సభోపసంఘమున కందజేయుటగాను పంజాబు ప్రభుత్వమువారికి యాదీనున కేటించువార్త పంపిరి:—

“పంజాబు కాపనసభ మాతో కలిసి పంజాబుకు ఉత్పన్నమును నియమించుచు కమిషనుసభ్యులందరు సంతసించుచున్నారు. కమిషనువారు ఆక్టోబరు నెలలోను లాహోరు చేరుకొన్నారు. పంజాబును సుబంధించిన విషయములందు ఆక్టోబరు విచారించుట. ఉత్పన్నమువారి సహాయమును మన స్వాగతముగా గ్రహించుట, కమిషనువారు పంజాబు ఉత్పన్నమువారు కలిసి విచారించవలసిన పాత్రులైనందున కమిషను చేరినవెంటనే కమిషనువారు ఉత్పన్నమువారికి పంపుటకు మేర్పాటులుజేయుచున్నాడు. ప్రస్తుతము చేరినవి నెలకు పంపెదరు.”

మెక్సొనాల్డు గారి కొత్తమిష

నాయకులను శాంతిపజేయుటకే.

లండను, జూలై 5:—మెక్సొనాల్డు గారి కొత్తమిష సభ్యులను మెక్సొనాల్డు గారు నడిపించిరి.

బ్రిటిషు కామన్ వెల్త్ చేరినవారు ప్రపంచమున చేయుగల కార్యములు మెక్సొనాల్డు గారి నమ్మకమున నొకడను. పంపత్తిరహితముగా, శాంతిపాపములతో, మన కామన్ వెల్త్ లో మరెవ్వరికీ దోషమును (ప్రత్యేకతము) చేరును ఇది మెక్సొనాల్డు గారి పరిపాలన. ఈ ప్రామాణ్యముల సహజస్థానము కాగ్రమించుచు, ఆత్మగౌరవముతో నిలువగల దోషనియమ ఏర్పరగదు. ఇది ఏమన, ఇంటియూ డేవీసు

మెక్సొనాల్డు గారి వాక్కులు ఇప్పుడు లండనులోని న్యూ థాంకెస్ వారి కలను శాంతిపజేయుటకే యుద్ధోపబదియై న్నువి. భారతదేశమున గూర్చియు నైమను పంపుమున గూర్చియు బ్రిటిషు కార్మిక వక్తరులవారు ఎట్టి యుద్ధోపబదియైనది భారతీయులకు నవ్యము కలిగించుటకు మెక్సొనాల్డు గారు ప్రయత్నించుచుండగా భారతదేశమునందలి ప్రజలు బ్రిటిషు కార్మికవక్తరులను, మెక్సొనాల్డు గారి మాటలను తీవ్రముగ విమర్శింపసాగెను. ఈ విధముల అన్ని బ్రిటిషు రాజకీయవక్తరులను మనము విమర్శించుచు వ్యాపకము లోనినపుడు భారత రాజకీయవక్తరులు విమర్శించుటకు ప్రయత్నించుచున్నాము.

మెక్సొనాల్డు గారు బ్రిటిషు వ్యవస్థాపకములకు భారతీయ నాయకులను గూర్చి పూర్వముగా, అధికారికముల కీమతిని రాజకీయవ్యాఖ్యలు సన్నిధి భారతదేశము నకునుడ నొక పత్రమును విడుదల చేసి బ్రిటిషు కార్మిక వక్తరులవారి యభిప్రాయము మార లేదని మెక్సొనాల్డు గారు ప్రకటించెదనని వాడు తెలిసినది. ఇటీవల మెక్సొనాల్డు గారి చర్యలను భారతీయుల తీవ్రముగ విమర్శించుటకు మెక్సొనాల్డు గారి వల ఆందోళనము కలిగి యి. ఆయుసలో 80 ఏళ్ళవాడైన కె.ఎ.గారు నడిచే కారణము, తీయనిమాటలను మరల నెలకొన భారతీయుల విమర్శనకు విషయవలెనని మెక్సొనాల్డు గారు ఆశించుచున్నారు. (ఫాస్ట్ న్యూస్.)

శ్రీ శ్రీ కల్పలు చౌదరిగారు

గత శుక్రవారమున ముమ్మారులో కల్పలుచౌదరిగారు తమ 57 వ ఏట స్వర్గస్తులై. వీరు 7 నురు సోదరులు. కల్పలు ఎం. ఎస్. చౌదరి వి. ఎం. ఎస్. గారు శ్రీ. శ్రీ. ఎస్. ఆఫీసర్ 5 చౌదరిగారి సోదరులు. వీరు మదరాసు రాజధానిలో పద్మమగా పనిచేసి చాల ప్రతిభ కెక్కిరి. యుద్ధసమయమున మేసా పోలీసుగా వీరు కడు శ్రద్ధతో పనిచేసిరి. 1926 సంవత్సరమున రిటైరు కాక పూర్వము వీరు మదరాసు పద్మవజ్రరూపదరి నొందిరి. ఆపదని నొందినవారిలో వీరికొక భారతీయులు. వీరికి ఒక పుత్రుడు ఒక పుత్రికయు గలరు. వారు ఇటీవల లండనులో విద్యనభ్యసించుచుండి. అని వైట్ న్యూస్ పేజీ వర్తింపజేసెను.

A FORTUNE AWAITS YOU! Purchase "SEX PEARL" and win Rs. 55,000 IN PRIZES. 1st Prize of Rs. 20,000. 2nd " " 10,000. 3rd " " 5,000. Which together with 210 other cash prizes, 5 of Rs. 1,000 each 25 of Rs. 100 each 5 of Rs. 500 each 50 of Rs. 50 each 25 of Rs. 200 each 100 of Rs. 50 each are offered on the sale of "SEX PEARL" on 31-8-28 or after. A unique preparation of a Sanyasi which is a necessity for every married man and woman (1) when it is kept in mouth it produces immense retentive Power; (2) when it is boiled in milk and milk so prepared is drunk daily, its constant use produces virile power, purifies blood; remove Sexual Debility and cures Gonorrhoea, syphilis, Piles and every other male and female disease Once purchased will last for life. Satisfaction guaranteed. Sold in 3 sizes at Rs. 10, Rs. 5, and Rs. 2-8 each. Purchasers of Rs. 10 will get 4 numbers, of Rs. 5 two numbers and of Rs. 2-8 one number. Also Agents wanted on Rs. 100 a month, Obtainable from— SEX PEARL Co., Solan—(Near Simla).

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసునంపుము

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని ఎన్నిక

బెజవాడ, జూలై 5:—ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు నంపుమువారు పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, జనమరీలాల్ నెహ్రూ, వల్లభాయీ పటేల్, దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య ప్రకాశం తంతులుగార్ల పేర్లను వరుసగా కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడుగా నూచించిరి.

ప్రభుత్వ కాలేజీలు

విశ్వ విద్యాలయములు

ఈ మధ్య ప్రభుత్వ కాలేజీల విశ్వవిద్యాలయముల యాధీనముననుంచి విడుదలయ్యింపబడుటకు ముదరాను ప్రభుత్వమువారు ఒక పంపును నేర్పాటుచేసిరి. ఆ పంపు సభ్యులపేర్లు యిప్పుడు ప్రకటింపబడినవి. అధ్యక్షులు 4 బ్రిగు ఇన్స్పెక్టర్స్ ను డైరెక్టుగాగా, కార్యదర్శి ఎం. ఎ. కేంబెల్, పబ్లిక ఇన్స్పెక్టర్స్ ను అసిస్టెంటు డైరెక్టుగాగా, పబ్లికు. పి. ఎఫ్. ప్రెసన్, డివిల్యూ. ఇ. స్మిత్, కె. రామనివాసక్, సి. రామలింగారెడ్డి, డివిల్యూ. మెట్టక, ఫాదర్ బెర్నార్డ్, జె. విన్నెత్, బి. శ్రీరాధ అయ్యంగర్, కె. ఎ. నీలకంఠ శాస్త్రి గారు

ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే 3 వ తరగతి టిక్కెట్లు రేటులు

అక్టోబరు 1 వ తేదీనుండి తగ్గించబడును ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే రేటు అక్టోబరు 1 వ తేదీనుండి యీ కింది విషయన తగ్గించబడునని రైల్వే అధికారులు ప్రకటించుచున్నారు.

Table with 2 columns: From (మొదటి) and To (రేటులు). Rows include: మొదటి 100 మైళ్ళకు—మొదటి 4 ప్రెసలు, తరువాతి 200 " " 8 1/2 " " , ఆంధ్రకంఠె నెక్కువ దూరమునకు, 2 1/2 " " , సాధారణ బండిరేటులు, మొదటి 50 మైళ్ళకు—మొదటి 8 1/2 ప్రెసలు, తరువాతి 100 మైళ్ళకు—మొదటి 8 ప్రెసలు, తరువాతి 150 మైళ్ళకు—మొదటి 2 1/2 ప్రెసలు, ఆంధ్రకంఠె నెక్కువ దూరమునకు—మొదటి 2 ప్రెసలు, ఇందుకు దూరముగా అక్టోబరు 1 వ తేదీనుండి ముద్రాణమున రాయచూరు నకు మొదటి బండినిద 3 వ తరగతి టిక్కెట్టువారి రూ. 7-5-0 కు బదులుగా రూ. 6-8-0 అగును సాధారణ రైలు బండినిద రూ. 5-11-0 కు బదులుగా రూ. 4-15-0 అగును.

బెంగళూరునుండి పునవీరు మొదటి బండినిద 3 వ తరగతి టిక్కెట్టువారి రూ. 18-1-0 కు బదులుగా రూ. 10 అగును. సాధారణ రైలు బండినిద రూ. 10 కు బదులుగా రూ. 7-18-0 అగును.

వర్రాజు నండి వాల్తేరుకు మొదటి బండి 3 వ తరగతి టిక్కెట్టు రూ. 10-2-0 కు బదులుగా రూ. 8-2-0 అగును. సాధారణ మైన రైలు బండినిద రూ. 7-12-0 కు బదులుగా రూ. 6-8-0 అగును

ఈ తగ్గింపులవలన నెక్కువ దూరములకు రాకపోకలు అభివృద్ధి కాగలవని దలంపబడుచున్నది. అక్టోబరు 1-వ తేదీ నుండి తమ ప్రాంతమున పేరిట అమలులో తెట్టుబడుకూడ ఎం.ఎస్. ఎ. రైల్వే అధికారుల అదేశించు చున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

దేశీయ గానము:— పి. కె. న. ప్రహ్లాద్యుల పండితుల గారు యాదీను ప్రకారము ఆయా దినములలో వాయుస్థలములందు సాయంత్రము 5-30 గంటలకు (సారంభించి ఒక గంట కాగవరకు) వాయుచేదరు ఈ నెల 12 తేదీన పీఠిన్న పాద్య 10 రాతినన్నపాద్య 17 తానున్నెవ్వ 14 శివజ్ఞా సంపాద్య 18 వేణుగోపాలచెట్టిపాద్య 20 వసంతమండపం వారాయల మొదటిది, 8, 15, మేరన అక్టోబరు, 28, వారాయల సామెట్టిలాన్ లింజుగార్లపాద్య 27 కార్తీకేశ్వరుల స్కూలు కాంపాండు మిర్యాపాద్య 29 టాంకు న్యేయ నుంగంబాకం 22 మిలిటరీ గ్రౌండ్సు పెరబూరువారి 18 అయ్యన్నావెట్టిపాద్య 17 రాఘవేంద్ర రావుపాద్య 11 ఎడెర్లుపాద్య 21 తానుపేట.

నగ్ని కాశ బారము

బ్రహ్మశ్రీ కీ మార్కండేయగోష్ఠిగారు గృహ్యసూత్ర ప్రమాణపురస్కారముగా పొందినవాడను సమర్థించుచు వ్రాసినవ్యాసమును 28-6-28 తేదీగల ఆంధ్రప్రభ జనంబినపంబి కలో చూచిరి. శ్రీగారు ఈవ్యాసమునలన గృహ్యసూత్ర ప్రమాణమునై నాధారపడియున్న తన శ్రత్యర్థిని (బండ్ల య్యశాస్త్రీగారిని) గృహ్యసూత్ర ప్రమాణ్యవ్యాసాగానే యోచించుటకు ప్రయత్నించిరి. ఆ ప్రయత్నములో వారు ఎంతవఱకు కృతార్థులైరి? పరీక్షించుటకు ఈచిన్న వ్యాసమును వ్రాయబూరిరి.

అనేక గృహ్యసూత్రములలో వివాహోగముగా సమాజే కనప్రయోగము కన్పట్టుచున్నది. యనియు అది రవోద్యనా త్కూర్వ్యం అసంభవమనియు కనుక ఋతుమతీవివాహము గృహ్యప్రయోగశాస్త్రానుసారముగా శాస్త్రీయమని లేలుచున్నది యనియు మల్లయ్యశాస్త్రీగారి వాదములో నొకయుక్తిగా గన్పట్టుచున్నది. శ్రీగారు ఆ వాదమును ఇప్పుడు ఎత్తవలె దనుచున్నారు. శాస్త్రీగారు అదిలేలన పిమ్మట ముందు బోవచ్చు ననుచున్నారు. తిరిగితిరిగి వాదము కుదురు పెట్టుకొని మాబోంట్లు కు ముందు వివాహావస్థరూపవర్చ అసంతరము వివాహయోగ్య వధూవరవర్చ పిమ్మట వివాహకాలవర్చనేయుటయే యుక్తమని తోచుచున్నది.

ప్రస్తుతము ఈపాఠ్యావర్ణవర్ణను విడిచి శ్రీగారిచే గృహ్యసూత్రప్రమాణవ్యాసా పాఠకులయెదుట పెట్టబడిన నగ్ని కను గుఱించి కొంచెము విమర్శించెదను. మానవహిరణ్యకేశవ భావన గోటిల నూత్రములలో నగ్నిక వివాహయోగ్యకన్యకా చెప్పబడియున్నది. జైవిని గృహ్యసూత్రమొకటి మాత్రము అనగ్నిక వివాహయోగ్య అనుచున్నది.

శ్రీగారు నగ్నికాశబారమునకు విదు అర్థములను చూపిరి.

1. బట్టకట్టుకొనక దుమ్ములో నాడుకొనుచు ఇతరదోషములేనియు తెలుగుకొనబాలంతటికి వయసుగల బాలిక.
2. పురుషులను చూచుచు ఏ బాలిక బట్ట కట్టుకొనక ఉండుటకు సిగ్గుపడుచున్నదో అట్టిబాలిక.
3. తొమ్మిది సంవత్సరములబాలిక.
4. సమరూఢని వడుదు.
5. ప్రసోత్పత్తి కానిబాలిక.

ఈ విదు అర్థములలోను మొదటిమాడును ధర్మశాస్త్ర ప్రమాణబలముచే న్యాయములనియు తక్కినవి రెండును గృహ్య సంగ్రహ లోకానిభుంటుమాత్రములకే ములుగా నుండుటచే వాటి కొంటె దుర్బలము లనియు వారు చెప్పుచున్నారు గనుక ఆ మొదటి మాడు అర్థములను గుఱించి కొంచెము విమర్శించెదను.

శ్రీగారు మొదటి అర్థమునకు చూపిన మూలశ్లోక విధి:-

“యావచ్ఛేలంనగ్నస్థాతి యావత్ప్రీతతి పాంసుభిః, యావద్దోషం నబాశాతి తావద్ధవతి నగ్నికా||”

ఇచ్చట పాంసుశ్చేదాక్షమను వ్రాయటలో శ్రీగారు పాఠకుల దృష్టిలో పాంసుప్రక్షేపణ మాచరించు చున్నారు. తృతీయ మూలములోనున్నది. మన అప్తవర్ణా వివాహవాదిగారి అర్థములో అది సప్రథమా మాటినది. బుగ్గిలో నాడుకొనుటకును, బుగ్గిలో నాడుకొనుటకును చాల వ్యత్యాసమున్నది. యథామూలముగా తృతీయాక్షమనే చెప్పినెడల ప్రాధా వివాహమును ఖండింపబోయి అప్తమాశిదశము పర్యంతవర్ణా వివాహమును గూడ విడనాడి ప్రసంధయా వివాహవాదమునకు తిగవలసివచ్చును కనుకనే శ్రీగారు మొలగా తృతీయాక్షమును బాటిబడిచి సప్రథమాక్షమును కల్పించి చెప్పినారు. అట్లు చెప్పిననుగూడ వారికి అభిమతరాలన అప్తమాశిదశము పర్యంత వయస్సుగలబాలిక నగ్నికగా సిద్ధింపదు. ఎనిమిదిసంవత్సరముల ఈడు వచ్చియు గోచియైన కట్టని బాలిక లుండురా?

రెండవ అర్థమునకు శ్రీగారు చూపిన మూలశ్లోక విధి.

“యావన్నలజ్జతాంనాని కన్యాపురుష సన్నిధౌ యోగ్యాదీన్యవగూహేత తావద్ధవతి కన్యకా||”

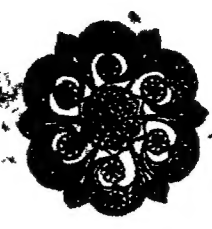
ఈశ్లోకము నగ్నికా లక్షణము గాక కన్యకాలక్షణము గానున్నది. నగ్నికాశబార వర్ణలో ఈ శ్లోకము అత్యంతము. కన్యకాలక్షణ మగుటచే వివాహయోగ్య వధూవర్చలో ఇతిప్రస్తుతమే యనుకొన్నను అభిజ్ఞులు ఇట్లు సంక్షిప్తముచేసి వ్రాయట యుక్తముగా నుండలేదు. అతిఅల్పుండి నిండు. శ్రీగారు శ్లోకమునకు చూపిన అర్థము చాల అచ్యుతముగాను న్నది. వారికి “యోగ్యాదీన్యవగూహేత” అను విధి యాదము తాత్పర్యమందు బట్టకట్టుకొనదో అని ధ్వనించునది యోగ్యాదీన్యవగూహేతం అని తుమన్నంతార్థము నిచ్చుచు తాత్పర్యమందు బట్టకట్టుకొనకుండుటకు అనుభావముగా చూపినది. అట్లే అన్యవదినైన అను అర్థము. సిగ్గు పడుచున్నదో అను అర్థముగా చూపినది. ఇచ్చట జైవిధే యాంకపాథావ ప్రతియోగియోగ్యాద్యంగానగూహనమునకు

యదివరలో మాత్రో లావాదేవిచేసినవారందరును తృప్తిచెంది యున్నారు.

నీదలకు, సూమాన్యులకు, ధనవంతులకు, రిగినట్టి బంగారు, వెండి, పువ్వురాగములు, కేంపులు, నీమకవలములు మొదలగువాటితో రయారుచేయబడిన నగలుఆమ్మకమునకు నీదముగానున్నది.

అక్షరలేనివి వాతకు పువ్వుకొని, మరియొకనగ యవ్వలనును. మానదత్తేనివి అర్చించిన సకాలమునందు రయారుచేసి యవ్వలనును. సవరంబంగారుకు, నీమవెండికి పూచీనిచ్చెదము.

మీరును ఒకసారి ఒక బేరము చేసిన నిజము తెలియును.

ఉమ్మడి బంగారుశెట్టి అందు సన్న,

(2977) నగలవర్తకులు, 28, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

కారణలేవైన అనువదింపబడినదిగాని విధింపబడలేదు. అవగూహాశాభావమే విధింపబడుచున్నది.

యథాశ్రుత మూలాక్షరార్థము ఈక్రింది చూపబడుచున్నది.

కన్య పురుషసన్నిధియందు ఎదివటకు సిగ్గుపడినయోగ్యాద్యంగములను కన్యకానదో అదివటకు కన్యక అనయన్నది.

పుట్టిన లో జా మొదలు కొని బట్ట కట్టు కొనే వఱకు పిల్ల కన్యక యనంబునని నిమగ్నస్థానము. ఈ పిల్లయే వివాహయోగ్యుడని ధర్మశాస్త్రాభిప్రాయముననెడల ప్రాధా వివాహవాదమునలె అప్తమాశి దశముపర్యంత వర్ణావివాహము గూడ కూలిపోవునని మనశ్రీగారికి బోధపడుటలేదు.

ప్రకృతము సమసరించెదము. శ్రీగారు గ్రహించిన నగ్నికాశబారములు మూడింటిలో విశిలినవిరెండు. ఒకటి కన్యకాశబారము.

1. బుగ్గిలో నాడుకొను దోషములేనియు విగంబరు రాలనపిల్ల (యథామూలముగా)
2. సవర్ణ బాలిక.

ఈరెండిలో జేసినెవను గృహ్యసూత్రకారులు నగ్నికా వర్ణముగా నుద్దేశించిరాయకు నది ప్రస్తుతము కునకు విచారణీయము. మానవగృహ్యసూత్రములో కన్యకు “అస్సప్తమై ధు నాం” అనియు, హిరణ్యకేశినూత్రములో “బ్రహ్మ చారిణీ” అనియు, నేలుయోగ్యతానిరూపవి శేషణములు కన్పట్టుచున్నది. శ్రీగారు నిరూపించిన నగ్నికయే వారి యుద్దేశములోనుండినవత్తును ఈ విశేషణములను వారు ఉపయోగించుట అత్యంతము అవసరము. అదియునుగాక మానవగృహ్య సూత్రములో వివాహప్రకరణములో “సంవత్సరం బ్రహ్మచర్యం చరతోద్వాదకేరాత్రం తిరాత్రమేకేరాత్రం” అని యొకవాక్యము గన్పట్టుచున్నది. అదిబాలికగాని సవర్ణ గాని అతని యుద్దేశములోనుండునెడల సంవత్సరము లేక ద్వాదశేరాత్రము లేక తిరాత్రము లేక ఏకేరాత్రము ఈ బ్రహ్మచర్యమును దంపతులకు విధించుట యెందులకు?

“నగ్నికాశుశేష” అనిచెప్పిన గోటిలగృహ్యసూత్రము “ఉద్ధవ్యంతిరాత్రాత్సంధ్యం ఇత్యే” అని తిరాత్రానంతరము సమాజే కనయను ను తాంతరముగా నంగీకరించుచున్నది. నగ్నికను వివాహయోగ్యుడగా చెప్పినవైభావసమాత్రముగూడ “అగ్నిం క్రవక్షిణీకృత్య... ఇమామనువ్రత ఇత్యేలింగంతం మధుహా న్యధ్యవదితి మైధునంకురీత్య” అనివృత్తముగా వివాహమునందు సమాజేకనమును చెప్పుచున్నది. ఇట్లు సమాజేకనమును వివాహములో చెప్పుచున్న గోటిలవైభావములు వసిపిల్లను నగ్నికా శబారముగా నుద్దేశించియుండురా?

సమరూఢని పిల్లగాని కునహీనగాని నగ్నికయను నర్థము లలోగూడ వైవిధ్యము లున్నవి.

ఇకనగ్నికా శబారమేమి? ఏనగ్నికను గృహ్యసూత్ర కారులు వివాహయోగ్యుడగా పరిగ్రహించుచున్నారు. ఈవిషయములో హిరణ్యకేశి నూత్రవ్యాఖ్యాతయగు మాతృదత్తుడు చెప్పిన అర్థము పరిగా నున్నదని తోచుచున్నదని “విప్రవిశేష వద్యార్థా నగ్నికా మైథు నాస్తే త్యర్థః సంయోగాద్ధు రాలు నగ్నికయని తాత్పర్యము. అయితేవార్థముచే వస్త్ర హీనయందు ఏర్పించుచున్న నగ్నికాశబారము లక్షణచే విప్ర విశేషవద్యార్థయం నిచ్చుట ఏర్పించుచున్నది. పాదకాత్తును నగ్నికనుగా చెప్పు వారందఱుమీ యిచ్చట నుదహరింపబడినదే యగును. దవ్యాధ్యువలే కన్యాం నగ్నికాం బ్రహ్మచారిణీ అపివా గుంహీనాయ నోపవంధ్యా ద్రవప్యలాం” అనుబోధావన స్ఫూర్తి వచనమునందుగూడ ఋజువుగా అర్థమును చెప్పునెడల నగ్నికాశబారముచే ముందు ఉదహరింపబడిన కన్యకయే పిమ్మట రవప్యలాం బ్రహ్మచారిణీ అనువదింపబడునట్లు స్పష్టపడును.

జైవిని నూత్రములో వివాహయోగ్యగా చెప్పబడిన నగ్నికయేవరు? నగ్నికను అనగ్నికనుగూడ ఏకాగ్రమునందు ఏర్పించుట తేయుట తో శ్రమయు ఉధయవాదులకు తుల్యముగానే యున్నది. అయినను ప్రాధావివాహవాది మొదటి నగ్నికాలవ్యాఖ్యముతో రెండవ అనగ్నికా వాచ్యార్థమును పరిపెట్టుకొని గలడు. అనగ్నికయనగా సవస్త్వరాలి, వస్త్రహీనావాహారాలని తాత్పర్యము. వస్త్రధారణాహారాలే వస్త్రవిశేషవాహారాలగుటచే బాలావివాహవాది మతములో నగ్నికయనగా సహజముగా వస్త్రాపేక్షలేని పిల్ల. అనగ్నికయనగా కించిల్లజే అప్పుడే వస్త్రమును కట్టవారంభించినపిల్ల. వారికి ఉభయములు అరజన్యలలే. వారి ప్రతికతులకు ఇద్దఱును రజన్యలలే.

కనుక శ్రీగారు నగ్నికావదవ్యాసా గాని అనగ్నికావదవ్యాసాగాని గృహ్యసూత్రములు బాలావివాహమున బోధించుచున్నవని నిస్సంశయముగా ఋజువుచేయబాలక బోయిరియే మాతాత్పర్యము. అవదముల ద్వారాగానే ప్రాధా వివాహవాదిగూడ తన అభిప్రాయమునెంతవర్చుకొనుటకు శక్తుడగుచున్నాడు. అందువలన, ఉట్టి సంక్షిప్తపదములద్వారా ఒక సిద్ధాంతమును స్థాపించ సమకట్టక శ్రీగారు పరిచును వివాహావస్థరూపమును చర్చించి, ప్రయోగమును సమకేరకమయ రనకు న్యాయమని తోచిన అప్తమాశిదశము పర్యంతవర్ణా వివాహమును స్థాపించ ప్రాధికారులు.

అయిలసోమయాజుల మహా దేవశాస్త్రీ, తిరుకణ్ణామ లె

ఇండియన్ లాట్రైమున్:- అను ఒకలాజ్యలును సవినపదతుల ప్రకారము ప్రచురించుటకు దైర్యము బోధుగల ఒకకంపెనీ రెండులక్షల రూప్యములు పెట్టుబడితో రిజిస్టరు కాబడినట్లు తెలియుచున్నది. ఈకంపెనీనాగు మదరాసు లాట్రైమున్ గతసంచికలనుగూడ పునర్ముద్రితము గావించురని తెలియుచున్నది. ఇండియన్ లాట్రైమున్ మదిరాసులాట్రైమున్ చేర్చబడిన.

దత్తమండలములవారికి విజ్ఞప్తి

శ్రీయుత కారదావిలాపగారిచే భారత కావనపథలో ప్రవేశపెట్టబడియున్న వివాహ వయోనిర్ణయాకావనము కట్ట నిరసనము జాతువు చాందకులందరకు చేరి తీర్మానములను జేసి, అదిట్లు అగెంట్టిలో పెన్షకుండునట్లు ప్రయత్నములు పలుకుదురు గాకయని శ్రీయుతులు కనుపర్తి ముంగుండేను కన్య గారు దత్తమండలవాసుల కివీల నొక విభావనను గావించి యుండిరి. ఆ విభావనయందు ఉత్తరమండల వాసులు విశేష శ్రద్ధ వహించి వనిచేయుచున్నారని విని నెలవిచ్చి యున్నారు. ఉత్తర మండలములందు ఆందోళనగావించునది ప్రజలుకాదు. కాని శ్రీశ్రీగారును వారి అనుచరులు నేదో నొక తిన్నమీద గూర్చొని తీర్మానములను పత్రికల కంపులచేతనే యిడియొక ప్రధానపనుస్కర పరిగణించబడుచున్నది. అసలు ఆంధ్రదేశముందు ఈ విచ్చి భావనమును బయటకు తీసినది. ఈ వచనభావులే మిగ్గుల దేశాభివృద్ధి నాకాంక్షించుచో వారి ఉపదేశమును వినియొగ్గక, మిగ్గులమిక్కిలి బిల్లు నామామిందు తీర్మానముల గావించి దేశక్షేమమునకు తోడ్పడుదు. నాలుగు వాడులలో మనమొదవకాలియు తగునని తిరుగునట్లు జేయదు. దేశక్షేమము మన మనందందు అవసరముగా వివరిత వాగ్యాద్యమును చేయుచు ప్రజలను ఆందోళనకు పురికొల్పకుం దని శ్రీశ్రీగారిని గూడ కోరుచున్నారు.

సరుచూరు, నుండరివత్తెనుంగు

మదనపల్లి

(స్వకీయవిలేఖరి)

ధియసాఫికల్ కళాశాల

జూలై, 8-ధియసాఫికల్ కళాశాల 27-28 తారీఖున వేదగీయనంతరము తెరువబడినది. పరిశోధనాత్మకము లభ్యుత్సాహముగానున్నది. బి. ఏ. పరీక్షయందు పాల్గొండింటికి 7 గురు సమపూర్ణముగను రియ భాగములందు ఉత్తీర్ణులైరి. ఇంటర్మీడియేట్ పరీక్షాఫలితములు నుత్సాహకరముగ నేయున్నవి. ఈ సంవత్సరము మునుపటికంటె పెక్కుడుగ విద్యార్థులకు జేయబడుచున్నది. ఉత్తమపద్ధతుల శిక్షనొసంగు మా కళాశాల నిరంతరము శోధించుగాక!

నూతనబోర్డు ఉన్నతపాఠశాల

మాయూర చాలకాలమునుండి ధియసాఫికల్ ఉన్నత పాఠశాల పనిచేయుచున్నది దానికి బోడిగా జిల్లాబోర్డువారి క ఉన్నతపాఠశాలను 2-7-28 తారీఖున నిందు స్థాపించియున్నారు.

వ్యాసపార్లమెంటు

నేటిదినిము 8-7-28 తేదెనందు హాలునందు వ్యాస పార్లమెంటు మహోత్సవమును జరిపిరి. శ్రీ నిలకేకర్ ఎం. ఏ. శ్రీ డి. గురుమూర్తి ఎం., ఏ. ఆర్. శేషగిరిరావుగారు పరీలు, పీఠ మువ్వరును గంభీరముగా బుద్ధిగవానునిగూర్చి ఉపన్యసించిరి.

శ్రీ గుట్టం వెంకన్న శాస్త్రులవారు

గుమారు 50 సంవత్సరముల క్రిందట శ్రీమచ్ఛతువ్వుపై కళాలంకార పాఠ్యభాగములను వ్రాసిన గుట్టం వెంకన్న శాస్త్రులవారు మదరాసునగరమునందు దుండెరి. వారిసమీపమున అనేక గ్రంథములు వ్రాతప్రతులు లుండెను. వారివంశీకు లెవ్వరైన మదరాసునందుగాని సమీప ప్రాంతములందుగాని యిప్పుడు గలరా? వారి గ్రంథభాండాగార మెవ్వరికడ నున్నది? శ్రీవేంకన్న శాస్త్రులవారు.

1. ఆచార దర్శనము, 2. పురాణ విశోధనవిశేషాని, 3. విశ్రాంతిశ్రీమండనము, 4 శ్లోకునివాహిక, 5. బ్రహ్మ సమాజవిధ్యంపదము, 6. వేదసమాజవిశ్వాసము, 7. యువతీ వివాహవిధిపదము, 8. విధవావివాహవిధిపదము, 9. శ్రీమత్తు వ్యాఖ్య మున్నగు గ్రంథముల రచించినట్లుల ప్రసిద్ధిగలదు. పై గ్రంథములు ఖచ్చితమైనగా లభించునా? దయచేసి పత్రికా పాఠకులలో తెలిసినవారి ప్రతికయిండు ప్రకటించెదగ గాక.

కోటలము } కనుపర్తి మార్కెట్ డేయర్స్, లిస్ట్ విల్లిజిల్లా } కిలుపాకు, మదరాసు.

ప్రతి గృహమునందు అత్యవశ్యకముగా నుండతగినది!

దీనిచే గలుగు గుణము అత్యద్భుతము!!

మా తోకామయహార కసూరి మాత్రలను

తెప్పించి, ఒకదాని వాడిన మీరు మిక్కిలి తృప్తిచెందెదరని మా నిశ్చయభిప్రాయము. ప్రతినెలము అడుగకరే మాకు వచ్చుచున్న ప్రశంసాపత్రములే ఇందుకు ప్రజల నిదర్శనము. 504, వా 301 ఇది మేలేనకసూరి, కుంకుమపువ్వు, అపూర్వమైన పీచుధులు మొదలగునవి చేర్చి, కాస్తాక్రమగా తయారు చేయబడినవి. తాంబూలుతో గాని, నిడిగా గాని ఉపయోగించవచ్చును. కలువిధములు, దగ్గులు, శిశువులు ఆజీర్ణము, పేగు, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి పిల్లలు వడినెము, ప్రక్రమ తీడ్పు, అగ్నిమాంద్యము, మదబద్ధము బలహీనత మొదలగువాటికి ప్రజ్ఞాయుధమవలె పనిచేయును. స్త్రీలు పసిపిల్లలను ముసలివారు మొదలగువారికి అమృతసమానము. చాలింతలకు ఒక గొప్ప పరప్రసాదము. 250-300 మాత్రలు గల బుడి 1 కి ధర రూ 0-4-0 పొన్ను ఖర్చు ఖర్చు 0-4-0 జి. పొన్ను ఖర్చుతో 6 సహి రూ. 1-8-0, 12 కి రూ. 2-18-0, 25 కి రూ 5-8-0

భిషగ్గర్తు పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, పొప్రైటరు. శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు

ఆనంద గడియారములనే కోరుడు. గడియారపు బీనలు నరియైనవని గ్యారంటీ యివ్వబడును. కోట ఆనందకృష్ణశెట్టి 217, చైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు. నెం 4586

కాసు బంగారమునకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీ నిచ్చెదము.

మావద్ద కలరకముల తోలాకులు, దుద్దులు, మోపులు, బంగారు మొదలయినవి, మొత్తములు, బంగారు మొదలగునవి తయారుగ నున్నవి. వివరములకు తీసిగన విలాసములకు వ్రాయును. పొప్రైటరు: కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య లిందు బ్రజరన్సు, 1149 ది ఆంధ్ర జూయలరీ మ్యానుఫాక్చరీంగు కంపెనీ హెడ్ క్వార్టర్సు: బెజవాడ. ఫోన్: 210 చైనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

Advertisement for guns. Includes images of two different types of handguns. Text: 'ధ ర లు నరసము. క్యాటలాగు ఉచితము.' 'కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది.' 'కాశు 32, 38, 32 అంగుళములలో కొరకును. చిన్నవి కేబుల్ పెట్టుకో గలిగినవికాద కొరకును. (3088) యం. వి. రామానుజం శెట్టి లిందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.'

అనంతవరం (తెనాలి తాలూకా)

తెనాలి తాలూకా అనంతవరం గ్రామమును శ్రీ మహాత్మా గాంధీగారి ఆజ్ఞాసారంగా బార్డోలీ సత్యాగ్రహానికి గాను రైతు సోదరులంతా కలిసి మాటపడచారు రూపాయిల ను నమూనావరచి, శ్రీవారికి మనియార్దగా కంపుకొనిరి. (2క విలేఖరి)

తాడేపల్లి గూడెం తాలూకాబోర్డు

రాబోవు మీటింగునందు యాదిగన తీర్మానములను పునఃపఠించుచున్నాను. 1. తాలూకాబోర్డువారి స్వాధీనములోనున్న తాడి చెట్లనుగాని మరేచెట్లయొక్కగాని ఫలసాయమును వరిసితుల ననుసరించి యితరులకు యివ్వవలసినదేగాని మొగట్టు ఒక సంవత్సరమువరకు నరకకండగలందులకున్న యిండ్లు కాలిపోయిన దీ దల కు మా త్ర ము అ వ స ర ము ను బ ట్టి యిచ్చుటకు మన్నగు వరకులతోబోర్డువారు తీర్మానముచేయ గలందులకు కొరకుచున్నాను. 2 (ఏ) ఆంధ్రదేశాభ్యుదయమునకు భారతదేశీయ తంత్రవిజయముకొరకున్న మహాత్మాగమొనర్చి సహనోపచేయించుటకుంటే ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి వర గానునకు ఈబోర్డువారు విచారమును వెలిబుచ్చుచు వారి ఆశ్చర్యాంతరము భగవంతుని ప్రార్థించుచు వారికుటుంబమునకు సానుభూతిని తెలుపుచున్నాను. (బి) కీర్తి శేఖరైవ ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి ఛాయాపటములను పెద్దపటమునోకదానిని బోర్డు ఫీసునందు పుంచగలందులకున్న చిన్న పటములను తాలూకా

బోర్డు పాఠశాలనుండికిన్ని సప్లయ చేయవలసినదిగా కోరడమైనది.

8. తాలూకాబోర్డువారు గవర్న మెంటువారిలో (తెలిటరీ) జరుపు వ్యవహారములతప్ప మిగిలినవన్నియు తెలుగుభాషలో పుత్తరప్రతుల్ని తరచులకు జరుపగలందులకు కోరడమైనది.

వసల కృష్ణమూర్తి తాలూకాబోర్డుమొంబరు.

చిత్తూరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

కాంగ్రెస్

నూతన జిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీ జూన్ మాసం 30 శేష సాయంత్రం సమావేశమయి యాదిగన కనినవారిని కార్కని ర్యాంక సంఘమునకు అధ్యక్ష. కార్యదర్శులుగా యెన్నుకొనబడిరి.

అధ్యక్షులు:—శ్రీముతులు సి. దొరసామయ్యంగారు వారు

బి. ఏ. బి. ఎల్. యం. ఎల్. ఏ. కార్యదర్శి:—శ్రీముతులు బి. మనస్సాయిబాయడంగారు

బి. ఏ. బి. ఎల్. యం. ఎల్. సి. సహాయకార్యదర్శులు:—చిత్తూరు తాలూకాకు టి. ఎల్. ఉమాపతియ్యగారు.

1) :—మదనపల్లె తాలూకాకు యక. నారాయణరెడ్డిగారు.

2) :—చంగిగిరి తాలూకాకు తాధాపతియ్యగారు.

3) :—కార్వేటిగిరి తాలూకాకు సి. వి. రంగంశెట్టి గారు.

అతి శ్రీముతులలో ఆంగ్ల దేశీ వస్తుబహిష్కారము తీవ్రముగా జరుపబడును.

వైలు ప్రమాదము

నిన్నటిదినంసాయంత్రం యిచ్చటనుండి కాట్ పొడికి పోయిన బండి మధ్య రామాపురం స్టేషన్ లో ఇంజిన్ మాత్రము వట్టల నుండి తొలగిపోయెను. అందువల్ల రాకపోకలకు 6 గంటలకాల మాలస్యమాయెను.

నాతావరణము

వారము రోజులలోపల గుమారు 6 పదునుల వాన కురిసెను.

శ్రీ వేమగోపాల ఆంధ్రగీర్వాణ హిందీపాఠశాల

అడ్డా, పామర్రుపొట్ల, కృష్ణాజిల్లా. పాఠ్యక్రమము

సంస్కృతము:—సాహిత్యప్రవేశశాస్త్రపరిశోధనము ఆంధ్రము:—ఉన్నతవిద్యా పరిశోధనము

హిందీ:—ప్రచారక పరిశోధనము ప్రస్తుతము పాఠములు జరుగుచున్నవి. శాశ్వతముగా పాఠశాల జరుగును. శాల వసూరునుచుండేరుట కనుకూలముగా నాంగ్ల పాఠ్యక్రమమును నేర్పరచబడును. ఈవిద్యాలయము నం తేరగోరువారు జూలై 20 తేదీలోగా విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

బ్లూను సుబ్బయ్య, కార్యదర్శి.

మదరాసు-మార్కెట్ రిపోర్టు

గోపాలపురం, తొలితేదీ పోస్టు. (మూడు గోడలు)

K. PADMANABHAPAI B. A. Secretary
Madras Branch, P. B. No. 337,
Mount Road MADRAS.

బ్రాహ్మణ (కులమూల జీతం.)

గోపాలపురం, తొలితేదీ పోస్టు. (మూడు గోడలు)

Printed and Published by K. Nageswara Rao, Editor, Andhracatrika Press, Room 6 & 7, Thambu Chetty Street, Madras.